

Europeiska unionens officiella tidning

ISSN 1725-2504

C 169

fyrtiosjätte årgången

18 juli 2003

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

2003/C 169/01

Utkast till Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa

1

Pris: 22,00 EUR

SV

Utkast till

FÖRDRAG
OM UPPRÄTTANDE AV EN

KONSTITUTION FÖR EUROPA

Antagen med konsensus av Europeiska konventet den 13 juni och 10 juli 2003

ÖVERLÄMNAT TILL EUROPEISKA RÅDETS ORDFÖRANDE I ROM

— 18 juli 2003 —

(2003/C 169/01)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<i>Sida</i>
FÖRORD	7
INGRESS	8
DEL I	8
AVDELNING I: DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL	8
AVDELNING II: GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH UNIONSMEDBORGARSKAP	9
AVDELNING III: UNIONENS BEFOGENHETER	10
AVDELNING IV: UNIONENS INSTITUTIONER	12
Kapitel I – Den institutionella ramen	12
Kapitel II – Övriga institutioner och organ	15
AVDELNING V: UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER	16
Kapitel I – Allmänna bestämmelser	16
Kapitel II – Särskilda bestämmelser	17
Kapitel III – Fördjupade samarbeten	19
AVDELNING VI: UNIONENS DEMOKRATISKA LIV	19
AVDELNING VII: UNIONENS FINANSER	20
AVDELNING VIII: UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD	21
AVDELNING IX: MEDLEMSKAP I UNIONEN	21
DEL II: EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA	22
INGRESS	22
AVDELNING I: VÄRDIGHET	23
AVDELNING II: FRIHETER	24
AVDELNING III: JÄMLIKHET	25
AVDELNING IV: SOLIDARITET	25
AVDELNING V: MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER	27
AVDELNING VI: RÄTTSKIPNING	28
AVDELNING VII: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING AV STADGAN ...	28
DEL III: UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION	29
AVDELNING I: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	29
AVDELNING II: ICKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP	29
AVDELNING III: INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER	30
Kapitel I – Inre marknaden	30
Avsnitt 1 – Upprättande av den inre marknaden	30
Avsnitt 2 – Fri rörlighet för personer och tjänster	31
Underavsnitt 1 – Arbetstagare	31
Underavsnitt 2 – Etableringsfrihet	32
Underavsnitt 3 – Frihet att tillhandahålla tjänster	33

	<i>Sida</i>
Avsnitt 3 – Fri rörlighet för varor	33
Underavsnitt 1 – Tullunion	33
Underavsnitt 2 – Tullsamarbete	34
Underavsnitt 3 – Förbud mot kvantitativa restriktioner	34
Avsnitt 4 – Kapital och betalningar	34
Avsnitt 5 – Konkurrensregler	35
Underavsnitt 1 – Regler för företag	35
Underavsnitt 2 – Stöd som beviljas av medlemsstaterna	36
Avsnitt 6 – Bestämmelser om skatter	37
Avsnitt 7 – Tillnärmning av lagstiftning	38
Kapitel II – Ekonomisk och monetär politik	39
Avsnitt 1 – Ekonomisk politik	39
Avsnitt 2 – Monetär politik	42
Avsnitt 3 – Institutionella bestämmelser	43
Avsnitt 3a – Särskilda bestämmelser för de medlemsstater som ingår i euroområdet	44
Avsnitt 4 – Övergångsbestämmelser	45
Kapitel III – Politik på andra särskilda områden	47
Avsnitt 1 – Sysselsättning	47
Avsnitt 2 – Socialpolitik	48
Underavsnitt 1 – Europeiska socialfonden	50
Avsnitt 3 – Ekonomisk och social sammanhållning	50
Avsnitt 4 – Jordbruk och fiske	51
Avsnitt 5 – Miljö	52
Avsnitt 6 – Konsumentskydd	53
Avsnitt 7 – Transporter	54
Avsnitt 8 – Transeuropeiska nät	55
Avsnitt 9 – Forskning och teknisk utveckling samt rymden	55
Avsnitt 10 – Energi	57
Kapitel IV – Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa	57
Avsnitt 1 – Allmänna bestämmelser	57
Avsnitt 2 – Politik gällande kontroller vid gränser, asyl och invandring	58
Avsnitt 3 – Civilrättsligt samarbete	59
Avsnitt 4 – Straffrättsligt samarbete	60
Avsnitt 5 – Polissamarbete	61

	Sida
Kapitel V – Områden där Unionen kan besluta om att genomföra samordnande, kompletterande eller stödjande åtgärder	61
Avsnitt 1 – Folkhälsa	61
Avsnitt 2 – Industri	62
Avsnitt 3 – Kultur	63
Avsnitt 4 – Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	63
Avsnitt 5 – Räddningstjänst	64
Avsnitt 6 – Administrativt samarbete	64
AVDELNING IV: ASSOCIERING AV DE UTOMEUROPEISKA LÄNDERNA OCH TERRITORIERNÄ	64
AVDELNING V: UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER	65
Kapitel I – Bestämmelser som skall tillämpas allmänt	65
Kapitel II – Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken	66
Avsnitt 1 – Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik	68
Avsnitt 2 – Finansiella bestämmelser	70
Kapitel III – Den gemensamma handelspolitiken	70
Kapitel IV – Samarbete med tredje land och humanitärt bistånd	71
Avsnitt 1 – Utvecklingssamarbete	71
Avsnitt 2 – Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land	71
Avsnitt 3 – Humanitärt bistånd	72
Kapitel V – Restriktiva åtgärder	72
Kapitel VI – Internationella avtal	72
Kapitel VII – Unionens förbindelser med internationella organisationer och tredje land samt unionens delegationer	74
Kapitel VIII – Genomförande av solidaritetsklausulen	74
AVDELNING VI: UNIONENS FUNKTION	74
Kapitel I – Institutionella bestämmelser	74
Avsnitt 1 – Institutioner	74
Underavsnitt 1 – Europaparlamentet	74
Underavsnitt 2 – Europeiska rådet	76
Underavsnitt 3 – Ministerrådet	76
Underavsnitt 4 – Kommissionen	76
Underavsnitt 5 – Europeiska domstolen	77
Underavsnitt 6 – Revisionsrätten	81
Avsnitt 2 – Unionens rådgivande organ	82
Underavsnitt 1 – Regionkommittén	82
Underavsnitt 2 – Ekonomiska och sociala kommittén	83
Avsnitt 3 – Europeiska investeringsbanken	83
Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser för unionens institutioner och organ	84

	<i>Sida</i>
Kapitel II – Finansiella bestämmelser	85
Avsnitt 1 – Den fleråriga finansieringsramen	85
Avsnitt 2 – Unionens årliga budget	86
Avsnitt 3 – Genomförande av budgeten och ansvarsfrihet	87
Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser	87
Avsnitt 5 – Bekämpning av bedrägeri	88
Kapitel III – Närmare samarbeten	88
AVDELNING VII: GEMENSAMMA BESTÄMMELSER	90
DEL IV: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER	91
PROTOKOLL OM DE NATIONELLA PARLAMENTENS ROLL I EUROPEISKA UNIONEN	94
PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDIARITETS- OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPERNA	95
PROTOKOLL OM HUR MEDBORGARNA SKALL FÖRETRÄDAS I EUROPAPARLAMENTET OCH OM VIKTNING AV RÖSTER I EUROPEISKA RÅDET OCH MINISTERRÅDET	96
PROTOKOLL OM EUROGRUPPEN	97
PROTOKOLL OM ÄNDRING AV EURATOMFÖRDRAGET	98
FÖRKLARING SOM FOGAS TILL PROTOKOLLET OM HUR MEDBORGARNA SKALL FÖRETRÄDAS I EUROPAPARLAMENTET OCH VIKTNING AV RÖSTER I EUROPEISKA RÅDET OCH MINISTERRÅDET ...	99
FÖRKLARING OM INRÄTTANDE AV EN EUROPEISK AVDELNING FÖR YTTRE ÅTGÄRDER	99
FÖRKLARING TILL SLUTAKTEN OM UNDERTECKNANDE AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDE AV KONSTITUTIONEN	99
Förteckning över medlemmarna i Europeiska konventet	100

FÖRORD

till del I och II av utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa överlämnade till Europeiska rådet i Thessaloniki den 20 juni 2003.

Europeiska rådet i Laeken, Belgien, den 14-15 december 2001 konstaterade att Europeiska unionen närmade sig en avgörande vändpunkt i sin tillvaro och sammankallade därför konventet om Europas framtid.

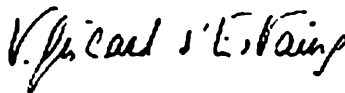
Detta konvent fick i uppdrag att utarbeta förslag till tre grundläggande teman: Hur kan man på nytt föra medborgarna närmare det europeiska projektet och de europeiska institutionerna? Hur kan man strukturera det politiska livet och det europeiska politiska utrymmet i en utvidgad union? Hur kan man bygga ut unionen till en stabiliserande faktor och en referenspunkt i en värld med en ny organisation?

Konventet har funnit svar på de frågor som ställdes i Laekenförklaringen och

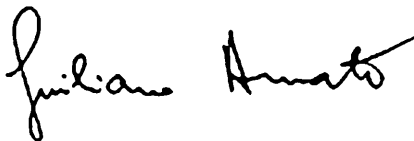
- föreslår en bättre fördelning av unionens och medlemsstaternas befogenheter,
- rekommenderar att fördragen slås samman och att unionen tilldelas status som juridisk person,
- lägger fram en förenkling av unionens instrument för åtgärder,
- föreslår åtgärder för att öka demokratin, öppenheten och effektiviteten i Europeiska unionen genom att utveckla de nationella parlamentens bidrag till det europeiska projektets legitimitet, förenkla beslutsprocessen och se till att de europeiska institutionerna arbetar på ett öppnare och mer överskådligt sätt,
- ställer upp nödvändiga åtgärder för att förbättra strukturen på var och en av de tre unionsinstitutionernas och stärka deras roll, bland annat med beaktande av utvidgningens konsekvenser.

I Laekenförklaringen ställdes frågan huruvida denna förenkling och omstrukturering av fördragen inte på sikt skulle kunna öppna vägen för antagandet av en konstitutionell text inom unionen. Konventets arbete har slutligen utmynnat i ett utkast till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som samlade brev konsensus vid plenarmötet den 13 juni 2003.

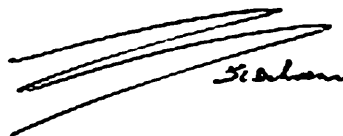
Det är denna text vi idag den 20 juni 2003 har äran att på Europeiska konventets vägnar lägga fram för Europeiska rådet församlat i Thessaloniki i förhoppningen att den skall utgöra grundval för ett framtida fördrag om upprättande av den europeiska konstitutionen.

Valéry Giscard d'Estaing
Konventets ordförande

Giuliano Amato
Vice ordförande

Jean-Luc Dehaene
Vice ordförande

—

Utkast

FÖRDRAG OM UPPRÄTTANDE AV EN KONSTITUTION FÖR EUROPA

INGRESS

*Χρώμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία
κέκληται.*

Vår författning har namnet demokrati, emedan den är så gestaltad, att makten icke tillhör ett fåtal utan flera.

Thukydides, II, 37

Medvetna om att kontinenten Europa är bärare av en kultur, att dess invånare, som invandrat i olika omgångar ända sedan tidernas begynnelse, här gradvis har utvecklat de värden som bildar grunden för humanismen: jämlikhet mellan människorna, frihet, respekt för förnuftet,

inspirerade av Europas kulturella, religiösa och humanistiska arv med värden som ständigt hålls levande i det europeiska kulturarvet, och som har förankrat människans centrala roll och hennes okränkbara och oförfärliga rättigheter samt respekten för lag och rätt,

övertygade om att ett hädanefter enat Europa kommer att gå vidare på civilisationens, framstegens och välfärdens väg, till fromma för alla invånare, även de svagaste och mest utblottade, att Europa önskar förbli en kontinent som är öppen för kultur, kunskap och sociala framsteg och att Europa önskar fördjupa det offentliga livets demokratiska och öppna karaktär och verka för fred, rättvisa och solidaritet i världen,

övertygade om att Europas folk, samtidigt som de är och förblir stolta över sin identitet och sin nationella historia, är fast beslutna att övervinna sina gamla motsättningar och att i en allt fastare sammanslutning skapa sin gemensamma framtid,

förvissade om att ett Europa "förenat i mångfalden" erbjuder de bästa möjligheterna att fortsätta det stora äventyr som gör Europa till ett område där människans förhoppningar kan infrias, med respekt för varje människas rättigheter och insikt om ansvaret för kommande generationer och för vår jord,

tacksamma mot ledamöterna av Europeiska konventet för att de har utarbetat denna konstitution på de europeiska medborgarnas och de europeiska staternas vägnar,

[som sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:]

DEL I

AVDELNING I

Artikel 2

DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL

Unionens värden

Artikel 1

Upprättande av unionen

1. Genom denna konstitution, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas medborgare och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas Europeiska unionen, som av medlemsstaterna tilldelas befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. Unionen skall samordna medlemsstaternas politik för att dessa mål skall kunna uppnås och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna överför till unionen.

2. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Unionen bygger på värden som respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämställdhet, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. Dessa värden är gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle där mångfald, tolerans, rättvisa, solidaritet och icke-diskriminering råder.

Artikel 3

Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.

2. Unionen skall erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke snedvriden konkurrens.

3. Unionen skall verka för Europas hållbara utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt, på en social marknads-ekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Den skall bekämpa social utslagning och diskriminering samt främja social rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnens rättigheter.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning samt solidaritet mellan medlemsstaterna.

Unionen skall respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas.

4. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av vår jord, solidaritet och ömsesidig respekt mellan folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för mänskliga rättigheter, särskilt barnens rättigheter samt till strikt efterlevnad och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga.

5. Dessa mål skall eftersträvas med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som tilldelas unionen i konstitutionen.

Artikel 4

Grundläggande friheter och icke-diskriminering

1. Fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen.

2. Inom konstitutionens tillämpningsområde, och utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i konstitutionen, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel 5

Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera medlemsstaternas nationella identitet, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet det regionala och lokala självstyret. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, inbegripet funktioner vars syfte är att hävda deras territoriella integritet, upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall underlätta att unionens uppgifter fullgörs, och de skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att konstitutionens mål uppnås.

Artikel 6

Status som juridisk person

Unionen skall ha status som juridisk person.

AVDELNING II

GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 7

Grundläggande rättigheter

1. Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör del II av konstitutionen.

2. Unionen skall söka anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En sådan anslutning skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i konstitutionen.

3. De grundläggande rättigheterna såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

Artikel 8

Unionsmedborgarskap

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i konstitutionen. De skall ha

— rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier,

— rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten,

— rätt till skydd inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten,

— rätt att göra framställningar till Europaparlamentet, vända sig till Europeiska ombudsmannen samt rätt att vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ på något av konstitutionens språk och få svar på samma språk.

3. Dessa rättigheter skall utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i konstitutionen och i de bestämmelser som antagits för dess tillämpning.

AVDELNING III

UNIONENS BEFOGENHETER

Artikel 9

Grundläggande principer

1. Principen om tilldelade befogenheter skall styra avgränsningen av unionens befogenheter. Principerna om subsidiaritet och proportionalitet skall styra utövandet av dessa befogenheter.

2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat den i konstitutionen för att nå de mål som fastställs där. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.

3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte ensam är behörig vidta en åtgärd endast och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, vare sig på central nivå eller på regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen enligt protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som är fogat till konstitutionen. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som fastställs i protokollet.

4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionen inte vidta någon åtgärd som till innehåll och form går utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i konstitutionen.

Institutionerna skall tillämpa proportionalitetsprincipen enligt det protokoll som avses i punkt 3.

Artikel 10

Unionsrätten

1. Konstitutionen och den rätt som antas av unionens institutioner genom utövande av de befogenheter som den har tilldelats skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.

2. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att se till att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av akter som antas av unionens institutioner.

Artikel 11

Befogenhetskategorier

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område får unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter, medan medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra akter som antagits av unionen.

2. När konstitutionen tilldelar unionen en befogenhet som skall delas med medlemsstaterna på ett visst område, skall unionen och medlemsstaterna ha befogenhet att lagstifta och anta rättsligt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte utövar sin befogenhet eller har beslutat att inte längre utöva den.

3. Unionen skall ha befogenhet att främja och säkerställa samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.

4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.

5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.

6. Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter skall fastställas i de särskilda bestämmelserna för varje område i del III av konstitutionen.

Artikel 12

Exklusiva befogenheter

1. Unionen skall ensam ha befogenhet att fastställa de konkurrensregler som är nödvändiga för den inre marknadens funktion samt på följande områden:

— Den monetära politiken för de medlemsstater som har infört euron.

— Den gemensamma handelspolitiken.

— Tullunionen.

— Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

2. Unionen skall ensam ha befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet fastställs i en unionsrättsakt, eller om det är nödvändigt för att den skall kunna utöva sin befogenhet internt eller om det inverkar på en intern unionsakt.

Artikel 13

Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna 12 och 16.
2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:
 - Inre marknaden.
 - Området med frihet, säkerhet och rättvisa.
 - Jordbruk och fiske, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.
 - Transport och transeuropeiska nät.
 - Energi.
 - Socialpolitik, i fråga om aspekter som fastställs i del III.
 - Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
 - Miljö.
 - Konsumentskydd.
 - Gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller folkhälsa.
3. När det gäller forskning, teknisk utveckling och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat att fastställa och genomföra program, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.
4. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att genomföra åtgärder och föra en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.

Artikel 14

Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

1. Unionen skall besluta om åtgärder för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, särskilt genom att anta de allmänna riktlinjerna för denna politik. Medlemsstaterna skall samordna sin ekonomiska politik inom unionen.
2. Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har infört euron.
3. Unionen skall besluta om åtgärder för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, särskilt genom att anta riktlinjerna för denna politik.
4. Unionen får ta initiativ för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.

Artikel 15

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden och alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet ett gradvist fastställande av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och skall respektera de akter som unionen antar på detta område. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller riskerar minska dess effektivitet.

Artikel 16

Områden för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder

1. Unionen kan vidta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder.
2. Områdena för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder skall för unionens del vara
 - industri,
 - skydd för och förbättring av människors hälsa,
 - utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott,
 - kultur,
 - räddningstjänst.
3. De rättsligt bindande akter som antas av unionen på grundval av de särskilda bestämmelserna för dessa områden i del III får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel 17

Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att inom ramen för den politik som fastställs i del III nå något av de mål som fastställs genom konstitutionen, och konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna, skall ministerrådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande vidta de åtgärder som behövs.
2. Kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel 9.3 uppmärksamma medlemsstaternas nationella parlament på de förslag som bygger på denna artikel.
3. De bestämmelser som antagits på grundval av denna artikel får inte innebära någon harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

AVDELNING IV

UNIONENS INSTITUTIONER

Kapitel I

DEN INSTITUTIONELLA RAMEN

Artikel 18

Unionens institutioner

1. Unionen skall ha en gemensam institutionell ram i syfte att

- sträva efter att förverkliga unionens mål,
- främja dess värderingar,
- tjäna unionens, dess medborgares och medlemsstaters intressen

och säkerställa konsekvens, effektivitet och kontinuitet i den politik som den för och den verksamhet som den bedriver för att nå sina mål.

2. Den institutionella ramen skall omfatta följande:

Europaparlamentet.

Europeiska rådet.

Ministerrådet.

Europeiska kommissionen.

Domstolen.

3. Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom konstitutionen, i enlighet med de förfaranden och på de villkor som anges i denna. Institutionerna skall samarbeta lojalt med varandra.

Artikel 19

Europaparlamentet

1. Europaparlamentet skall tillsammans med ministerrådet lagstifta och ha hand om budgeten samt om politisk kontroll och rådgivning enligt de villkor som fastställs i konstitutionen. Det skall utse Europeiska kommissionens ordförande.

2. Europaparlamentet skall väljas genom allmänna val direkt av de europeiska medborgarna med fri och hemlig omröstning för en period av fem år. Ledamöternas antal får inte överstiga 736. De europeiska medborgarna skall företrädas i degressiv proportionalitet, och det skall fastställas en minimitröskel på fyra ledamöter i Europaparlamentet per medlemsstat.

I tillräckligt god tid före valen till Europaparlamentet 2009, och därefter vid behov före senare val, skall Europeiska rådet på grundval av ett förslag från Europaparlamentet och med dess godkännande enhälligt anta ett beslut om Europaparlamentets

sammansättning, varvid de ovan angivna principerna skall respekteras.

3. Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter.

Artikel 20

Europeiska rådet

1. Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar. Det skall inte ha någon lagstiftande funktion.

2. Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, samt av sin ordförande och kommissionens ordförande. Unionens utrikesminister skall delta i dess arbete.

3. Europeiska rådet skall sammanträda var tredje månad efter kallelse av sin ordförande. Om dagordningen kräver det, kan Europeiska rådets medlemmar besluta att de skall biträdas av en minister och, när det gäller kommissionens ordförande, av en europeisk kommissionär. Om situationen kräver det, skall ordföranden sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet.

4. Europeiska rådet skall besluta med konsensus om inte annat föreskrivs i konstitutionen.

Artikel 21

Europeiska rådets ordförande

1. Europeiska rådet skall utse sin ordförande med kvalificerad majoritet, för en period av två och ett halvt år, som kan förnyas en gång. I händelse av förhinder eller allvarlig försummelse får Europeiska rådet avbryta hans eller hennes mandat enligt samma förfarande.

2. Europeiska rådets ordförande skall

— leda och stimulera Europeiska rådets arbete,

— säkerställa förberedelserna av och kontinuiteten i Europeiska rådets arbetet i samarbete med kommissionens ordförande, och på grundval av arbetet i rådet i konstellationen allmänna frågor,

— verka för att underlätta sammanhållning och konsensus inom Europeiska rådet,

— lägga fram en rapport för Europaparlamentet efter varje möte.

Europeiska rådets ordförande skall på sin nivå och i denna egenskap representera unionen utåt i de frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, utan att unionens utrikesministers befogenheter åsidosätts.

3. Europeiska rådets ordförande får inte inneha ett nationellt mandat.

Artikel 22

Ministerrådet

1. Ministerrådet skall tillsammans med Europaparlamentet lagstifta, ha hand om budgeten, fastställa politik och fungera samordnande på de villkor som fastställs i konstitutionen.
2. Ministerrådet skall bestå av en företrädare på ministernivå som utses av varje medlemsstat för var och en av dess konstellationer. Denna företrädare skall ensam ha befogenhet att fatta bindande beslut för den medlemsstat som han eller hon företräder och att utöva rösträtten.
3. Ministerrådet skall besluta med kvalificerad majoritet om inte annat föreskrivs i konstitutionen.

Artikel 23

Ministerrådets konstellationer

1. Ministerrådet i konstellationen allmänna frågor och lagstiftning skall säkerställa konsekvensen i ministerrådets arbete.

När ministerrådet beslutar i egenskap av rådet i konstellationen allmänna frågor, skall det i samverkan med kommissionen förbereda och säkerställa uppföljningen av Europeiska rådets möten.

När ministerrådet beslutar i egenskap av lagstiftare skall det överväga och tillsammans med Europaparlamentet besluta om europeiska lagar och ramlagar i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen. När ministerrådet har lagstiftande funktion skall det bland varje medlemsstats företrädare ingå en eller två företrädare på ministernivå med sakkunskap som är lämplig för frågorna på ministerrådets dagordning.

2. Ministerrådet i konstellationen utrikes frågor skall utforma unionens utrikespolitik på grundval av de strategiska riktlinjer som Europeiska rådet fastställer och skall se till att unionens åtgärder är konsekventa. Dess ordförande skall vara unionens utrikesminister.

3. Europeiska rådet skall anta ett europeiskt beslut om i vilka andra konstellationer ministerrådet får sammanträda.

4. Ordförandeskapet för ministerrådskonstellationer andra än utrikes frågor skall innehas av medlemsstaternas företrädare inom rådet på grundval av ett jämlikt roterande system i perioder om minst ett år. Europeiska rådet skall anta ett europeiskt beslut i vilket regler fastställs för en sådan rotation, med hänsyn tagen till Europas politiska och geografiska jämvikt och medlemsstaternas olikartade karaktär.

Artikel 24

Kvalificerad majoritet

1. När Europeiska rådet eller ministerrådet beslutar med kvalificerad majoritet, skall denna majoritet motsvara majori-

teten av medlemsstaterna och representera minst tre femtedelar av unionens befolkning.

2. När det i konstitutionen inte krävs att Europeiska rådet eller ministerrådet skall besluta på grundval av ett förslag från kommissionen, eller när Europeiska rådet eller ministerrådet inte beslutar på initiativ av unionens utrikesminister, skall den kvalificerade majoriteten utgöras av två tredjedelar av medlemsstaterna och representera minst tre femtedelar av unionens befolkning.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall i enlighet med bestämmelserna i artikel 19 få verkan den 1 november 2009, efter det att valen till Europaparlamentet har ägt rum.

4. När det i del III i konstitutionen föreskrivs att europeiska lagar och ramlagar skall antas av ministerrådet i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, får Europeiska rådet på eget initiativ, med enhällighet och efter en minsta behandlingsperiod av sex månader anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att anta sådana lagar eller ramlagar i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarandet. Europeiska rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och informerat de nationella parlamenten.

När det i del III i konstitutionen föreskrivs att ministerrådet skall besluta med enhällighet på ett visst område, får Europeiska rådet på eget initiativ och med enhällighet anta ett europeiskt beslut som bemyndigar ministerrådet att fatta beslut med kvalificerad majoritet på detta område. Varje initiativ från Europeiska rådet på grundval av detta stycke skall översändas till de nationella parlamenten åtminstone fyra månader innan ett beslut fattas.

5. I Europeiska rådet skall dess ordförande och kommissionens ordförande inte delta i omröstningen.

Artikel 25

Europeiska kommissionen

1. Europeiska kommissionen skall främja det europeiska allmänna intresset och ta lämpliga initiativ i detta syfte. Den skall säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i konstitutionen och av de åtgärder som vidtas av institutionerna enligt konstitutionen. Den skall övervaka tillämpningen av unionsrätten under domstolens kontroll. Den skall genomföra budgeten och förvalta program. Den skall samordna, verkställa och förvalta på de villkor som fastställs i konstitutionen. Med undantag av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt övriga i konstitutionen angivna fall skall den ha hand om unionens yttre representation. Den skall ta initiativ till unionens årliga och fleråriga programplanering för att få till stånd interinstitutionella avtal.

2. En unionsrättsakt får antas endast på förslag av kommissionen om inte annat föreskrivs i konstitutionen. Andra akter skall antas på förslag av kommissionen om detta föreskrivs i konstitutionen.

3. Kommissionen skall bestå av ett kollegium som är sammansatt av en ordförande, unionens utrikesminister/vice ordförande och tretton europeiska kommissionärer som väljs enligt system med lika rotation mellan medlemsstaterna. Detta system skall fastställas genom ett europeiskt beslut antaget av Europeiska rådet som grundar sig på följande principer:

- a) Medlemsstaterna skall behandlas fullständigt jämlikt när det fastställs i vilken ordning och hur länge deras medborgare skall vara ledamöter av kollegiet. Skillnaden mellan det totala antalet mandatperioder för medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.
- b) Med förbehåll för punkt a skall vart och ett av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att det på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

Kommissionens ordförande skall utnämna kommissionärer utan rösträtt, som skall utses enligt samma kriterier som kollegiets ledamöter och komma från alla andra medlemsstater.

Dessa bestämmelser skall få verkan den 1 november 2009.

4. Kommissionen skall fullgöra sina uppgifter under full oavhängighet. När de europeiska kommissionärerna och övriga kommissionärer fullgör sina skyldigheter får de varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ.

5. Kommissionen skall som kollegium vara ansvarig inför Europaparlamentet. Kommissionens ordförande skall vara ansvarig för kommissionärernas verksamhet inför Europaparlamentet. Europaparlamentet får anta ett förslag om misstroendevotum mot kommissionen enligt reglerna i artikel III-243 i konstitutionen. Om förslaget antas skall de europeiska kommissionärerna och övriga kommissionärer kollektivt avgå. Kommissionen skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att ett nytt kollegium har utnämnts.

Artikel 26

Europeiska kommissionens ordförande

1. Med hänsyn till valen till Europaparlamentet och efter lämpligt samråd skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat skall väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter. Om denna kandidat inte får majoritet, skall Europeiska rådet föreslå Europaparlamentet en ny kandidat inom en månad enligt samma förfarande.

2. Varje medlemsstat, bestämd på grundval av rotationssystemet, skall upprätta en förteckning över tre personer, med båda könen företrädda, som de anser vara kvalificerade för att ha befattningen som europeisk kommissionär. Genom att välja ut en person från var och en av de föreslagna listorna skall den

valda ordföranden välja tretton europeiska kommissionärer för deras duglighet och europeiska engagemang och vars oavhängighet inte kan ifrågasättas. Ordföranden och de personer som utsetts till att vara ledamöter av kommissionen, inklusive unionens framtida utrikesminister, samt de personer som utsetts till kommissionärer utan rösträtt skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Kommissionens mandattid skall vara fem år.

3. Kommissionens ordförande skall

- fastställa riktlinjer för kommissionens arbete,
- besluta om kommissionens interna organisation för att se till att den arbetar konsekvent, effektivt och kollegialt,
- utse vice ordförande bland kollegiets ledamöter.

En europeisk kommissionär eller kommissionär skall begära sitt entledigande om ordföranden begär detta.

Artikel 27

Unionens utrikesminister

1. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet och med godkännande av kommissionens ordförande utnämna unionens utrikesminister. Denne eller denna skall leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Europeiska rådet kan avsluta hans eller hennes mandatperiod genom samma förfarande.

2. Unionens utrikesminister skall genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikespolitiken och skall såsom ministerrådets bemyndigade ställföreträdare verkställa denna politik. Han eller hon skall handla på samma sätt i fråga om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

3. Unionens utrikesminister skall vara en av Europeiska kommissionens vice ordförande. Han eller hon skall där ha ansvar för de yttre förbindelserna och för samordningen av övriga delar av unionens yttre åtgärder. Vid utövandet av detta ansvar inom kommissionen och endast för dessa ansvarsområden skall unionens utrikesminister omfattas av de förfaranden som reglerar kommissionens arbete.

Artikel 28

Domstolen

1. Domstolen skall omfatta Europeiska domstolen, den allmänna underrätten och specialdomstolar. Den skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom unionsrättens område.

2. Europeiska domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat och biträdas av generaladvokater.

Den allmänna underrätten skall ha minst en domare per medlemsstat, och antalet domare skall fastställas i Europeiska domstolens stadga.

Europeiska domstolens domare och generaladvokater samt den allmänna underrättens domare skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller de villkor som fastställs i artiklarna III-260 och III-261; de skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd på sex år; denna mandatperiod kan förnyas.

3. Domstolen skall

- besluta när en medlemsstat, en institution eller fysiska eller juridiska personer har väckt talan i enlighet med bestämmelserna i del III,
- meddela förhandsavgöranden när en nationell domstol har begärt förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten eller giltigheten av rättsakter som antagits av institutionerna,
- besluta i de övriga mål som föreskrivs i konstitutionen.

Kapitel II

ÖVRIGA INSTITUTIONER OCH ORGAN

Artikel 29

Europeiska centralbanken

1. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall utgöra Europeiska centralbankssystemet. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som infört unionens valuta, euron, skall föra unionens monetära politik.

2. Europeiska centralbankssystemet skall styras av Europeiska centralbankens beslutande organ. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall det stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen för att bidra till att förverkliga unionens mål. Det skall utföra alla andra centralbanksuppgifter i enlighet med bestämmelserna i del III och Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar.

3. Europeiska centralbanken skall vara en institution med status som en juridisk person. Endast banken får tillåta utgivning av euron. Den skall vara oavhängig när den utövar sina befogenheter och i fråga om sin ekonomi. Unionens institutioner och organ samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip.

4. Europeiska centralbanken skall vidta de åtgärder som behövs för att utföra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i artiklarna III-77-III-83 och III-90 och på de villkor som fastställs i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska

centralbankens stadgar. I enlighet med samma bestämmelser skall de medlemsstater som inte har infört euron, liksom deras centralbanker, behålla sina befogenheter på det monetära området.

5. Inom sitt behörighetsområde skall Europeiska centralbanken höras om varje förslag till unionsakt samt om varje förslag till rättsregler på nationell nivå, och den får avge yttranden.

6. Europeiska centralbankens beslutande organ, deras sammansättning och deras regler för verksamheten fastställs i artiklarna III-84-III-87 samt i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadgar.

Artikel 30

Revisionsrätten

1. Revisionsrätten skall vara den institution som reviderar räkenskaperna.

2. Den skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och förvisa sig om att den ekonomiska förvaltningen varit sund.

3. Den skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Dess ledamöter skall fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Artikel 31

Unionens rådgivande organ

1. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall bistås av en regionkommitté samt en ekonomisk och social kommitté, som skall utöva rådgivande funktioner.

2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som antingen har valts till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling.

3. Ekonomiska och sociala kommittén skall vara sammansatt av företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra företrädare för det civila samhället, särskilt inom socioekonomiska, medborgerliga områden och fackområden samt kulturella områden.

4. Regionkommitténs samt Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

5. Reglerna för dessa kommittéers sammansättning, för hur deras ledamöter skall utses, för deras befogenheter och arbetssätt fastställs i artiklarna III-292-III-298. Reglerna för deras sammansättning skall regelbundet ses över av ministerrådet på förslag från kommissionen för att följa unionens utveckling på det ekonomiska, sociala och demografiska området.

AVDELNING V

UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

Kapitel I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 32

Unionens rättsakter

1. När unionen utövar de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen skall den som rättsliga instrument i enlighet med bestämmelserna i del III använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut samt rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en rättsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en rättsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till, men överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

En europeisk förordning är inte en rättsakt, men skall ha allmän giltighet för genomförandet av rättsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, eller med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett europeiskt beslut är inte en rättsakt, men skall till alla delar vara bindande. Om det är riktat skall det vara bindande endast för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden som antas av institutionerna skall inte vara bindande.

2. När ett förslag till rättsakt läggs fram för Europaparlamentet och ministerrådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges i denna artikel på det berörda området.

Artikel 33

Rättsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och ministerrådet på förslag av kommissionen i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarande som avses i artikel III-302. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten inte antas.

I de fall som anges särskilt i artikel III-165 får europeiska lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp medlemsstater i enlighet med artikel III-302.

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av Europaparlamentet med deltagande av ministerrådet eller av detta med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.

Artikel 34

Akter som inte är rättsakter

1. Ministerrådet och kommissionen skall anta europeiska förordningar eller europeiska beslut i de fall som avses i artiklarna I-35 och I-36 samt i de fall som anges särskilt i konstitutionen. Europeiska rådet skall anta europeiska beslut i de fall som särskilt anges i konstitutionen. Europeiska centralbanken skall anta europeiska förordningar och europeiska beslut när detta medges i konstitutionen.

2. Ministerrådet och kommissionen samt Europeiska centralbanken skall när detta medges i konstitutionen anta rekommendationer.

Artikel 35

Delegerade förordningar

1. Genom europeiska lagar och ramlagar kan till kommissionen delegeras befogenhet att utfärda delegerade förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en lag eller en ramlag.

I de europeiska lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas delegeringens mål, innehåll, omfattning och varaktighet. De väsentliga delarna av ett område får inte delegeras. De skall förbehållas lagen eller ramlagen.

2. I de europeiska lagarna eller ramlagarna skall de tillämpningsvillkor som skall gälla för delegeringen uttryckligen fastställas. Dessa villkor kan bestå av följande möjligheter:

— Europaparlamentet eller ministerrådet får besluta att återkalla delegeringen.

— Den delegerade förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller ministerrådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i den europeiska lagen eller ramlagen.

När det gäller föregående stycke skall Europaparlamentet fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter och ministerrådet fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 36

Genomförandeakter

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.

2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens bindande akter krävs, får kommissionen, eller i särskilda, vederbörligen motiverade fall och i de fall som avses i artikel 39, ministerrådet, genom dessa akter tilldelas genomförandebefogenheter.

3. I den europeiska lagen skall allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av unionens genomförandeakter fastställas i förväg.

4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

Artikel 37

Gemensamma principer för unionens rättsakter

1. Om det inte fastställs särskilt i konstitutionen, skall institutionerna med beaktande av de tillämpliga förfarandena besluta vilken typ av akt som skall antas i varje enskilt fall, i enlighet med den proportionalitetsprincip som anges i artikel 9.

2. Europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut skall motiveras och innehålla en hänvisning till de förslag eller yttranden som föreskrivs i konstitutionen.

Artikel 38

Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och ramlagar som antas enligt det vanliga lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och ministerrådets ordförande. I övriga fall skall de undertecknas av Europaparlamentets ordförande eller av ministerrådets ordförande. Europeiska lagar och ramlagar skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

2. Europeiska förordningar och beslut som inte är riktade eller riktas till samtliga medlemsstater skall undertecknas av ordföranden för den institution som antar dem, offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

3. Andra beslut skall delges dem som de riktas till och får verkan genom denna delgivning.

Kapitel II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

Artikel 39

Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

1. Europeiska unionen skall föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av konvergens i medlemsstaternas åtgärder.

2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och fastställa målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Ministerrådet skall utforma denna politik i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i enlighet med bestämmelserna i del III.

3. Europeiska rådet och ministerrådet skall anta nödvändiga europeiska beslut.

4. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med utnyttjande av medlemsstaternas och unionens resurser.

5. Medlemsstaterna skall inom Europeiska rådet och ministerrådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i Europeiska rådet eller ministerrådet. Medlemsstaterna skall genom att sträva mot ett enat uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värderingar gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.

6. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och informeras om hur den utvecklas.

7. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och ministerrådet enhälligt anta europeiska beslut utom i de fall som anges i del III. De skall besluta på förslag från en medlemsstat, unionens utrikesminister, eller av ministern med stöd av kommissionen. Europeiska lagar och ramlagar skall undantas.

8. Europeiska rådet får enhälligt besluta att ministerrådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än dem som anges i del III.

Artikel 40

Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall utgöra en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den skall tillförsäkra unionen en handlingsförmåga baserad på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga. Dessa uppgifter skall genomföras med resurser som tillhandahålls av medlemsstaterna.

2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat detta. Europeiska rådet skall då rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Atlantpaksorganisationen och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

3. Medlemsstaterna skall bidra till de mål som fastställs av ministerrådet genom att ställa civila och militära resurser till unionens förfogande för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. De medlemsstater som tillsammans upprättar multinationella styrkor får även ställa dem till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Medlemsstaterna skall förbinda sig att gradvis förbättra sina militära resurser. En europeisk byrå för försvarsmateriel, forskning och militära resurser skall inrättas för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra de åtgärder som behövs för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, delta i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel samt för att hjälpa ministerrådet att utvärdera om de militära resurserna förbättrats.

4. Europeiska beslut om genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av ministerrådet genom enhälligt beslut på förslag av unionens utrikesminister eller på förslag av en medlemsstat. Unionens utrikesminister får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.

5. Ministerrådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram för att bevara

unionens värden och tjäna dess intressen. Ett sådant uppdrag skall genomföras i enlighet med bestämmelserna i artikel III-211.

6. De medlemsstater som uppfyller högre krav på militära resurser, och som sinsemellan har gjort mer bindande åtaganden på detta område med tanke på de mest krävande uppdragen, skall upprätta ett strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall ske enligt bestämmelserna i artikel III-213.

7. Så länge som Europeiska rådet inte har beslutat i enlighet med punkt 2 i denna artikel skall ett närmare samarbete upprättas inom unionen när det gäller ömsesidigt försvar. Detta samarbete innebär att om en av de stater som deltar i detta samarbete utsätts för väpnat angrepp på sitt territorium, skall de övriga deltagande staterna ge stöd och bistånd med alla till buds stående militära och andra medel i enlighet med bestämmelserna i artikel 51 i Förenta nationernas stadga. När de samarbetar närmare i fråga om ömsesidigt försvar skall de deltagande medlemsstaterna ha ett nära samarbete med Atlantpaksorganisationen. Närmare bestämmelser om att delta i samarbetet, om hur det skall fungera och hur beslut om det skall fattas finns i artikel III-214.

8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktiga aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och underrättats om hur den utvecklas.

Artikel 41

Genomförande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom

— antagande av europeiska lagar och ramlagar, om så behövs särskilt för tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning på de områden som räknas upp i del III,

— främjande av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, särskilt på grundval av ett ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden, och

— operativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, däribland polisen, tullen och andra myndigheter som är specialiserade på att förebygga och upptäcka brott.

2. Inom detta område med frihet, säkerhet och rättvisa får de nationella parlamenten delta i de utvärderingssystem som avses i artikel III-161 och vara knutna till den politiska kontrollen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet i enlighet med artiklarna III-177 och III-174.

3. På områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete skall medlemsstaterna ha initiativrätt enligt artikel III-165.

Artikel 42

Solidaritetsklausul

1. Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att

- a) — förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier,
 - skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen vid en eventuell terroristattack,
 - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,
- b) — bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en katastrof.

2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna bestämmelse finns i artikel III-231.

Kapitel III

FÖRDJUPADE SAMARBETEN

Artikel 43

Fördjupade samarbeten

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusiva befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som anges i denna artikel och i artiklarna III-322-III-329.

De fördjupade samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. Samtliga medlemsstater skall kunna delta i samarbetet från början och när som helst i enlighet med artikel III-324.

2. Bemyndigande att genomföra ett fördjupat samarbete skall beviljas av ministerrådet som en sista utväg om det i ministerrådet har fastställts att de mål som eftersträvas genom samarbetet inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att det omfattar minst en tredjedel av medlemsstaterna. Ministerrådet skall fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel III-325.

3. Endast medlemmar av ministerrådet som företräder de stater som deltar i ett fördjupat samarbete får delta i antagandet av rättsakter. Samtliga medlemsstater får emellertid delta i ministerrådets överläggningar.

Endast rösterna från de deltagande staternas företrädare krävs för enhällighet. Med kvalificerad majoritet skall avses majoriteten av rösterna från de deltagande staternas företrädare om de

företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning. När det inte krävs i konstitutionen att ministerrådet skall besluta på grundval av ett förslag från kommissionen, eller när ministerrådet inte beslutar på initiativ av utrikesministern, skall med kvalificerad majoritet avses majoriteten av rösterna från två tredjedelar av de deltagande staterna om de företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning.

4. Rättsakter som antas inom ett fördjupat samarbete skall vara bindande endast för de stater som deltar i detta. De skall inte betraktas som regelverk som måste godtas av kandidatländerna.

AVDELNING VI

UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

Artikel 44

Principen om demokratisk jämlikhet

Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om jämlikhet mellan dess medborgare. De skall få samma uppmärksamhet från unionens institutioner.

Artikel 45

Principen om representativ demokrati

1. Unionens sätt att fungera skall bygga på principen om representativ demokrati.

2. Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaterna skall företrädas i Europeiska rådet och i ministerrådet av sina regeringar vilka själva skall vara ansvariga inför de nationella parlamenten, som valts av deras medborgare.

3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.

4. De politiska partierna på europeisk nivå bidrar till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att ge uttryck för unionsmedborgarnas vilja.

Artikel 46

Principen om deltagandemokrati

1. Unionens institutioner skall på lämpligt sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden.

2. Unionens institutioner skall föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.

3. Genom omfattande samråd med alla berörda parter skall kommissionen se till att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna.

4. Minst en miljon unionsmedborgare som kommer från ett betydande antal medlemsstater får uppmana kommissionen att lägga fram lämpliga förslag i frågor där medborgarna anser att det krävs en unionsrättsakt för att genomföra konstitutionen. Bestämmelser om de särskilda förfaranden och villkor som krävs för en sådan framställning till kommissionen skall fastställas i den europeiska lagen.

Artikel 47

Arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen

Europeiska unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen mellan arbetsmarknadens parter med respekt för deras autonomi.

Artikel 48

Europeiska ombudsmannen

En europeisk ombudsman som skall utses av Europaparlamentet skall ta emot klagomål som gäller dålig förvaltning inom unionens institutioner, organ eller myndigheter. Han eller hon skall undersöka och rapportera om dessa. Den europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.

Artikel 49

Öppenhet och insyn när det gäller överläggningarna inom unionens institutioner

1. För att främja en god förvaltning och se till att det civila samhället kan delta skall unionens institutioner, organ och myndigheter utföra sitt arbete så öppet som möjligt.

2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även ministerrådets sammanträden när lagstiftningsförslag diskuteras och antas.

3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och myndigheters handlingar, oberoende av i vilken form dessa handlingar föreligger, enligt villkoren i del III.

4. De allmänna principer och begränsningar som av skäl som rör allmänna eller enskilda intressen skall styra utövandet av rätten till tillgång till sådana handlingar skall fastställas i en europeisk lag.

5. De institutioner, organ eller myndigheter som avses i punkt 3 skall i sina arbetsordningar fastställa särskilda bestämmelser om tillgång till handlingar i enlighet med den europeiska lag som avses i punkt 4.

Artikel 50

Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

2. Bestämmelser om skydd för enskilda personer i fråga om behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och myndigheter och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrätten, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter skall fastställas i en europeisk lag. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa bestämmelser följs.

Artikel 51

Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

1. Unionen skall respektera och inte ingripa i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna i enlighet med den nationella lagstiftningen.

2. Unionen skall även respektera filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.

3. Unionen skall erkänna deras identitet och deras specifika bidrag och upprätthålla en öppen, tydlig och regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

AVDELNING VII

UNIONENS FINANSER

Artikel 52

Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten i enlighet med bestämmelserna i del III.

2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.

3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-318.

4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs att en rättsligt bindande akt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av utgifterna i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-318. Denna akt skall ha formen av en europeisk lag, en europeisk ramlag, en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut.

5. För att budgetdisciplinen skall kunna upprätthållas får unionen inte anta akter som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för unionens egna medel och för den fleråriga finansieringsram som avses i artikel 54.

6. Unionens budget skall genomföras i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna skall samarbeta med unionen för att de anslag som tagits upp i budgeten skall användas i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.

7. Unionen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i enlighet med bestämmelserna i artikel III-321.

Artikel 53

Unionens medel

1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik.

2. Utan att det inverkar på andra inkomster skall unionens budget finansieras helt av egna medel.

3. En europeisk lag utfärdad av ministerrådet skall fastställa gränserna för unionens medel och kan inrätta nya kategorier av medel eller upphäva en befintlig kategori. Denna lag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella regler. Ministerrådet skall besluta enhälligt, efter att ha hört Europaparlamentet.

4. Närmare arrangemang för unionens medel skall fastställas i en europeisk lag utfärdad av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta efter Europaparlamentets godkännande.

Artikel 54

Den fleråriga finansieringsramen

1. Den fleråriga finansieringsramen skall säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för de egna medlen. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för åtagandebemyndiganden för varje utgiftskategori i enlighet med bestämmelserna i artikel III-308.

2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas i en europeisk lag utfärdad av ministerrådet. Ministerrådet skall fatta beslut efter godkännande av Europaparlamentet som skall fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter.

3. Unionens årliga budget skall fastställas med iakttagande av den fleråriga finansieringsramen.

4. Ministerrådet skall besluta enhälligt när det antar den första fleråriga finansieringsramen efter det att konstitutionen trätt i kraft.

Artikel 55

Unionens budget

Europaparlamentet och ministerrådet skall på förslag av kommissionen och i enlighet med bestämmelserna i artikel III-310 anta den europeiska lag som fastställer unionens årliga budget.

AVDELNING VIII

UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

Artikel 56

Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna stater i syfte att skapa ett område med välstånd och god grannsamja som grundar sig på unionens värderingar och utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete.

2. För att genomföra detta får unionen ingå och genomföra särskilda avtal med de berörda länderna enligt bestämmelserna i artikel III-227. Dessa avtal får innebära ömsesidiga rättigheter och skyldigheter och möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

AVDELNING IX

MEDLEMSKAP I UNIONEN

Artikel 57

Villkor för medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

1. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar de värden som anges i artikel 2 och förbinder sig att gemensamt främja dem.

2. Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen skall ställa sin ansökan till ministerrådet. Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament skall underrättas om denna ansökan. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. Villkoren för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall ratificeras av samtliga avtalsslutande stater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 58

Tillfälligt upphävande av rättigheterna till medlemskap i unionen

1. Ministerrådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar, anta ett europeiskt beslut som slår fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel 2. Innan detta slås fast skall ministerrådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Ministerrådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant beslut fortfarande är giltiga.

2. Europeiska rådet får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, enhälligt anta ett europeiskt beslut som slår fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värden som anges i artikel 2.

3. När detta har fastslagits enligt punkt 2, får ministerrådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, anta ett europeiskt beslut som tillfälligt upphäver vissa av de rättigheter som medlemsstaten har till följd av konstitutionen, inbegripet medlemsstatens rösträtt i ministerrådet. Ministerrådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Denna medlemsstat skall under alla omständigheter fortsätta att vara bunden av sina skyldigheter enligt konstitutionen.

4. Ministerrådet får senare med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om ändring eller återkallande av de åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, om den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall ministerrådet fatta beslut utan att beakta den ifrågavarande medlemsstatens röst. Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, som skall representera majoriteten av dess ledamöter.

Artikel 59

Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur Europeiska unionen.

2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till Europeiska rådet, som skall behandla anmälan. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat där villkoren för dess utträde fastställs, med beaktande av dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall ingås på unionens vägnar av ministerrådet som skall besluta med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

Företrädaren för den medlemsstat som utträder skall varken delta i de överläggningar eller i de beslut i Europeiska rådet eller ministerrådet som rör den staten.

3. Konstitutionen skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten beslutar att förlänga denna tidsfrist.

4. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall dess begäran omfattas av förfarandet i artikel 57.

DEL II

EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

INGRESS

Europas folk har mellan sig skapat en allt fastare sammanslutning och har beslutat att dela en fredlig framtid på grundval av gemensamma värden.

I medvetande om sitt andliga och etiska arv bygger unionen på de odelbara och universella värdena människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen. Unionen sätter människan i centrum för sin verksamhet genom att inrätta ett unionsmedborgarskap och skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Unionen skall bidra till att bevara och utveckla dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i Europas folks kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och organisering av sina offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Den skall söka främja en balanserad och hållbar utveckling och skall trygga fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet.

Det är därför nödvändigt att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna mot bakgrund av samhällsutvecklingen, de sociala framstegen och den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, genom att göra dessa rättigheter mer synliga i en stadga.

Med beaktande av unionens behörighet och uppgifter samt subsidiaritetsprincipen bekräftas i denna stadga de rättigheter som har sin grund särskilt i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner och internationella förpliktelser, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, unionens och Europarådets sociala stadga samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer stadgan att tolkas av unionens och medlemsstaternas domstolar, med vederbörlig hänsyn till de förklaringar som fastställdes under ledning av presidiet för det konvent som utarbetade stadgan.

Åtnjutandet av dessa rättigheter medför ansvar och skyldigheter mot andra människor, mot mänskligheten och mot kommande generationer.

Europeiska unionen erkänner därför de rättigheter, friheter och principer som anges nedan.

AVDELNING I

VÄRDIGHET

Artikel II-1

Människans värdighet

Människans värdighet är okränkbar. Den skall respekteras och skyddas.

a) Den berörda personens fria och informerade samtycke, på de villkor som föreskrivs i lag.

b) Förbud mot rashygieniska metoder, i synnerhet sådana som syftar till urval av människor.

c) Förbud mot att låta människokroppen och dess delar i sig utgöra en källa till ekonomisk vinning.

d) Förbud mot reproduktiv kloning av människor.

Artikel II-4

Artikel II-2

Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling

Rätt till liv

1. Var och en har rätt till liv.

Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.

2. Ingen får dömas till döden eller avrättas.

Artikel II-5

Artikel II-3

Förbud mot slaveri och tvångsarbete

Människans rätt till integritet

1. Var och en har rätt till fysisk och mental integritet.

1. Ingen får hållas i slaveri eller trälldom.

2. Inom medicin och biologi skall i synnerhet följande respekteras:

2. Ingen får tvingas att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.

3. Människohandel skall vara förbjuden.

AVDELNING II

FRIHETER

Artikel II-6

Rätt till frihet och säkerhet

Var och en har rätt till frihet och säkerhet.

Artikel II-7

Respekt för privatlivet och familjelivet

Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.

Artikel II-8

Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

2. Dessa uppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.

3. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa regler efterlevs.

Artikel II-9

Rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj

Rätten att ingå äktenskap och rätten att bilda familj skall garanteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel II-10

Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller övertygelse och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller övertygelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.

2. Rätten till vapenvägran skall erkännas enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av denna rättighet.

Artikel II-11

Yttrandefrihet och informationsfrihet

1. Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.

2. Mediernas frihet och mångfald skall respekteras.

Artikel II-12

Mötes- och föreningsfrihet

1. Var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.

2. De politiska partierna på unionsnivå skall bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck.

Artikel II-13

Frihet för konsten och vetenskapen

Konsten och den vetenskapliga forskningen skall vara fria. Den akademiska friheten skall respekteras.

Artikel II-14

Rätt till utbildning

1. Var och en har rätt till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning.

2. Denna rätt innefattar möjligheten att kostnadsfritt följa den obligatoriska undervisningen.

3. Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse skall respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel II-15

Fritt yrkesval och rätt att arbeta

1. Var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke.

2. Varje unionsmedborgare har rätt att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat.

3. De medborgare i tredje land som har tillstånd att arbeta på medlemsstaternas territorium har rätt till samma arbetsvillkor som unionsmedborgarna.

Artikel II-16

Näringsfrihet

Näringsfriheten skall erkännas i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel II-17***Rätt till egendom**

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.

2. Immateriell egendom skall vara skyddad.

*Artikel II-18***Rätt till asyl**

Rätten till asyl skall garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med konstitutionen.

*Artikel II-19***Skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning**

1. Kollektiva utvisningar skall vara förbjudna.
2. Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

AVDELNING III

JÄMLIKHET*Artikel II-20***Likhet inför lagen**

Alla människor är lika inför lagen.

*Artikel II-21***Ikke-diskriminering**

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning skall vara förbjuden.
2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

*Artikel II-22***Kulturell, religiös och språklig mångfald**

Unionen skall respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden.

*Artikel II-23***Jämställdhet mellan kvinnor och män**

Jämställdhet mellan kvinnor och män skall säkerställas på alla områden, inbegripet i fråga om anställning, arbete och lön.

Principen om jämställdhet utgör inget hinder för att behålla eller vidta åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet.

*Artikel II-24***Barnets rättigheter**

1. Barn har rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd. De skall fritt kunna uttrycka sina åsikter. Dessa åsikter skall beaktas i frågor som rör barnen i förhållande till deras ålder och mognad.
2. Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet.
3. Varje barn har rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

*Artikel II-25***Äldres rättigheter**

Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet.

*Artikel II-26***Integrering av personer med funktionshinder**

Unionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet.

AVDELNING IV

SOLIDARITET*Artikel II-27***Arbetstagares rätt till information och samråd inom företaget**

Arbetstagarna eller deras representanter skall på lämpliga nivåer garanteras rätt till information och samråd vid lämplig tidpunkt, i de fall och på de villkor som föreskrivs i unionsrätten och i nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel II-28***Förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder**

Arbetstagare och arbetsgivare, eller deras respektive organisationer, har i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis rätt att förhandla och ingå kollektivavtal på lämpliga nivåer och att i händelse av intressekonflikter tillgripa kollektiva åtgärder för att försvara sina intressen, inbegripet strejk.

*Artikel II-29***Rätt till tillgång till arbetsförmedlingar**

Var och en har rätt till tillgång till kostnadsfri arbetsförmedling.

*Artikel II-30***Skydd mot uppsägning utan saklig grund**

Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund, i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

*Artikel II-31***Rättvisa arbetsförhållanden**

1. Varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden.

2. Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester.

*Artikel II-32***Förbud mot barnarbete och skydd av ungdomar i arbetslivet**

Barnarbete är förbjudet. Minimåldern för att ta anställning får inte vara lägre än den ålder vid vilken skolplikten upphör, utan att det påverkar tillämpningen av sådana regler som kan vara mer fördelaktiga för ungdomar och med förbehåll för begränsade undantag.

De ungdomar som har anställning skall åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder samt skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot allt arbete som kan vara till skada för deras säkerhet, deras hälsa, deras fysiska, mentala, moraliska eller sociala utveckling eller äventyra deras utbildning.

*Artikel II-33***Familjeliv och yrkesliv**

1. Skyddet av familjen på det rättsliga, ekonomiska och sociala planet skall säkerställas.

2. För att kunna förena familjeliv och yrkesliv skall varje arbetstagare ha rätt till skydd mot uppsägning på varje grund som står i samband med moderskap samt rätt till betald mödraledighet och till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

*Artikel II-34***Social trygghet och socialbidrag**

1. Unionen skall erkänna och respektera rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

2. Var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen har rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

3. I syfte att bekämpa social utslagning och fattigdom skall unionen erkänna och respektera rätten till socialbidrag och till bostadsbidrag som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.

*Artikel II-35***Hälsoskydd**

Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

*Artikel II-36***Tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse**

Unionen skall för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med konstitutionen.

*Artikel II-37***Miljöskydd**

En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet skall integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.

*Artikel II-38***Konsumentskydd**

En hög nivå i fråga om konsumentskydd skall tryggas i unionens politik.

AVDELNING V

MEDBORGARNAS RÄTTIGHETER*Artikel II-39***Rösträtt och valbarhet till Europaparlamentet**

1. Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.
2. Ledamöterna i Europaparlamentet skall väljas genom allmänna direkta, fria och hemliga val.

*Artikel II-40***Rösträtt och valbarhet i kommunala val**

Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar i kommunala val i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

*Artikel II-41***Rätt till god förvaltning**

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och myndigheter.
2. Denna rättighet innebär bl.a. att
 - a) var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne,
 - b) var och en skall ha tillgång till de akter som berör honom eller henne, med förbehåll för berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet,
 - c) förvaltningen är skyldig att motivera sina beslut.
3. Var och en har rätt att få ersättning av unionen för skador som har orsakats av dess institutioner eller dess tjänstemän under deras tjänsteutövning, enligt de allmänna gemensamma principerna i medlemsstaternas lagstiftning.

4. Var och en skall kunna vända sig till unionens institutioner på något av konstitutionens språk och skall få svar på samma språk.

*Artikel II-42***Rätt till tillgång till handlingar**

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt till tillgång till de handlingar som utfärdas av unionens institutioner, organ och myndigheter, oavsett i vilken form de framställts.

*Artikel II-43***Europeiska ombudsmannen**

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen vid missförhållanden i unionsinstitutionernas, unionsorganens eller unionsmyndigheternas verksamhet, med undantag för Europeiska domstolen och den allmänna underrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner.

*Artikel II-44***Rätt att göra framställningar**

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att göra framställningar till Europaparlamentet.

*Artikel II-45***Rörelse- och uppehållsfrihet**

1. Varje unionsmedborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
2. Rörelse- och uppehållsfrihet kan i enlighet med konstitutionen medges medborgare i tredje land som är lagligen bosatta inom en medlemsstats territorium.

*Artikel II-46***Diplomatiskt och konsulärt skydd**

Varje unionsmedborgare har inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare inte är representerad, rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.

AVDELNING VI

RÄTTSKIPNING

Artikel II-47

Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rättshjälp skall ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.

Artikel II-48

Presumtion för oskuld och rätten till försvar

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställs.

2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall garanteras respekt för rätten till försvar.

Artikel II-49

Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff

1. Ingen får fallas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde en lagöverträdelse enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än som var tillämpligt vid den tidpunkt då lagöverträdelsen begicks. Om efter lagöverträdelsens begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff skall detta tillämpas.

2. Denna artikel skall inte hindra lagföring och bestraffning av den som har gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks var brottslig enligt de allmänna principer som erkänns av alla nationer.

3. Straffets stränghet bör inte vara oproportionerlig i förhållande till lagöverträdelsen.

Artikel II-50

Rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott

Ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i

unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen.

AVDELNING VII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TOLKNING OCH TILLÄMPNING AV STADGAN

Artikel II-51

Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och myndigheter samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Institutionerna, organen och medlemsstaterna skall därför respektera rättigheterna, iakttä principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt andra delar av konstitutionen.

2. Denna stadga innebär inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i andra delar av konstitutionen.

Artikel II-52

Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning

1. Varje begränsning i utövningen av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga skall vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

2. De rättigheter som erkänns i denna stadga för vilka bestämmelser återfinns i andra delar i konstitutionen skall utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa.

3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skall de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.

4. I den mån som grundläggande rättigheter enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga, skall rättigheterna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.

5. De bestämmelser i denna stadga som innehåller principer får genomföras genom rättsakter och verkställighetsakter som antas av unionens institutioner och organ, och genom medlemsstaternas akter när de vid utövandet av sina respektive befogenheter genomför unionsrätten. De får endast prövas i domstol med avseende på tolkningen av dem och avgöranden om deras laglighet.

6. Nationella lagar och nationell praxis som anges i denna stadga skall beaktas fullt ut.

Artikel II-53

Skyddsnivå

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och

grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten, internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga medlemsstaterna är parter, särskilt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

Artikel II-54

Förbud mot missbruk av rättigheter

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den medför rätt att bedriva verksamhet eller utföra handlingar som syftar till att sätta ur spel någon av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan eller att inskränka dem i större utsträckning än vad som medges i stadgan.

DEL III

UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel III-1

Unionen skall säkerställa samstämmigheten mellan all politik och åtgärder som avses i denna del, med beaktande av unionens samtliga mål och i enlighet med principen om tilldelade befogenheter.

Artikel III-2

I all verksamhet som avses i denna del skall unionen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

Artikel III-3

Vid utformningen och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del skall unionen söka bekämpa all diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Artikel III-4

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av unionens politik och verksamhet enligt denna del, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

Artikel III-5

Konsumentskyddskraven skall beaktas när unionens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel III-6

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna III-55, III-56 och III-136 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har som tjänster vilka värdesätts av alla i unionen och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja unionens sociala och territoriella sammanhållning, skall unionen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom denna konstitutions tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor, bland annat ekonomiska och finansiella, som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter. Dessa principer och villkor skall fastställas i europeiska lagar.

AVDELNING II

IKKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP

Artikel III-7

Förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet såsom avses i artikel I-4 får regleras i europeiska lagar eller ramlagar.

Artikel III-8

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i konstitutionen och inom ramen för de befogenheter som konstitutionen ger unionen, får lämpliga åtgärder fastställas i en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

2. Europeiska lagar eller ramlagar får fastställa grundprinciper för unionens stimulansåtgärder och sådana åtgärder som stöder medlemsstaternas åtgärder; de får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar.

Artikel III-9

1. Om en åtgärd från unionens sida är nödvändig för att underlätta utövandet av rätten, enligt artikel I-8, till fri rörlighet och fri vistelse för alla unionsmedborgare, och om inte befogenheter för detta föreskrivs i denna konstitution, får bestämmelser i detta syfte fastställas i europeiska lagar eller ramlagar.

2. I samma syfte och om inte befogenheter för detta föreskrivs i konstitutionen får det i en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet fastställas bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument samt bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-10

I en europeiska lag eller ramlag som antas av ministerrådet skall regler fastställas för utövandet av varje unionsmedborgares rätt enligt artikel I-8 att rösta och vara valbar vid kommunala val samt vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt utan att vara medborgare i den staten. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

Rätten att rösta och vara valbar vid val till Europaparlamentet skall utövas utan att det påverkar artikel III-232.2 och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna artikel.

Artikel III-11

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredje land, såsom avses i artikel I-8.

De åtgärder som behövs för att underlätta detta skydd får fastställas i en europeisk lag som antas av ministerrådet. Det skall fatta beslut efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-12

I enlighet med artikel I-8 skall varje unionsmedborgare ha rätt att vända sig till institutionerna eller de rådgivande organen och få svar på något av de språk som anges i artikel IV-10. De institutioner och rådgivande organ som avses i denna artikel är de som förtecknas i artikel I-18.2, artikel I-30 och artikel I-31 samt Europeiska ombudsmannen.

Artikel III-13

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, ministerrådet samt Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av bestämmelserna i artikel I-8 i denna avdelning. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

På denna grund och om inte annat följer av andra bestämmelser i konstitutionen får de rättigheter som föreskrivs i artikel I-8 kompletteras i en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande. Denna lag eller ramlag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

AVDELNING III

INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER

Kapitel I

INRE MARKNADEN

AVSNITT 1

Upprättande av den inre marknaden

Artikel III-14

1. Unionen skall anta bestämmelser i syfte att upprätta den inre marknaden i enlighet med denna artikel, artiklarna III-15, III-26.1, III-29, III-39, III-62, III-65, III-143 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen.

3. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut där de riktlinjer och villkor fastställs som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

Artikel III-15

Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som uppställts i artikel III-14, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för vid upprättandet av den inre marknaden, och den får föreslå lämpliga åtgärder.

Om dessa åtgärder får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den inre marknadens funktion.

Artikel III-16

Medlemsstaterna skall samråda med varandra för att genom gemensamma åtgärder hindra att den gemensamma marknadens funktion påverkas av åtgärder som en medlemsstat kan se sig tvingad att vidta vid allvarliga interna störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, i händelse av krig eller vid en allvarlig internationell spänning som innebär krigsfara eller för att fullgöra de skyldigheter den medlemsstaten har tagit på sig i syfte att bevara fred och internationell säkerhet.

Artikel III-17

Om åtgärder som vidtagits i de fall som anges i artiklarna III-6 och III-34 leder till att konkurrensvillkoren inom den inre marknaden snedvrids, skall kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten undersöka hur åtgärderna kan anpassas till bestämmelserna i detta fördrag.

Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-265 och III-266 får kommissionen eller en medlemsstat vända sig direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt artiklarna III-6 och III-34. Domstolen skall meddela sitt avgörande inom stängda dörrar.

AVSNITT 2**Fri rörlighet för personer och tjänster***Underavsnitt 1***Arbetsstagare***Artikel III-18*

1. Arbetsstagare skall ha rätt att röra sig fritt inom unionen.
2. All diskriminering av arbetsstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet i fråga om anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor skall vara förbjuden.
3. Med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa skall arbetsstagare ha rätt att
 - a) anta faktiska erbjudanden om anställning,
 - b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
 - c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,
 - d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som skall fastställas i europeiska förordningar som kommissionen antagit.

4. Denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Artikel III-19

De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetsstagare som definieras i artikel III-18 skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Syftet med dessa europeiska lagar eller ramlagar är särskilt att

- a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,
- b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra den fria rörligheten för arbetsstagare om de behövs,
- c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetsstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor för fritt val av anställning än för inhemska arbetsstagare,
- d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga hot mot levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

Artikel III-20

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbytet av unga arbetsstagare.

Artikel III-21

Inom den sociala trygghetens område skall det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas åtgärder som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetsstagare och därvid särskilt införas ett system som tillförsäkrar migrerande arbetsstagare och egenföretagare samt deras familjemedlemmar att

- a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,
- b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

Underavsnitt 2

Etableringsfrihet*Artikel III-22*

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerade i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Medborgarna i en medlemsstat skall ha rätt att på en annan medlemsstats territorium starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel III-27, andra stycket, på de villkor som lagstiftningen föreskriver för de egna medborgarna i den medlemsstat där etableringen sker, om inte annat följer av bestämmelserna i avsnittet om kapital.

Artikel III-23

1. Åtgärder för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde skall fastställas i europeiska ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

2. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt punkt 1, särskilt genom att

- a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,
- b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom unionen,
- c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behölls,
- d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,
- e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i artikel III-123.2,
- f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om

villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,

g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel III-27, andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen, och

h) förvisa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Artikel III-24

Detta underavsnitt skall för den medlemsstat som är berörd inte tillämpas på verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.

Viss verksamhet får undantas från tillämpningen av bestämmelserna i detta underavsnitt i europeiska lagar eller ramlagar.

Artikel III-25

1. Detta underavsnitt och de åtgärder som antagits med stöd av detta skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. De nationella bestämmelser som avses i punkt 1 skall samordnas i europeiska ramlagar.

Artikel III-26

1. Europeiska ramlagar skall göra det lättare för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare. De skall syfta till

- a) ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis,
- b) samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare.

2. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

Artikel III-27

Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen skall vid tillämpningen av detta underavsnitt likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med "bolag" avses bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentlig-rättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

Artikel III-28

Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, behandla medborgare i andra medlemsstater på samma sätt som sina egna medborgare i fråga om kapitalplacering i bolag som avses i artikel III-27.

Underavsnitt 3

Frihet att tillhandahålla tjänster

Artikel III-29

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen förbjudas när det gäller medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan medlemsstat än mottagaren av tjänsten.

Genom en europeisk lag eller ramlag får detta underavsnitt tillämpas även på sådana medborgare i tredje land som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom unionen.

Artikel III-30

Prestationer som normalt utförs mot ersättning skall betraktas som "tjänster" enligt denna konstitution i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av underavsnittet om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som denna stat uppställer för sina egna medborgare.

Artikel III-31

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras av avsnittet om transporter.
2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

Artikel III-32

1. Åtgärder för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst skall fastställas i europeiska ramlagar. De skall antas efter samråd med Ekonomiska och sociala kommittén.

2. Den europeiska ramlag som anges i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vars liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Artikel III-33

Medlemsstaterna förklarar sig beredda att gå utöver den liberalisering av tjänster som krävs i de europeiska ramlagar som antas enligt artikel III-29.1, om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de berörda medlemsstaterna.

Artikel III-34

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster kvarstår, skall varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkningar på alla personer som tillhandahåller tjänster enligt artikel III-29, första stycket, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Artikel III-35

Artiklarna III-24-27 skall tillämpas på de sakområden som regleras i detta underavsnitt.

AVSNITT 3

Fri rörlighet för varor

Underavsnitt 1

Tullunion

Artikel III-36

1. Unionen skall innefatta en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.

2. Artikel III-38 och underavsnitt 3 i detta avsnitt skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

Artikel III-37

Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformalitetserna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

Artikel III-38

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Artikel III-39

Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan.

Artikel III-40

När kommissionen fullgör sina uppgifter enligt detta underavsnitt skall den vägledas av

- a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredje land,
- b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom unionen, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagets konkurrensförmåga,
- c) unionens försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,
- d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom unionen.

Underavsnitt 2

Tullsamarbete*Artikel III-41*

Inom konstitutionens tillämpningsområde skall åtgärder fastställas i en europeisk lag eller ramlag för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Underavsnitt 3

Förbud mot kvantitativa restriktioner*Artikel III-42*

Kvantitativa import- och exportrestriktioner samt alla åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel III-43

Artikel III-42 skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt,

historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Artikel III-44

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

Denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. Den skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i punkt 1 eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har regler som är avsedda att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

AVSNITT 4**Kapital och betalningar***Artikel III-45*

Inom ramen för detta avsnitt skall restriktioner för såväl kapitalrörelser som betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.

Artikel III-46

1. Artikel III-45 skall inte påverka tillämpningen gentemot tredje land av restriktioner som var i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller unionsrätt för sådana kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

2. I en europeisk lag eller ramlag skall bestämmelser fastställas för kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

Europaparlamentet och ministerrådet skall sträva efter att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredje land och utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen.

3. Med avvikelse från punkt 2 får åtgärder som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten endast fastställas av ministerrådet i en europeisk lag eller ramlag när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-47

1. Artikel III-45 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att

- a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika orter,
- b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.

2. Detta avsnitt skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med konstitutionen.

3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt artikel III-45.

Artikel III-48

Om kapitalrörelser till eller från tredje land under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, får ministerrådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om införande av skyddsåtgärder gentemot tredje land för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

Artikel III-49

Om det är nödvändigt för att uppnå målen i artikel III-158, särskilt när det gäller att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, terrorism och människohandel får det i europeiska lagar fastställas en ram för åtgärder avseende kapitalrörelser och betalningar, till exempel frysning av tillgångar, finansiella medel eller ekonomiska vinster som tillhör, ägs eller innehas av fysiska eller juridiska personer, grupper eller icke-statliga enheter.

Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra de lagar som avses i första stycket.

AVSNITT 5

Konkurrensregler

Underavsnitt 1

Regler för företag

Artikel III-50

1. Följande är oförenligt med den inre marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen inom den inre marknaden, särskilt sådana som innebär att

- a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
- b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
- c) marknader eller inköpskällor delas upp,
- d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. Punkt 1 får dock förklaras icke tillämplig

— på alla avtal eller grupper av avtal mellan företag,

— på alla beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar, samt

— på alla samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som

- a) inte ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,
- b) inte ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Artikel III-51

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den inre marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel III-52

1. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-50 och III-51. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

2. De europeiska förordningar som avses i punkt 1 skall särskilt syfta till att

- a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i artikel III-50.1 och artikel III-51 iakttas,
- b) fastställa närmare regler för hur artikel III-50.3 skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,
- c) vid behov närmare ange räckvidden för bestämmelserna i artiklarna III-50 och III-51 inom olika näringsgrenar,
- d) fastställa kommissionens och domstolens uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i denna punkt,
- e) fastställa förhållandet mellan å ena sidan den nationella lagstiftningen och å andra sidan detta avsnitt samt de europeiska förordningar som har antagits enligt denna artikel.

Artikel III-53

Fram till ikraftträdandet av de europeiska förordningar som antagits enligt artikel III-52 skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och artikel III-50, särskilt punkt 3, och artikel III-51, avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden föreligger.

Artikel III-54

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-53 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-50 och III-51. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelse av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.

2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen anta ett motiverat europeiskt beslut i vilket den slår fast att principerna har överträtts. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.

3. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de avtalskategorier som ministerrådet beslutat om i enlighet med artikel III-52.2b.

Artikel III-55

1. I fråga om offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter skall medlemsstaterna inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot bestämmelserna i konstitutionen, i synnerhet bestämmelserna i artikel I-4.2 samt artiklarna III-55–58.

2. Företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade bestämmelserna i konstitutionen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Handelns utveckling får inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.

3. Kommissionen skall se till att denna artikel tillämpas och skall, om det är behövs, anta lämpliga europeiska förordningar eller beslut.

*Underavsnitt 2***Stöd som beviljas av medlemsstaterna***Artikel III-56*

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen är stöd, av vilket slag det än är, som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den inre marknaden är

- a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,
- b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,
- c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning.

3. Som förenligt med den inre marknaden kan anses

- a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning,
- b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,
- c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
- d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
- e) stöd av annat slag som fastställs i europeiska förordningar eller beslut som antagits av ministerrådet på förslag av kommissionen.

Artikel III-57

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall föreslå medlemsstaterna lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den inre marknadens pågående utveckling eller funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en medlemsstat eller med statliga medel inte är förenligt med den inre marknaden enligt artikel III-56, eller att sådant stöd missbrukas, skall den anta ett europeiskt beslut för att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta europeiska beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda medlemsstater, med avvikelse från artiklarna III-265 och III-266, hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

På begäran av en medlemsstat får ministerrådet anta ett enhälligt europeiskt beslut som innebär att stöd som denna stat

lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den inre marknaden, med avvikelse från artikel III-56 eller de europeiska förordningar som avses i artikel III-58, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen i fråga om ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen — i sådana fall där staten har lämnat in en begäran till ministerrådet — skjuta upp förfarandet till dess att ministerrådet har tagit ställning till statens begäran.

Om ministerrådet inte har tagit ställning till en sådan begäran inom tre månader efter det att den lämnats in, skall kommissionen besluta i ärendet.

3. Kommissionen skall av medlemsstaterna underrättas i så god tid att den kan yttra sig om varje plan på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att en sådan plan inte är förenlig med den inre marknaden enligt artikel III-56, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

4. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de kategorier av statligt stöd som har fastställts av ministerrådet i enlighet med artikel III-55 som möjliga att undanta från förfarandet i punkt 3.

Artikel III-58

Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av artiklarna III-56 och III-57 och för att särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel III-57.3 och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från detta förfarande. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 6

Bestämmelser om skatter

Artikel III-59

Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Artikel III-60

För varor som exporteras från en medlemsstat till någon annan medlemsstats territorium får interna skatter eller avgifter inte återbetalas med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

Artikel III-61

När det gäller andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningsskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut endast om rådet i förväg genom ett europeiskt beslut som antagits på förslag av kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade åtgärderna.

Artikel III-62

1. I en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet skall åtgärder fastställas som rör harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter det att Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. När ministerrådet, som skall besluta enhälligt på förslag av kommissionen, konstaterar att de åtgärder som avses i punkt 1 gäller administrativt samarbete eller bekämpning av skattebedrägeri och skatteflykt skall det med avvikelse från punkt 1 besluta med kvalificerad majoritet när det antar den europeiska lag eller ramlag där dessa åtgärder fastställs.

Artikel III-63

När ministerrådet, som skall besluta med enhällighet på förslag av kommissionen, konstaterar att åtgärder i fråga om bolagskatt gäller administrativt samarbete eller bekämpning av skattebedrägeri och skatteflykt, skall det med kvalificerad majoritet anta en europeisk lag eller ramlag där dessa åtgärder fastställs, i den mån de är nödvändiga för att säkerställa att den inre marknaden fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen.

Lagen eller ramlagen skall antas efter det att Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

AVSNITT 7**Tillnärmning av lagstiftning***Artikel III-64*

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-62 skall bestämmelserna om tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den gemensamma inre marknaden upprättande eller funktion fastställas i en europeisk ramlag som antas av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-65

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall denna artikel tillämpas för att nå de mål som anges i artikel III-14.

Bestämmelserna om tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och ministerrådet skall också inom ramen för sina respektive befogenheter sträva efter att nå detta mål.

4. Om en medlemsstat efter antagandet av en harmoniseringsåtgärd genom en europeisk lag eller ramlag eller en europeisk förordning som antas av kommissionen anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel III-43 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem till kommissionen.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd genom en europeisk lag, eller ramlag eller en europeisk förordning som antas av kommissionen anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt om skälen för att införa dem.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 anta ett europeiskt beslut om att godkänna eller avvisa de nationella bestämmelserna i fråga sedan den slagit fast huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handels hinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknads funktion.

Om kommissionen inte antar ett beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-265 och III-266 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. Harmoniseringsåtgärderna i denna artikel skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel III-43 vidta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från unionens sida.

Artikel III-66

Om kommissionen finner att en skillnad mellan medlemsstaternas bestämmelser i lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den inre marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till något avtal skall snedvridningen elimineras genom europeiska ramlagar. Alla övriga lämpliga åtgärder enligt denna konstitution får vidtas.

Artikel III-67

1. När det finns anledning att befara att antagande eller ändring av en nationell bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt artikel III-66, skall den medlemsstat som vill anta eller ändra bestämmelsen samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen rikta en rekommendation till de berörda medlemsstaterna om åtgärder som kan vara lämpliga för att undvika snedvridningen.

2. Om en medlemsstat som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av artikel III-66 inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. Bestämmelserna i artikel III-63 skall inte tillämpas, om en medlemsstat som inte har tagit hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

Artikel III-68 (ny)

Inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden skall det fastställas åtgärder i europeiska lagar eller ramlagar för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen och för att upprätta centraliserade system för beviljande av tillstånd, samordning och kontroll på unionsnivå.

Frågor om språkanvändningen i samband med dessa europeiska rättigheter skall fastställas i en europeisk lag som skall antas av ministerrådet. Detta skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Kapitel II

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

Artikel III-69

1. För att de mål som anges i artikel I-3 skall uppnås skall medlemsstaternas och unionens verksamhet, på de villkor som anges i konstitutionen, innefatta bedrivandet av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

2. Parallellt med detta och på de villkor och enligt de förfaranden som anges i konstitutionen skall denna verksamhet omfatta en gemensam valuta, euron, samt fastställande och bedrivande av en gemensam penning- och valutapolitik; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom unionen, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

3. Denna verksamhet från medlemsstaternas och unionens sida förutsätter att följande vägledande principer iaktas: prisstabilitet, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

AVSNITT 1

Ekonomisk politik

Artikel III-70

Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga unionens mål, såsom dessa definieras i artikel I-3 och inom ramen för de allmänna riktlinjer som avses i artikel III-71.2. Medlemsstaterna och unionen skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och i enlighet med principerna i artikel III-69.

Artikel III-71

1. Medlemsstaterna skall betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom ministerrådet i enlighet med bestämmelserna i artikel III-70.

2. Ministerrådet skall på rekommendation av kommissionen utarbeta ett utkast till allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik och rapportera sina resultat till Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall på grundval av ministerrådets rapport diskutera en slutsats om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik. Ministerrådet skall på grundval av denna slutsats anta en rekommendation om de allmänna riktlinjerna. Ministerrådet skall underrätta Europaparlamentet.

3. För att säkerställa en närmare samordning av den ekonomiska politiken och en varaktig konvergens mellan medlemsstaternas ekonomiska utfall skall ministerrådet på grundval av rapporter från kommissionen övervaka den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsstat och inom unionen samt den ekonomiska politikens överensstämmelse med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, och regelbundet göra en samlad bedömning.

För denna multilaterala övervakning skall medlemsstaterna lämna uppgifter till kommissionen om viktiga åtgärder som de har vidtagit inom ramen för sin ekonomiska politik och andra upplysningar som de anser nödvändiga.

4. Om det inom ramen för förfarandet enligt punkt 3 visar sig att en medlemsstats ekonomiska politik inte är förenlig med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, får kommissionen varna den berörda medlemsstaten. Ministerrådet får på rekommendation av kommissionen lämna de rekommendationer som behövs till den berörda medlemsstaten. Ministerrådet får på förslag av kommissionen besluta att offentliggöra rekommendationerna.

Inom ramen för denna punkt skall ministerrådet besluta utan att ta hänsyn till hur den berörda medlemsstatens företrädare röstar, och med kvalificerad majoritet definierad som majoriteten av de övriga medlemsstaternas röster, som skall representera minst tre femtedelar av befolkningen i dessa medlemsstater.

5. Ministerrådets ordförande och kommissionen skall rapportera resultaten av den multilaterala övervakningen till Europaparlamentet. Ministerrådets ordförande kan anmodas att framträda inför den behöriga kommittén hos Europaparlamentet, om ministerrådet har offentliggjort sina rekommendationer.

6. Närmare föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarande som avses i punkterna 3 och 4 får fastställas i europeiska lagar.

Artikel III-72

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i konstitutionen får ministerrådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om fastställande av lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga

händelser utanför dess kontroll, får ministerrådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som på vissa villkor beviljar den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från unionen. Ministerrådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om detta.

Artikel III-73

1. Det är förbjudet för Europeiska centralbanken och medlemsstaternas centralbanker (nedan kallade "nationella centralbanker") att ge unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; detsamma gäller Europeiska centralbankens och de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dem.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte gälla offentligt ägda kreditinstitut som skall behandlas av de nationella centralbankerna och Europeiska centralbanken på samma sätt som privata kreditinstitut vad gäller tillförseln av centralbankreserver.

Artikel III-74

1. Alla åtgärder och bestämmelser som ger unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna en positiv särbehandling hos finansinstitut är förbjudna i den mån de inte är baserade på tillsynsmässiga hänsyn.

2. Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut som fastställer definitioner för tillämpningen av det förbud som avses i punkt 1. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-75

1. Unionen skall inte ansvara för eller åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt. En medlemsstat skall inte ansvara för att åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en annan medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt.

2. Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut som närmare fastställer definitioner för tillämpningen av det förbud som avses i artikel III-73 och i denna artikel. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-76

1. Medlemsstaterna skall undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

2. Kommissionen skall övervaka utvecklingen av budgetsituationen och den offentliga sektorns skuldsättning i medlemsstaterna för att upptäcka allvarliga fel. Den skall särskilt undersöka om budgetdisciplin iaktas på grundval av följande två kriterier:

a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde, såvida inte

i) detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller

ii) referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.

b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Referensvärdena anges i protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott.

3. Om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt det ena av eller båda dessa kriterier, skall kommissionen utarbeta en rapport. I sin rapport skall kommissionen även beakta om den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt.

Kommissionen kan också utarbeta en rapport även om kraven är uppfyllda enligt kriterierna, om den anser att det finns risk för ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

4. Ekonomiska och finansiella kommittén skall yttra sig över kommissionens rapport.

5. Om kommissionen anser att det finns eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat skall kommissionen avge ett yttrande till den medlemsstaten.

6. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen, med beaktande av eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, efter en allsidig bedömning avgöra om underskottet är alltför stort. Om detta är fallet skall det i enlighet med samma förfarande ge rekommendationer till den berörda medlemsstaten i syfte att få denna situation att upphöra inom en viss tid. Om inte annat följer av punkt 8 skall sådana rekommendationer inte offentliggöras.

Inom ramen för denna punkt skall ministerrådet besluta utan att ta hänsyn till hur den berörda medlemsstatens företrädare röstar medräknas och med kvalificerad majoritet definierad som majoriteten av de övriga medlemsstaternas röster, som skall representera minst tre femtedelar av befolkningen i dessa stater.

7. Ministerrådet skall på rekommendation av kommissionen anta de europeiska beslut och rekommendationer som avses i punkterna 8–11. Rådet skall besluta utan att den berörda medlemsstatens röst medräknas och med kvalificerad majoritet definierad som majoriteten av de övriga medlemsstaterna, som skall företräda minst tre femtedelar av befolkningen i dessa stater.

8. Om ministerrådet finner att dess rekommendationer inte har resulterat i några effektiva åtgärder inom den fastställda tiden, får rådet offentliggöra rekommendationerna.

9. Om en medlemsstat inte heller i fortsättningen följer ministerrådets rekommendationer, får ministerrådet anta ett europeiskt beslut för att förelägga medlemsstaten att inom en fastställd tidsfrist vidta de åtgärder för att minska underskottet som ministerrådet anser nödvändiga för att komma till rätta med situationen.

I sådana fall får ministerrådet begära att den berörda medlemsstaten skall lämna in rapporter enligt en fastställd tidsplan för att göra det möjligt att granska medlemsstatens anpassningssträvanden.

10. Så länge en medlemsstat inte följer ett europeiskt beslut som har antagits enligt punkt 9, kan ministerrådet allt efter omständigheterna besluta att tillämpa eller skärpa en eller flera av följande åtgärder:

a) Att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör de ytterligare uppgifter som ministerrådet närmare anger, innan medlemsstaten utger obligationer och andra värdepapper.

b) Att begära av Europeiska investeringsbanken att den omprövar sin utlåningspolitik gentemot den berörda medlemsstaten.

c) Att kräva att den berörda medlemsstaten räntelöst deponerar ett belopp av lämplig storlek hos unionen, till dess att ministerrådet anser att det alltför stora underskottet har korrigerats.

d) Att förelägga böter av lämplig storlek.

Ministerrådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om de åtgärder som det beslutar om.

11. Ministerrådet skall upphäva samtliga eller vissa av åtgärderna enligt punkterna 6 och 8–10, om det anser att det alltför stora underskottet i den berörda medlemsstaten har korrigerats. Om ministerrådet tidigare har offentliggjort rekommendationer skall det, så snart ett beslut enligt punkt 9 har upphävts, avge en offentlig förklaring om att det inte längre finns ett alltför stort underskott i den berörda medlemsstaten.

12. Den rätt att föra talan som anges i artiklarna III-265 och III-266 får inte utövas med avseende på punkterna 1–6 samt 8 och 9.

13. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av det förfarande som beskrivs i denna artikel.

Lämpliga bestämmelser som ersätter det nämnda protokollet skall fastställas i en europeisk lag som antas av ministerrådet. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbanken.

Om inte annat följer av övriga bestämmelser i denna punkt skall ministerrådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut där närmare regler och definitioner för tillämpningen av det nämnda protokollet fastställs. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 2

Monetär politik

Artikel III-77

1. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall Europeiska centralbankssystemet stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål enligt artikel 3. Europeiska centralbankssystemet skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och iakttä de principer som anges i artikel III-69.

2. Europeiska centralbankssystemets grundläggande uppgifter skall vara att

- a) utforma och genomföra unionens monetära politik,
- b) genomföra valutatransaktioner enligt bestämmelserna i artikel III-228,
- c) inneha och förvalta medlemsstaternas officiella valutareserver,
- d) främja ett väl fungerande betalningssystem.

3. Punkt 2 c skall inte beröra medlemsstaternas regeringars innehav och förvaltning av rörelsemedel i utländsk valuta.

4. Europeiska centralbanken skall höras

- a) om varje förslag till unionsrättsakt inom sitt behörighetsområde,
- b) av nationella myndigheter om varje förslag till rättsregler inom sitt behörighetsområde, dock inom de ramar och på de villkor som fastställs av ministerrådet enligt förfarandet i artikel III-79.6.

Europeiska centralbanken får i frågor inom sitt behörighetsområde avge yttranden till unionens institutioner, organ eller myndigheter eller till nationella myndigheter.

5. Europeiska centralbankssystemet skall medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik för tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.

6. Europeiska centralbanken får i europeiska lagar tilldelas särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut med undantag av försäkringsföretag. Den skall antas efter det att Europeiska centralbanken har hörts.

Artikel III-78

1. Europeiska centralbanken skall ha ensamrätt att tillåta utgivning av eurosedlar inom unionen. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna får ge ut sådana sedlar. Endast sedlar utgivna av Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall vara lagliga betalningsmedel inom unionen.

2. Medlemsstaterna får ge ut euromynt i den omfattning som godkänns av Europeiska centralbanken. Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar om fastställande av åtgärder för att harmonisera valörerna och de tekniska specifikationerna för alla mynt som skall sättas i omlopp i den utsträckning som detta är nödvändigt för att säkerställa myntens smidiga omlopp inom unionen. Ministerrådet skall besluta efter det att Europaparlamentet och Europeiska centralbanken har hörts.

Artikel III-79

1. Europeiska centralbankssystemet skall bestå av Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna.

2. Europeiska centralbanken skall vara en juridisk person.

3. Europeiska centralbankssystemet skall ledas av Europeiska centralbankens beslutande organ som skall vara Europeiska centralbankens råd och direktionen.

4. Europeiska centralbankssystemets stadga fastställs i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

5. Artikel 5.1, 5.2, 5.3, artiklarna 17, 18, artikel 19.1, artiklarna 22, 23, 24, 26, artikel 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, artikel 33.1 a och artikel 36 i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga får ändras genom europeiska lagar

a) på förslag av kommissionen efter det att Europeiska centralbanken har hörts, eller

b) på rekommendation av Europeiska centralbanken efter det att kommissionen har hörts.

6. Ministerrådet skall anta europeiska förordningar och beslut om fastställande av de åtgärder som avses i artiklarna 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 och 34.3 i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet

- a) på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, eller
- b) på rekommendation av Europeiska centralbanken och efter att ha hört kommissionen.

Artikel III-80

Då de utövar de befogenheter och fullgör de uppgifter och skyldigheter som har tilldelats dem genom konstitutionen samt Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga skall varken Europeiska centralbanken eller någon nationell centralbank eller någon medlem av deras beslutande organ begära eller ta emot instruktioner från unionens institutioner, organ eller myndigheter från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Unionens institutioner, organ och myndigheter samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip och att inte försöka påverka medlemmarna av Europeiska centralbankens eller de nationella centralbankernas beslutande organ när de fullgör sina uppgifter.

Artikel III-81

Varje medlemsstat skall säkerställa att dess nationella lagstiftning, inbegripet stadgan för dess nationella centralbank, är förenlig med konstitutionen samt Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga.

Artikel III-82

1. För att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts Europeiska centralbankssystemet skall Europeiska centralbanken i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen och på de villkor som anges i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga anta

- a) europeiska förordningar i den utsträckning som behövs för att genomföra de uppgifter som anges i artikel 3.1 första strecksatsen, artiklarna 19.1, 22 eller 25.2 i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga samt i de fall som anges i de europeiska förordningar och beslut som avses i artikel III-79.6,
- b) de europeiska beslut som behövs för att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts Europeiska centralbankssystemet genom konstitutionen samt Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga,
- c) rekommendationer och yttranden.

2. Europeiska centralbanken kan besluta att offentliggöra sina europeiska beslut, rekommendationer och yttranden.

3. Ministerrådet skall enligt förfarandet i artikel III-79.6 anta europeiska förordningar som fastställer inom vilka gränser och på vilka villkor Europeiska centralbanken har rätt att förelägga företag böter eller viten om de inte uppfyller sina förpliktelser enligt Europeiska centralbankens europeiska förordningar och beslut.

Artikel III-83

Utan att det påverkar Europeiska centralbankens befogenheter skall nödvändiga bestämmelser för att använda euron som medlemsstaternas gemensamma valuta fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Europeiska centralbanken ha hörts.

AVSNITT 3

Institutionella bestämmelser

Artikel III-84

1. Europeiska centralbankens råd skall bestå av Europeiska centralbankens direktionsledamöter samt cheferna för de nationella centralbankerna i medlemsstater utan undantag i den mening som avses i artikel III-91.

2. a) Direktionen skall bestå av ordföranden, vice ordföranden och fyra andra ledamöter.

b) Ordföranden, vice ordföranden och de övriga direktionsledamöterna skall på rekommendation av ministerrådet, som skall ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbankens råd, utses genom överenskommelse mellan medlemsstaternas regeringar på stats- eller regeringschefsnivå bland personer vars auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända.

Deras mandattid är åtta år, och mandatet kan inte förnyas.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara direktionsledamöter.

Artikel III-85

1. Ministerrådets ordförande och en ledamot av kommissionen får delta utan rösträtt i sammanträdena med Europeiska centralbankens råd.

Ministerrådets ordförande får lägga fram förslag för behandling i Europeiska centralbanksrådet.

2. Europeiska centralbankens ordförande skall inbjudas att delta i ministerrådets sammanträden när detta behandlar frågor som rör mål och uppgifter för Europeiska centralbankssystemet.

3. Europeiska centralbanken skall till Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen samt till Europeiska rådet överlämna en årsrapport om verksamheten inom Europeiska centralbankssystemet och om den monetära politiken under det föregående och det innevarande året. Europeiska centralbankens ordförande skall lägga fram denna rapport för ministerrådet och Europaparlamentet som kan hålla en allmän debatt på grundval av rapporten.

Europeiska centralbankens ordförande och övriga direktionsledamöter kan på begäran av Europaparlamentet eller på eget initiativ höras av Europaparlamentets behöriga kommittéer.

Artikel III-86

1. För att främja samordningen av medlemsstaternas politik i den utsträckning som är nödvändig för den inre marknadens funktion upprättas härmed en ekonomisk och finansiell kommitté.

2. Denna kommitté skall ha till uppgift att

- a) på begäran av ministerrådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,
- b) följa den ekonomiska och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom unionen och regelbundet rapportera om detta till ministerrådet och kommissionen, särskilt i fråga om finansiella relationer med tredje land och internationella institutioner,
- c) utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-247 medverka vid förberedelsen av ministerrådets arbete enligt artikel III-48, artikel III-71.2-4 och 6, artiklarna III-72, III-74, artikel III-75, artikel III-76-77.6, III-78.2, artikel III-79.5-6, artikel III-83, III-90, artikel III-92.2-3 och III-95, artikel III-96.2-3, artikel III-224 och III-228 och utföra andra rådgivande och förberedande uppgifter på uppdrag av ministerrådet,
- d) minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av konstitutionen och av unionens akter; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och ministerrådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat, kommissionen och Europeiska centralbanken skall var för sig utse högst två medlemmar av kommittén.

3. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om närmare bestämmelser om sammansättningen av Ekonomiska och finansiella kommittén. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken och denna kommitté. Ministerrådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om sådana beslut.

4. Utöver de uppgifter som anges i punkt 2 skall kommittén, om och så länge som det finns medlemsstater med undantag i den mening som avses i artikel III-91, följa den monetära och

finansiella situationen och det allmänna betalningssystemet i dessa medlemsstater och regelbundet rapportera om detta till ministerrådet och kommissionen.

Artikel III-87

I frågor som faller inom tillämpningsområdet för artiklarna III-71.4, artikel III-76 med undantag av punkt 13, artiklarna III-83, III-90, III-91 och artikel III-92.3 och artikel III-228, kan ministerrådet eller en medlemsstat begära av kommissionen att den lägger fram en rekommendation eller ett förslag, allt efter omständigheterna. Kommissionen skall behandla en sådan begäran och utan dröjsmål förelägga ministerrådet sina slutsatser.

AVSNITT 3 A

Särskilda bestämmelser för de medlemsstater som ingår i euroområdet

Artikel III-88

1. För att den ekonomiska och monetära unionen skall fungera smidigt, och i enlighet med relevanta bestämmelser i konstitutionen, skall bestämmelser för de medlemsstater som är medlemmar i euroområdet antas för att

- a) stärka samordningen av dessa staters budgetdisciplin och övervakningen av denna,
- b) för dem utarbeta riktlinjer för den ekonomiska politiken och se till att dessa överensstämmer med de riktlinjer som har antagits för hela unionen, samt se till att de övervakas.

2. När det gäller de bestämmelser som avses i punkt 1 får endast de medlemmar i ministerrådet rösta som företrädar medlemsstater som ingår i euroområdet. Kvalificerad majoritet skall definieras som majoriteten av rösterna från företrädarna för de medlemsstater som ingår i euroområdet, representerande minst tre femtedelar av befolkningen i dessa stater. Enhällighet mellan dessa medlemmar av ministerrådet fordras för en rättsakt som kräver enhällighet.

Artikel III-89

Arrangemang för möten mellan ministrar i de medlemsstater som ingår i euroområdet skall fastställas i ett protokoll om eurogruppen.

Artikel III-90

1. I syfte att säkerställa eurons plats i det internationella valutasystemet skall ministerrådet på förslag av kommissionen, och efter att ha hört Europeiska centralbanken, anta ett europeiskt beslut om fastställande av gemensamma ståndpunkter avseende frågor som är av särskilt intresse för den ekonomiska och monetära unionen inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna.

2. När det gäller de bestämmelser som avses i denna artikel får endast de medlemmar i ministerrådet rösta som företräder medlemsstater som ingår i euroområdet. Kvalificerad majoritet skall definieras som majoriteten av rösterna från företrädarna för de medlemsstater som ingår i euroområdet, representerande minst tre femtedelar av befolkningen i dessa stater. Enhällighet mellan dessa medlemmar av ministerrådet fordras för en rättsakt som kräver enhällighet.

3. Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta lämpliga bestämmelser för att säkerställa enad representation inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 avseende förfarande skall tillämpas.

AVSNITT 4

Övergångsbestämmelser

Artikel III-91

1. De medlemsstater beträffande vilka ministerrådet inte har beslutat att de uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av euron skall nedan betecknas som "medlemsstater med undantag".

2. Följande bestämmelser i konstitutionen skall inte tillämpas på medlemsstater med undantag:

- a) Antagande av delar av de stora riktlinjerna för den ekonomiska politiken som rör euroområdet generellt (artikel III-71.2).
- b) Medlen för att avhjälpa alltför stora underskott (artikel III-76.9 och III-76.10).
- c) Målen och uppgifterna för det europeiska centralbankssystemet (artikel III-77.1-3 och III-77.5).
- d) Euroutgivning (artikel III-78).
- e) Europeiska centralbankens rättsakter (artikel III-82).
- f) Åtgärder som gäller användningen av euron (artikel III-83).
- g) Avtal om valuta och andra åtgärder i fråga om valutapolitiken (artikel III-228).
- h) Utnämning av ledamöterna i Europeiska centralbankens direktion (artikel III-84.2 b).

I de artiklar som avses ovan skall därför med "medlemsstater" avses "medlemsstater utan undantag".

3. Medlemsstater med undantag och deras nationella centralbanker skall undantas från rättigheter och skyldigheter inom ramen för det europeiska centralbankssystemet, i enlighet med kapitel IX i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga.

4. Medlemmar av ministerrådet som företräder medlemsstater med undantag får inte rösta när ministerrådet antar åtgärder enligt de artiklar som räknas upp i punkt 2. Kvalificerad majoritet skall definieras som majoriteten av rösterna från företrädarna för medlemsstater utan undantag, som skall representera minst tre femtedelar av befolkningen i dessa stater. Enhällighet mellan dessa medlemsstater fordras för en rättsakt som kräver enhällighet.

Artikel III-92

1. Minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag skall kommissionen och Europeiska centralbanken rapportera till ministerrådet om hur medlemsstaterna med undantag fullgör sina förpliktelser för att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. Dessa rapporter skall innefatta en granskning av i vilken utsträckning som var och en av dessa medlemsstaters nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna III-80 och III-81 och med Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga. I rapporterna skall det också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts; detta skall ske genom en analys av i vad mån var och en av dessa medlemsstater har uppfyllt följande kriterier:

- a) En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.
- b) En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett underskott som är alltför stort enligt bestämmelserna i artikel III-76.6.
- c) Iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt växelkursmekanismen under minst två år utan devalvering i förhållande till euron.
- d) Varaktighet i den konvergens som medlemsstaten med undantag har uppnått och i dess deltagande i växelkursmekanismen, vilket skall komma till uttryck i den långfristiga räntenivån.

De fyra kriterier som anges i denna punkt och de tider under vilka de skall uppfyllas, beskrivs närmare i protokollet om konvergenskriterierna. Kommissionens och Europeiska centralbankens rapporter skall också ta hänsyn resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskostnader och andra prisindex.

2. Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i Europeiska rådet skall ministerrådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut i vilket det fastställs vilka medlemsstater med undantag som uppfyller de nödvändiga villkoren på grundval av kriterierna i punkt 1 samt upphäva de berörda medlemsstaternas undantag.

3. Om beslut fattas enligt förfarandet i punkt 2 om att upphäva ett undantag skall ministerrådet på förslag av kommissionen och genom enhälligt beslut av de medlemmar av ministerrådet som företräder medlemsstater utan undantag och den berörda medlemsstaten, anta europeiska förordningar eller beslut om oåterkalleligt fastställande av den kurs till vilken euron skall ersätta den berörda medlemsstatens valuta samt om fastställande av de övriga åtgärder som behövs för att införa euron som enda valuta i den medlemsstaten. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

Artikel III-93

1. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-79.3, skall det allmänna råd för Europeiska centralbanken som avses i artikel 45 i Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbankens stadga upprättas som Europeiska centralbankens tredje beslutande organ.

2. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag skall Europeiska centralbankens när det gäller dessa medlemsstater

- a) stärka samarbetet mellan de nationella centralbankerna,
- b) stärka samordningen av medlemsstaternas monetära politik med målet att säkerställa prisstabilitet,
- c) övervaka växelkursmekanismens funktion,
- d) samråda om frågor som ligger inom de nationella centralbankernas behörighet och som inverkar på finansinstitutens och de finansiella marknadernas stabilitet,
- e) utöva de uppgifter som tidigare ankom på Europeiska fonden för monetärt samarbete, vilka förut tagits över av Europeiska monetära institutet.

Artikel III-94

Varje medlemsstat med undantag skall behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse. Därvid staten skall ta hänsyn till erfarenheterna från samarbetet inom ramen för växelkursmekanismen.

Artikel III-95

1. Om en medlemsstat med undantag har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter i fråga om sin betalningsbalans, antingen som följd av en obalans i betalningsbalansen som helhet eller till följd av beskaffenheten av den valuta som staten förfogar över, och om sådana svårigheter särskilt riskerar att äventyra den inre marknadens funktion eller genomförandet av den gemensamma handelspolitiken, skall kommissionen genast undersöka situationen i den staten och de åtgärder som staten har vidtagit eller med anlitande av alla de medel som den förfogar över kan vidta enligt konstitutionen. Kommissionen skall ange de åtgärder som den rekommenderar medlemsstaten att vidta.

Om åtgärder som vidtagits av en medlemsstat med undantag och de åtgärder som föreslagits av kommissionen inte visar sig vara tillräckliga för att komma till rätta med uppkomna eller hotande svårigheter, skall kommissionen efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén rekommendera ministerrådet att bevilja ömsesidigt bistånd och föreslå lämpliga former för detta.

Kommissionen skall regelbundet underrätta ministerrådet om situationen och dess utveckling.

2. Ministerrådet skall besluta om sådant ömsesidigt bistånd; det skall anta europeiska förordningar eller beslut som anger villkoren för och den närmare utformningen av biståndet. Detta bistånd kan bestå av

- a) ett samordnat uppträdande gentemot andra internationella organisationer som medlemsstater med undantag kan vända sig till,
- b) nödvändiga åtgärder för att undvika omläggning av handeln när den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter upprätthåller eller återinför kvantitativa restriktioner gentemot tredje land,
- c) beviljande av begränsade krediter från andra medlemsstater, under förutsättning att dessa ger sitt samtycke.

3. Om det ömsesidiga bistånd som kommissionen rekommenderat inte beviljas av ministerrådet eller om beviljat ömsesidigt bistånd och vidtagna åtgärder är otillräckliga, skall kommissionen bemyndiga den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter att vidta skyddsåtgärder för vilka kommissionen skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Ministerrådet får återkalla ett sådant bemyndigande eller ändra villkoren och den närmare utformningen.

Artikel III-96

1. Om en plötslig kris inträffar i fråga om betalningsbalansen och en akt enligt artikel III-90.2 inte antas omedelbart, får en medlemsstat med undantag i förebyggande syfte vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Sådana åtgärder skall medföra minsta möjliga störningar av den inre marknadens funktion och får inte gå utöver vad som är helt nödvändigt för att avhjälpa de plötsligt uppkomna svårigheterna.

2. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om dessa skyddsåtgärder senast vid den tidpunkt då de träder i kraft. Kommissionen får rekommendera ministerrådet att bevilja ömsesidigt bistånd enligt artikel III-95.

3. Ministerrådet får, efter att ha inhämtat yttrande från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén, anta ett beslut där det föreskrivs att den berörda medlemsstaten skall ändra, skjuta upp eller upphäva skyddsåtgärderna.

Kapitel III

POLITIK PÅ ANDRA SÄRSKILDA OMRÅDEN

AVSNITT 1

Sysselsättning

Artikel III-97

Medlemsstaterna och unionen skall i enlighet med detta avsnitt arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja att arbetskraften är kvalificerad, utbildad och anpassningsbar och att arbetsmarknaden är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i artikel I-3.

Artikel III-98

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel III-97 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik som antas enligt artikel III-71.2.

2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom ministerrådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i artikel III-100.

Artikel III-99

1. Unionen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras fullt ut.

2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när unionens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel III-100

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i unionen och anta slutsatser om denna på grundval av en gemensam årsrapport från ministerrådet och kommissionen.

2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall ministerrådet varje år på förslag av kommissionen besluta om riktlinjer som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén, Ekonomiska och sociala kommittén samt Sysselsättningskommittén.

Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel III-71.2.

3. Varje medlemsstat skall till ministerrådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från Sysselsättningskommittén skall ministerrådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Ministerrådet får på rekommendation av kommissionen besluta om rekommendationer som det riktar till medlemsstaterna.

5. Ministerrådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i unionen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel III-101

I europeiska lagar eller ramlagar får stödåtgärder fastställas för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och bästa rutiner, tillhandahålla jämförande analyser och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. Dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

De europeiska lagarna eller ramlagarna får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel III-102

Ministerrådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Kommittén skall ha till uppgift att

- övervaka utvecklingen av sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och unionen,
- utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-247, på begäran av ministerrådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden och medverka vid förberedelserna av ministerrådets överläggningar enligt artikel III-100.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

AVSNITT 2**Socialpolitik***Artikel III-103*

Unionens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall unionen och medlemsstaterna i sina åtgärder ta hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara konkurrenskraften hos unionens ekonomi.

Unionen och medlemsstaterna anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den inre marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel III-104

1. För att uppnå målen i artikel III-103 skall unionen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

- a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- b) Arbetsvillkor.
- c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
- d) Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.
- e) Information till och samråd med arbetstagarna.
- f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 6.
- g) Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom unionens territorium.
- h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-183.
- i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.
- j) Kampen mot social utslagning.

k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av led c.

2. I detta syfte får det

- a) i europeiska lagar eller ramlagar fastställas åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, dock inte åtgärder som omfattar harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,
- b) på de områden som avses i punkt 1 a-i genom en europeisk ramlag fastställas minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I denna europeiska ramlag skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

I samtliga fall skall Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén höras innan de europeiska lagarna eller ramlagarna antas.

3. Med avvikelse från punkt 2, och på de områden som avses i punkt 1 c-d och punkt 1 f-g skall de europeiska lagarna eller ramlagarna antas av ministerrådet med enhällighet, efter det att Europaparlamentet, Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om att det vanliga lagstiftningsförfarandet skall tillämpas på punkt 1 d och 1 f-g i denna artikel. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

4. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra europeiska ramlagar som har antagits enligt punkt 2.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då en europeisk ramlag skall vara genomförd, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i ramlagen.

5. De europeiska lagar och ramlagar som antagits enligt denna artikel

- a) skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad inverka på den finansiella jämvikten i dessa,
- b) får inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med konstitutionen.

6. Denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Artikel III-105

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på unionsnivå och skall besluta om alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.

2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en unionsåtgärd.

3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en unionsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslaget innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel III-106. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel III-106

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på unionsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på unionsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel III-104, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom europeiska förordningar eller beslut som antas av ministerrådet på förslag av kommissionen. Europaparlamentet skall underrättas.

När avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden som avses i artikel III-104.3 skall ministerrådet besluta med enhällighet.

Artikel III-107

För att nå de mål som anges i artikel III-103 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta avsnitt, särskilt när det gäller

- a) sysselsättning,
- b) arbetsrätt och arbetsvillkor,
- c) grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,
- d) social trygghet,
- e) arbetarskydd,
- f) arbetshygien,

g) förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både om problem som uppstår på det nationella planet och problem som berör internationella organisationer, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa alla riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Artikel III-108

1. Varje medlemsstat skall se till att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

2. I denna artikel avses med "lön" den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

- a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,
- b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. Åtgärder skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Principen om likabehandling får inte hindra en medlemsstat från att se till att full jämställdhet råder mellan kvinnor och män i arbetslivet genom att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel III-109

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

Artikel III-110

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel III-98, inbegripet den demografiska situationen inom unionen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, ministerrådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-111

Ministerrådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Kommittén skall ha följande uppgifter:

- a) Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och unionen.
- b) Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- c) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-247 sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av ministerrådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

När kommittén utför sitt uppdrag skall den upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

Artikel III-112

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom unionen.

Europaparlamentet får begära av kommissionen att den avger rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

*Underavsnitt 1***Europeiska socialfonden***Artikel III-113*

För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond inrättas; den skall ha till uppgift att inom unionen främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

Artikel III-114

Kommissionen skall förvalta fonden.

Den skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för medlemsstaterna samt arbets- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel III-115

Genomförandebestämmelser för Europeiska socialfonden skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

AVSNITT 3**Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning***Artikel III-116*

Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen.

Unionen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan de olika regionerna och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.

Artikel III-117

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel III-116. Vid utformningen och genomförandet av unionens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta dessa mål och bidra till att de uppnås. Unionen skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, ministerrådet, Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Alla särskilda åtgärder utanför fonderna får fastställas i europeiska lagar eller ramlagar, utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som antas inom ramen för unionens övriga politik. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Artikel III-118

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Artikel III-119

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-120 skall europeiska lagar fastställa strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation — vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna — de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

En genom en europeisk lag inrättad sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

I samtliga fall skall de europeiska lagarna antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört. Ministerrådet skall besluta med enhällighet fram till den 1 januari 2007.

Artikel III-120

Genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter att det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket samt Europeiska socialfonden skall artiklarna III-127 och III-115 tillämpas.

AVSNITT 4

Jordbruk och fiske

Artikel III-121

Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskepolitik.

Med jordbruksprodukter avses jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningar till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av ledet "jordbruk" skall anses omfatta även fisket med beaktande av de särskilda kännetecknen för denna sektor.

Artikel III-122

1. Den inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter.

2. Om inte annat föreskrivs i artiklarna III-123–III-128 skall reglerna för upprättandet av den inre marknaden tillämpas på jordbruksprodukter.

3. För de varor som förtecknas i bilaga I(*) gäller artiklarna III-123–128.

4. Den inre marknadens funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik.

(*) Denna bilaga, som motsvarar bilaga I i EG-fördraget, har ännu inte utarbetats.

Artikel III-123

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att

- a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften,
- b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
- c) stabilisera marknaderna,
- d) trygga försörjningen,
- e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till

- a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,
- b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämplig anpassning,
- c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Artikel III-124

1. För att uppnå de mål som anges i artikel III-123 skall en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna upprättas.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

- a) Gemensamma konkurrensregler.
- b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.
- c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i artikel III-123, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel III-123 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom unionen.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Artikel III-125

För att de mål som anges i artikel III-123 skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

- a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,
- b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa produkten.

Artikel III-126

1. Avsnittet om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån detta anges i europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med artikel III-127.2 och med hänsyn till de mål som anges i artikel III-123.

2. Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut enligt vilket stöd tillåts

- a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,
- b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Artikel III-127

1. Kommissionen skall lägga fram förslag om den gemensamma jordbrukspolitiken utformning och genomförande, vilka förslag även skall innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i artikel III-124.1 samt att de åtgärder som anges i detta avsnitt genomförs.

I dessa förslag skall hänsyn tas till att de jordbruksfrågor som anges i detta avsnitt kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

2. Den gemensamma organisation av jordbruksmarknaderna som föreskrivs i artikel III-124.1 samt övriga bestämmelser som behövs för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiske skall fastställas i en europeisk lag eller ramlag. Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

3. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av priser, avgifter, stöd och kvantitativa begränsningar samt om fastställande och fördelning av fiskemöjligheter.

4. Under de förutsättningar som anges i punkt 2 får de nationella marknadsorganisationerna ersättas med den gemensamma organisation som föreskrivs i artikel III-124.1

a) om den gemensamma organisationen erbjuder likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard i fråga om de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion: därvid skall hänsyn tas till i vilken takt möjlig anpassning och nödvändig specialisering kan genomföras, samt

b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom unionen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

5. Om det upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför unionen om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredje land.

Artikel III-128

Om en vara omfattas av en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall anta europeiska beslut eller förordningar om fastställande av storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

AVSNITT 5

Miljö

Artikel III-129

1. Unionens miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:

- a) Att bevara, skydda och förbättra miljön.
- b) Att skydda människors hälsa.
- c) Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
- d) Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

2. Unionens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom unionens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöföretag föredras vid beslut om källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på unionsnivå.

3. När unionen utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta
 - a) tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
 - b) miljöförhållanden i unionens olika regioner,
 - c) de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
 - d) den ekonomiska och sociala utvecklingen i unionen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.
4. Inom sina respektive kompetensområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel III-272.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel III-130

1. Åtgärder för att uppnå de mål som anges i artikel III-129 skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
2. Med avvikelse från punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-65 skall ministerrådet enhälligt anta europeiska lagar eller ramlagar som fastställer
 - a) åtgärder av främst fiskal karaktär,
 - b) åtgärder som påverkar
 - i) fysisk planering,
 - ii) kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången på dessa resurser,
 - iii) markanvändning, med undantag av avfallshantering,
 - c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Ministerrådet får med enhällighet anta ett europeiskt beslut för att göra det vanliga lagstiftningsförfarandet tillämpligt på de frågor som avses i första stycket i denna punkt.

I samtliga dessa fall skall ministerrådet besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén.

3. Allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De bestämmelser som behövs för att genomföra dessa program skall antas enligt villkoren i punkt 1 eller punkt 2, beroende på det enskilda fallet.

4. Utan att det påverkar vissa bestämmelser som antagits av unionen, skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.
5. Utan att det påverkar principen om att förorenaren skall betala, skall en åtgärd som grundar sig på bestämmelserna i punkt 1, men som innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter, i lämplig form medge
 - a) tillfälliga undantag och/eller
 - b) ekonomiskt stöd ur sammanhållningsfonden.

Artikel III-131

Skyddsbestämmelser som antas enligt artikel III-130 skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsbestämmelser. Sådana bestämmelser måste vara förenliga med konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

AVSNITT 6

Konsumentskydd

Artikel III-132

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall unionen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.
2. Unionen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom
 - a) åtgärder som beslutas enligt artikel III-65 inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,
 - b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.
3. Åtgärderna i punkt 2 b skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.
4. Akter som antas enligt punkt 3 får inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsbestämmelser. Sådana bestämmelser skall vara förenliga med konstitutionen. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.

AVSNITT 7**Transporter***Artikel III-133*

Konstitutionens mål på det område som behandlas i denna avdelning skall uppnås inom ramen för en gemensam transportpolitik.

Artikel III-134

Genom europeiska lagar eller ramlagar skall artikel III-133 genomföras med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall omfatta

- a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,
- b) villkoren för att transportföretag som hör hemma utomlands skall få utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga åtgärder.

Artikel III-135

Till dess att de europeiska lagar eller ramlagar som avses i artikel III-134 har antagits, får ingen medlemsstat, utan att ministerrådet enhälligt har antagit ett europeiskt beslut genom vilken undantag beviljas, vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt gör att de olika bestämmelser, som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, vid tidpunkten för dessas anslutning, innebär mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

Artikel III-136

Stöd är förenligt med konstitutionen, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Artikel III-137

Varje åtgärd som vidtas inom ramen för konstitutionen med avseende på fraktsatser och befordringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

Artikel III-138

1. Vid transporter inom unionen skall all sådan diskriminering vara förbjuden som består i att transportföretag

tillämpar olika fraktsatser och befordringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg beroende på vilken stat som är godsets ursprungs- eller bestämmelsemedlemsstat.

2. Punkt 1 skall inte hindra att europeiska lagar eller ramlagar antas enligt artikel III-134.

3. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra punkt 1. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Ministerrådet får särskilt anta de europeiska förordningar och beslut som behövs för att göra det möjligt för institutionerna att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka sådana fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater inom ramen för de europeiska förordningar och beslut som avses i punkt 3 anta de europeiska beslut som behövs.

Artikel III-139

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom unionen tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts av kommissionen genom ett europeiskt beslut.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller anta nödvändiga europeiska beslut.

3. Det förbud som anges i punkt 1 gäller inte tariffer som fastställs för att bemöta konkurrens.

Artikel III-140

Pålagor eller avgifter vid gränspassage som transportföretag tar ut utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de faktiska kostnaderna för gränspassagen har beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

Artikel III-141

Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken som påverkats av delningen.

Artikel III-142

Vid kommissionens sida skall det finnas en rådgivande kommitté bestående av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor.

Artikel III-143

1. Detta avsnitt skall gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.

2. I europeiska lagar eller ramlagar får åtgärder fastställas som är lämpliga för sjöfart och luftfart. De skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

AVSNITT 8**Transeuropeiska nät***Artikel III-144*

1. För att medverka till att de mål som anges i artiklarna III-14 och artikel III-116 uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att det skapas ett område utan inre gränser, skall unionen bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorer.

2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall unionens insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Särskild hänsyn skall tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med unionens centrala områden.

Artikel III-145

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel III-144

a) skall unionen ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten: i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,

b) skall unionen genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,

c) kan unionen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i punkt a, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; unionen kan också genom sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid unionens insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i punkt 1 skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstats samtycke.

3. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i artikel III-144. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

4. Unionen får samarbeta med tredje land för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

AVSNITT 9**Forskning och teknisk utveckling samt rymden***Artikel III-146*

1. Unionen skall ha som mål att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för unionsindustrin, att främja utvecklingen av denna industris internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i konstitutionen.

2. För att uppnå detta skall unionen inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentrum och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet; gemenskapen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för forskare att fritt samarbeta över gränserna och för företagen att utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.

3. Alla unionens åtgärder enligt konstitutionen inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt, skall beslutas och genomföras enligt detta avsnitt.

Artikel III-147

För att nå dessa mål skall unionen som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

- a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentrum och universitet skall gynnas,
- b) främja samarbete på unionsnivå med tredje land och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,
- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av forskning, teknisk utveckling och demonstration på unionsnivå,
- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom unionen.

Artikel III-148

1. Unionen och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och unionens politik.

2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa alla riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Artikel III-149

1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla unionens verksamheter skall inrättas genom europeiska lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Ramprogrammet skall

- a) fastställa de vetenskapliga och teknologiska mål som skall uppnås genom den verksamhet som anges i artikel III-147 samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,
 - b) ange huvudlinjerna för denna verksamhet,
 - c) fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för unionens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.
2. Ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.
3. Ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som utvecklas inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall de närmare villkoren för programmets genomförande, längd och de medel som bedöms nödvändiga fastställas. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det

högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet.

4. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut om inrättande av de särskilda programmen. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-150

För genomförandet av det fleråriga ramprogrammet skall det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas

- a) regler för företags, forskningscentrums och universitets deltagande,
- b) regler för spridning av forskningsresultaten.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Artikel III-151

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får tilläggsprogram som endast vissa medlemsstater deltar i fastställas i europeiska lagar och, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från unionens sida skall tilläggsprogrammen finansieras av dessa stater.

Bestämmelser om de regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen särskilt när det gäller spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater skall fastställas i dessa lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört och med de berörda medlemsstaternas samtycke.

Artikel III-152

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får, med de berörda medlemsstaternas samtycke, i europeiska lagar föreskrivas möjligheter till deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

Dessa lagar skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Artikel III-153

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får unionen vidta åtgärder för samarbete på unionsnivå med tredje land eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredje parter som skall förhandlas fram och ingås enligt artikel III-227.

Artikel III-154

Ministerrådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut i syfte att bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra unionens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-155

1. Unionen skall utarbeta en europeisk rymdpolitik för att främja vetenskapliga och tekniska framsteg, industriell konkurrenskraft och genomförandet av unionens politik. I detta syfte kan unionen främja gemensamma initiativ, stödja forskning och teknisk utveckling samt samordna de nödvändiga insatserna för att utforska och utnyttja rymden.

2. De åtgärder som behövs och som kan få formen av ett europeiskt rymdprogram skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar, för att bidra till att förverkliga de mål som avses i punkt 1.

Artikel III-156

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och ministerrådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning och teknisk utveckling och spridningen av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

AVSNITT 10**Energi***Artikel III-157*

1. Inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden och med hänsyn till kravet på att bevara och förbättra miljön skall målet för unionens politik på energiområdet vara att

- a) garantera att energimarknaden fungerar,
- b) garantera energiförsörjningen i unionen och
- c) främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara energikällor.

2. Nödvändiga åtgärder för att uppnå målen i punkt 1 skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Dessa lagar eller ramlagar skall inte påverka en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-130.2c.

Kapitel IV**ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA****AVSNITT 1****Allmänna bestämmelser***Artikel III-158*

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med respekt för de grundläggande rättigheterna och med beaktande av de olika rättsliga traditionerna och rättssystemen i medlemsstaterna.

2. Unionen skall säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer vid de inre gränserna, och den skall utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis för medborgare i tredje land. I detta kapitel likställs statslösa personer med medborgare i tredje land.

3. Unionen skall verka för att säkerställa en hög säkerhetsnivå genom brottsförebyggande åtgärder och bekämpning av brottslighet, rasism och främlingsfientlighet, åtgärder för samordning och samarbete mellan polismyndigheter och straffrättsliga myndigheter och de övriga behöriga myndigheterna samt ömsesidigt erkännande av domar och beslut i brottmål, om det behövs, och tillnärmning av den straffrättsliga lagstiftningen.

4. Unionen skall underlätta medborgarnas tillgång till rättsväsendet, särskilt genom principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden på det civila området.

Artikel III-159

Europeiska rådet skall bestämma strategiska riktlinjer för lagstiftningsprogrammet och den operativa programplaneringen på området med frihet, säkerhet och rättvisa.

Artikel III-160

1. Medlemsstaternas nationella parlament skall när det gäller lagstiftningsförslag och lagstiftningsinitiativ som läggs fram inom ramen för avsnitten 4 och 5 i detta kapitel se till att subsidiaritetsprincipen respekteras i enlighet med de särskilda bestämmelserna i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Medlemsstaternas nationella parlament får vara delaktiga i det utvärderingssystem som avses i artikel III-161 samt i den politiska kontrollen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet i enlighet med artiklarna III-177 och III-174.

Artikel III-161

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna III-265-III-267 får ministerrådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut där regler fastställs som innebär att medlemsstaterna i samarbete med kommissionen skall genomföra en objektiv och opartisk utvärdering av hur medlemsstaternas myndigheter genomför unionens politik enligt detta kapitel, särskilt för att främja en fullständig tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande. Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament skall informeras om innehållet i och resultatet av utvärderingen.

Artikel III-162

En ständig kommitté skall inrättas vid ministerrådet för att se till att det operativa samarbetet inom unionen främjas och förstärks i frågor som rör den inre säkerheten. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-247 skall den främja samordningen av de åtgärder som vidtas av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Företrädare för unionens berörda organ och myndigheter kan medverka i kommitténs arbete. Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament skall informeras om arbetet.

Artikel III-163

Detta kapitel skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

Artikel III-164

Ministerrådet skall anta europeiska förordningar för att säkerställa ett administrativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna på de områden som avses i detta kapitel och även mellan dessa avdelningar och kommissionen. Rådet skall besluta på förslag av kommissionen utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-165, och efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-165

De akter som avses i avsnitten 4 och 5 i detta kapitel skall antas

- a) på förslag av kommissionen, eller
- b) på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna.

AVSNITT 2**Politik gäller kontroll vid gränser, asyl och invandring***Artikel III-166*

1. Unionen skall fastställa en politik med syftet att

- a) säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, oavsett deras medborgarskap, när de passerar inre gränser,
- b) säkerställa kontroll av personer och en effektiv övervakning i fråga om passage av de yttre gränserna,
- c) stegvis införa ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna.

2. Därför skall det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas om bestämmelser om

- a) den gemensamma politiken för viseringar och andra tillfälliga uppehållstillstånd,
- b) kontroll av de personer som passerar de yttre gränserna,
- c) villkoren för medborgare i tredje land att fritt resa inom unionen under en kortare tid,
- d) alla nödvändiga åtgärder för att stegvis upprätta ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna,
- e) att personer, oavsett deras medborgarskap, inte skall kontrolleras när de passerar de inre gränserna.

3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas befogenheter att fastställa sina geografiska gränser, i enlighet med internationell rätt.

Artikel III-167

1. Unionen skall fastställa en gemensam politik avseende asyl och tillfälligt skydd i syfte att ge en lämplig status till alla medborgare i tredje land som har behov av internationellt skydd och att säkerställa principen om "non-refoulement". Denna politik skall överensstämma med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951, med protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och med andra relevanta fördrag.

2. Därför skall det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas bestämmelser om ett gemensamt europeiskt asylsystem som omfattar

- a) en enhetlig asylstatus för medborgare i tredje land som skall gälla i hela unionen,
- b) en enhetlig status för subsidiärt skydd för de medborgare i tredje land som, utan att beviljas europeisk asyl, har behov av internationellt skydd,
- c) ett gemensamt system för tillfälligt skydd för fördrivna personer i händelse av en massiv tillströmning,
- d) gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla enhetlig asylstatus eller subsidiärt skydd,
- e) kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om asyl eller subsidiärt skydd,

f) normer för mottagande av personer som söker asyl eller subsidiärt skydd,

g) partnerskap och samarbete med tredje land för att hantera flöden av personer som söker asyl eller subsidiärt eller tillfälligt skydd.

3. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som utmärks av en plötslig tillströmning av medborgare från tredje land, kan ministerrådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut som innefattar provisoriska åtgärder till förmån för den eller de medlemsstater som berörs. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-168

1. Unionen skall fastställa en gemensam invandringspolitik i syfte att i alla lägen garantera en effektiv förvaltning av migrationsströmmarna, en rättvis behandling av medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i medlemsstaterna samt förebyggande av och förstärkt bekämpning av olaglig invandring och människohandel.

2. Därför skall det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas bestämmelser på följande områden:

a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.

b) Fastställande av rättigheterna för medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat och villkoren för fri rörlighet och bosättning i andra medlemsstater.

c) Olaglig invandring och olaglig bosättning samt utvisning och återsändande av olagliga invandrare.

d) Bekämpning av handel med människor, särskilt kvinnor och barn.

3. Unionen får med tredje land ingå avtal med syftet att medborgare i tredje land som vistas utan tillstånd skall återtas i sina ursprungsländer, i enlighet med artikel III-227.

4. Åtgärder för att stimulera och stödja medlemsstaternas verksamhet för att främja integrationen av medborgare i tredje land som är lagligen bosatta på deras territorium, vilka dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar, får fastställas i europeiska lagar eller ramlagar.

5. Denna artikel skall inte inverka på medlemsstaternas rätt att fastställa hur många tredjelandsmedborgare som får beviljas inresa till deras territorium för att där söka en sysselsättning som arbetstagare eller egenföretagare.

Artikel III-169

Den unionspolitik som avses i detta avsnitt och dess genomförande skall styras av principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning, även i finansiellt avseende, mellan medlemsstaterna. Varje gång det är nödvändigt skall de unionsakter som antas enligt detta avsnitt innehålla bestämmelser som är relevanta för tillämpningen av denna princip.

AVSNITT 3

Civilrättsligt samarbete

Artikel III-170

1. Unionen skall utveckla ett rättsligt samarbete i sådana civilrättsliga frågor som kan ha gränsöverskridande följder byggt på principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden. Detta samarbete får inbegripa antagande av bestämmelser om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar.

2. I lagar eller ramlagar skall det därför fastställas åtgärder för att bland annat säkerställa

a) ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna av rättsliga och utomrättsliga avgöranden och verkställigheten av dessa,

b) gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,

c) förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,

d) samarbete som rör bevisupptagning,

e) god tillgång till rättsväsendet,

f) väl fungerande civilrättsliga förfaranden, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan de civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna,

g) utformning av alternativa metoder för lösning av tvister,

h) stöd till utbildning av domare och domstolspersonal.

3. Genom avvikelse från punkt 2 skall bestämmelser som gäller familjerätten som kan ha gränsöverskridande följder fastställas av ministerrådet i en europeisk lag eller ramlag. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet.

Ministerrådet får på förslag av kommissionen fatta ett europeiskt beslut där det fastställs vilka delar av familjerätten som har gränsöverskridande följder och som kan bli föremål för akter som antas i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarandet. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet.

AVSNITT 4**Straffrättsligt samarbete***Artikel III-171*

1. Det straffrättsliga samarbetet inom unionen skall bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden samt inbegripa en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar på de områden som avses i punkt 2 och artikel III-172.

I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder fastställas för att

- a) fastställa regler och förfaranden för att säkerställa att alla former av domar och rättsliga avgöranden erkänns i hela unionen,
- b) förebygga och lösa behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,
- c) främja utbildningen av domare och annan domstolspersonal,
- d) underlätta det straffrättsliga samarbetet mellan rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna inom ramen för lagföring och verkställighet av beslut.

2. För att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension kan det genom europeiska ramlagar fastställas minimiregler om

- a) ömsesidig tillåtlighet av bevis mellan medlemsstaterna,
- b) personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet,
- c) brottsoffers rättigheter,
- d) andra specifika delar av det straffrättsliga förfarandet, vilka ministerrådet i förväg har fastställt genom ett europeiskt beslut. Ministerrådet skall besluta enhälligt med Europaparlamentets godkännande.

Om sådana miniminormer antas skall detta inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa en högre nivå när det gäller skydd för enskilda personers rättigheter vid straffrättsliga förfaranden.

Artikel III-172

1. Minimiregler om fastställande av straffbarhet och påföljder inom områden av särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av karaktären eller effekterna av brotten eller av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder får fastställas i europeiska ramlagar.

Detta gäller följande områden av brottslighet: terrorism, människohandel och sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn, olaglig narkotikahandel, olaglig handel med vapen, penningtvätt,

korruption, förfälskning av betalningsmedel, IT-brottslighet och organiserad brottslighet.

Med hänsyn till brottslighetens utveckling får ministerrådet anta ett europeiskt beslut där andra områden av brottslighet som uppfyller de kriterier som avses i denna punkt fastställs. Ministerrådet skall besluta enhälligt med Europaparlamentets samtycke.

2. Om en tillnärmning av straffrättsliga normer visar sig nödvändig för att säkerställa att unionens politik skall kunna genomföras effektivt på ett område som omfattas av harmoniseringsåtgärder får minimiregler för fastställande av straff och påföljder på det berörda området fastställas i europeiska ramlagar.

Utan att det påverkar artikel III-165 skall dessa ramlagar antas enligt samma förfarande som används för att anta de harmoniseringsåtgärder som avses i föregående stycke.

Artikel III-173

Åtgärder för att uppmuntra och stödja medlemsstaternas åtgärder inom området för förebyggande av brottslighet kan fastställas genom europeiska lagar eller ramlagar. Åtgärderna får inte innebära någon tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar.

Artikel III-174

1. Eurojusts uppgift skall vara att stödja och stärka samordning och samarbete mellan de nationella myndigheter som har till uppgift att lagföra allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, eller för vilken det krävs lagföring på gemensamma grunder, på grundval av operationer som genomförs och information som lämnas av myndigheterna i medlemsstaterna och av Europol.

2. Eurojusts struktur, arbetssätt, insatsområde och uppgifter skall fastställas i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta

- a) inledande och samordning av straffrättsliga förfaranden som genomförs av de behöriga nationella myndigheterna, särskilt de som gäller brott som skadar unionens finansiella intressen,
- b) stärkande av det rättsliga samarbetet, bland annat genom att lösa behörighetskonflikter och nära samarbeta med det europeiska rättsliga nätverket.

I de europeiska lagarna skall även villkoren fastställas för deltagande av Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament i utvärderingen av Eurojusts verksamhet.

3. Inom ramen för de straffrättsliga förfaranden som avses i denna bestämmelse och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-175 skall de formella processrättsliga åtgärderna vidtas av behörig nationell personal.

Artikel III-175

1. För att bekämpa den grova brottsligheten som har ett gränsöverskridande inslag och lagbrott som skadar unionens intressen får en europeisk åklagarmyndighet utifrån Eurojust inrättas genom en europeisk lag som antas av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta enhälligt med Europaparlamentets godkännande.

2. Den europeiska åklagarmyndigheten skall vara behörig att, i förekommande fall i samverkan med Europol, utreda, lagföra och väcka åtal mot förövare av sådana grova brott som påverkar flera medlemsstater och av brott som skadar unionens finansiella intressen, och deras medbrottslingar, i enlighet med den europeiska lag som avses i punkt 1. Myndigheten skall föra talan för dessa brott vid de behöriga domstolarna i medlemsstaterna.

3. Den europeiska lag som avses i punkt 1 skall innefatta tjänsteföreskrifter för den europeiska åklagarmyndigheten, villkoren för dess ämbetsutövning, de processrättsliga reglerna för verksamheten och för godtagande av bevis samt reglerna för domstolskontroll av de åtgärder som myndigheten antar i ett ärende å tjänstens vägnar.

AVSNITT 5

Polissamarbete

Artikel III-176

1. Unionen skall utforma ett polissamarbete mellan alla behöriga myndigheter i medlemsstaterna inbegripet polisen, tullen och andra brottsbekämpande organ som är specialiserade när det gäller att förebygga, upptäcka och utreda brott.

2. För detta ändamål får det i europeiska lagar eller ramlagar fastställas åtgärder rörande

- a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av relevant information,
- b) stöd till utbildning av personal, samt samarbete om personalutbyte, utrustning och kriminalteknisk forskning,
- c) gemensam utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.

3. Åtgärder som gäller operativt samarbete mellan de myndigheter som avses i denna artikel får fastställas i en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-177

1. Europols uppgift skall vara att stödja och stärka medlemsstaternas polismyndigheters och andra brottsbekämpande

organs insatser samt deras ömsesidiga samarbete i den förebyggande kampen mot allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, terrorism och sådana former av brottslighet som skadar ett gemensamt intresse som är föremål för unionens politik.

2. Europols struktur, arbetssätt, insatsområde och uppgifter skall fastställas i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta

- a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av information särskilt från medlemsstaternas eller tredje lands eller instans myndigheter,
- b) samordning, organisering och genomförande av utredningar och operativa insatser tillsammans med medlemsstaternas behöriga myndigheter eller inom gemensamma utredningsgrupper, i förekommande fall i samverkan med Eurojust.

I europeiska lagar skall även närmare föreskrifter fastställas för den kontroll av Europols verksamhet som utförs av Europaparlamentet under medverkan av medlemsstaternas nationella parlament.

3. Alla Europols operativa insatser skall genomföras i samverkan och samförstånd med myndigheterna i den eller de medlemsstater vars territorium berörs. Tvångsåtgärder får genomföras endast av de behöriga nationella myndigheterna.

Artikel III-178

I en europeisk lag eller ramlag som antas av ministerrådet skall det fastställas på vilka villkor och inom vilka gränser som de behöriga myndigheterna i de medlemsstater som avses i artiklarna III-171 och III-176 får ingripa på en annan medlemsstats territorium i förbindelse och i samförstånd med myndigheterna i denna stat. Ministerrådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Kapitel V

OMRÅDEN DÄR UNIONEN FÅR BESLUTA OM ATT GENOMFÖRA SAMORDNANDE, KOMPLETTERANDE ELLER STÖDJANDE ÅTGÄRDER

AVSNITT I

Folkhälsa

Artikel III-179

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

Unionens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för fysisk och mental hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsoupplysning och hälsoundervisning.

Unionen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive upplysning och förebyggande verksamhet.

2. Unionen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen samordna sin politik och sina program inbördes på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa alla riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. Europeiska lagar eller ramlagar skall bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att följande åtgärder fastställs för att klara av de gemensamma frågorna på säkerhetsområdet:

a) Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder.

b) Sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

5. I europeiska lagar eller ramlagar får även stimulansåtgärder fastställas som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, samt bekämpa omfattande, gränsöverskridande sjukdomar, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

6. För de syften som anges i denna artikel kan ministerrådet på förslag av kommissionen också anta rekommendationer.

7. När unionen vidtar åtgärder på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. I synnerhet får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

AVSNITT 2

Industri

Artikel III-180

1. Unionen och medlemsstaterna skall se till att det finns nödvändiga förutsättningar för unionsindustrins konkurrensförmåga.

För detta ändamål skall deras insatser, i enlighet med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

- a) påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,
- b) främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela unionen, särskilt i fråga om små och medelstora företag,
- c) främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,
- d) främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa alla riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

3. Unionen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och sina insatser enligt andra bestämmelser i konstitutionen. I europeiska lagar eller ramlagar får särskilda åtgärder fastställas för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1, med undantag för all harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Detta avsnitt får inte utgöra en grund för unionen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

AVSNITT 3**Kultur***Artikel III-181*

1. Unionen skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för deras nationella och regionala mångfald och samtidigt framhäva det gemensamma kulturarvet.

2. Unionens insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller

- a) att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia,
- b) att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,
- c) icke-kommersiellt kulturutbyte,
- d) konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.

4. Unionen skall beakta de kulturella aspekterna när den handlar enligt andra bestämmelser i konstitutionen, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall

- a) i europeiska lagar eller ramlagar stimulansåtgärder fastställas, vilka dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén har hört,
- b) ministerrådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

AVSNITT 4**Utbildning, yrkesutbildning, ungdoms- och idrottsfrågor***Artikel III-182*

1. Unionen skall bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser. Unionen skall fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.

Unionen skall bidra till främjandet av europeiska idrottsaktiviteter med avseende på deras sociala och pedagogiska funktion.

2. Målen för unionens insatser skall vara att

- a) utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen, särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk,
- b) främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
- c) främja samarbete mellan utbildningsanstalter,
- d) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,
- e) främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte och stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv,
- f) främja utvecklingen av distansundervisning,
- g) utveckla idrottens europeiska dimension genom att främja rättvisan i tävlingar och samarbetet mellan idrottsorganisationerna samt genom att även skydda idrottsutövarnas moraliska och fysiska integritet, särskilt när det gäller unga idrottsmän och idrottskvinnor.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet, särskilt Europarådet.

4. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall

- a) i europeiska lagar eller ramlagar stimulansåtgärder fastställas, vilka dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hört,
- b) ministerrådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Artikel III-183

1. Unionen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, och samtidigt fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

2. Målen för unionens insatser skall vara att

- a) underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,
- b) förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,
- c) underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,
- d) stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan undervisningsanstalter och företag,
- e) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.

4. Europeiska lagar eller ramlagar skall bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. De lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

AVSNITT 5

Räddningstjänst

Artikel III-184

1. Unionen skall främja samarbetet mellan medlemsstaterna i syfte att förstärka effektiviteten hos systemen inom unionen för förebyggande av och skydd mot naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människor.

Målen för unionens insatser skall vara att

- a) stödja och komplettera medlemsstaternas insatser på nationell, regional och lokal nivå när det gäller förebyggande av risker, beredskapen hos aktörerna inom medlemsstaternas räddningstjänster samt ingripanden vid naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor,
- b) främja snabbt och effektivt operativt samarbete mellan de nationella räddningstjänsterna,
- c) främja överensstämmelse mellan internationella åtgärder när det gäller räddningstjänsten.

2. De åtgärder som är nödvändiga för att bidra till att uppnå målen i punkt 1, som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar, skall fastställas i europeiska lagar eller ramlagar.

AVSNITT 6

Administrativt samarbete

Artikel III-185

1. Medlemsstaternas faktiska nationella genomförande av unionsrätten, som är väsentligt för att unionen skall fungera väl, skall betraktas som en fråga av gemensamt intresse.

2. Unionen får stödja medlemsstaternas ansträngningar att förbättra sin administrativa förmåga att genomföra unionsrätten. Sådana åtgärder får innefatta underlättat utbyte av information och av offentliga tjänstemän samt stöd till utbildningsprogram. Ingen medlemsstat skall vara skyldig att utnyttja sådant stöd. Åtgärder som är nödvändiga för detta ändamål skall fastställas, i europeiska lagar; de får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar.

3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas skyldigheter att genomföra unionsrätten eller kommissionens rättigheter och skyldigheter. Inte heller skall den påverka

tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen där administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och mellan dessa och unionen föreskrivs.

AVDELNING IV

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER

Artikel III-186

De utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket skall associeras med unionen. Dessa länder och territorier, nedan kallade "länder och territorier", är förtecknade i bilaga II (*).

Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och unionen som helhet.

Associeringen av dessa länder och territorier skall i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande så att de kan uppnå den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

Artikel III-187

Associeringen skall ha följande mål:

- a) Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt konstitutionen tillämpar inbördes.
- b) Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat som det upprätthåller särskilda förbindelser med.
- c) Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.
- d) För investeringar som finansieras av unionen skall delta-gande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive etablerade i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.
- e) I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i underavsnittet om etableringsrätt samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt artikel III-191.

Artikel III-188

1. Tullar vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall förbjudas i enlighet med konstitutionen.

(*) Denna bilaga, som motsvarar bilaga II i EG-fördraget, har ännu inte utarbetats.

2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt artikel III-38.

3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller, om de har skattekaraktär, har till syfte att bidra till deras budget.

De tullar som avses i första stycket får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat som landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser med.

4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.

5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Artikel III-189

Om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av artikel III-188.1 kan orsaka omläggning av handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna medlemsstat begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater att vidta nödvändiga motåtgärder.

Artikel III-190

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna regleras genom åtgärder som antagits i enlighet med artikel III-191.

Artikel III-191

Ministerrådet skall enhälligt, med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med unionen, anta europeiska förordningar och beslut om de närmare riktlinjerna och förfarandet för dessa länders och territoriers associering med unionen.

Artikel III-192

Artiklarna III-186-III-191 skall tillämpas i fråga om Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelser som fastställs i protokollet om en särskild ordning för Grönland.

AVDELNING V

UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER

Kapitel I

BESTÄMMELSER SOM SKALL TILLÄMPAS ALLMÄNT

Artikel III-193

1. Unionens åtgärder på den internationella arenan skall utgå från principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse,

utveckling och utvidgning och som den strävar efter att föra fram i den vidare världen; nämligen demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde, jämlikhet och solidaritet samt respekt för folkrätten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga.

Unionen skall sträva efter att utveckla förbindelser och bygga partnerskap med tredje land och internationella organisationer, regionala eller globala, som delar dessa värderingar. Den skall främja multilaterala lösningar på gemensamma problem, särskilt inom ramen för Förenta nationerna.

2. Unionen skall fastställa och föra en gemensam politik och gemensamma åtgärder samt arbeta för att säkerställa en hög grad av samarbete inom alla områden för internationella förbindelser för att

- a) skydda gemensamma värden, grundläggande intressen, säkerhet, oberoende och integritet,
- b) konsolidera och stödja demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och folkrätten,
- c) bevara freden, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet, i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga,
- d) främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdomen,
- e) främja integreringen av alla länder i världsekonomin, inbegripet genom gradvis avskaffande av restriktioner för internationell handel,
- f) bidra till utformningen av internationella åtgärder för att bevara och förbättra miljön och för en hållbar förvaltning av jordens naturresurser i syfte att garantera en hållbar utveckling,
- g) bistå befolkningar, länder och regioner som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, och
- h) främja ett internationellt system som bygger på fördjupat multilateralt samarbete och ett gott globalt styre.

3. Unionen skall respektera de principer och mål som räknas upp i punkterna 1 och 2 när den utarbetar och genomför yttre åtgärder på de olika områden som omfattas av denna avdelning samt övrig politik avseende de yttre aspekterna.

Unionen skall sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder och mellan denna och övrig politik. Ministerrådet och kommissionen med bistånd av unionens utrikesminister skall säkerställa denna samstämmighet och samarbeta i detta syfte.

Artikel III-194

1. Europeiska rådet skall på grundval av de principer och mål som anges i artikel III-193 i denna avdelning fastställa unionens strategiska intressen och mål.

Europeiska rådets europeiska beslut om unionens strategiska intressen och mål skall gälla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och andra områden som omfattas av unionens yttre åtgärder. De kan gälla unionens förbindelser med ett land eller en region eller ha ett tematiskt upplägg. I besluten skall deras varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna ställer till förfogande anges.

Europeiska rådet skall fatta beslut med enhällighet på rekommendation av ministerrådet. Europeiska rådets europeiska beslut skall genomföras enligt de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen.

2. Unionens utrikesminister får i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, liksom kommissionen i fråga om de övriga områdena för yttre åtgärder, lägga fram gemensamma förslag för ministerrådet.

Kapitel II

DEN GEMENSAMMA UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIKEN

Artikel III-195

1. Unionen skall, inom ramen för principerna och målen för sina yttre åtgärder, fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden av utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Ministerrådet och unionens utrikesminister skall sörja för att dessa principer följs.

3. Unionen skall genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

- a) genom att bestämma de allmänna riktlinjerna,
- b) genom att anta europeiska beslut om
 - i) unionens åtgärder,
 - ii) unionens ståndpunkter,
 - iii) genomförande av åtgärder och ståndpunkter, och
- c) genom att stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel III-196

1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.

Om den internationella utvecklingen kräver det skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet för att fastställa den strategiska inriktningen av unionens politik inför denna utveckling.

2. Ministerrådet skall anta de europeiska beslut som krävs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer och den strategiska inriktning som Europeiska rådet har fastställt.

Artikel III-197

1. Unionens utrikesminister, som är ordförande i ministerrådet (utrikes frågor), skall genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att de europeiska beslut som antas av Europeiska rådet och ministerrådet genomförs.

2. I frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall unionen företrädas av unionens utrikesminister. Denne skall på unionens vägnar föra den politiska dialogen och framföra unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. När unionens utrikesminister uppfyller sitt mandat skall han eller hon stödja sig på en europeisk avdelning för yttre åtgärder. Denna avdelning skall samarbeta med medlemsstaternas diplomattjänster⁽¹⁾.

Artikel III-198

1. När den internationella situationen kräver en operativ åtgärd av unionen skall ministerrådet anta de europeiska beslut som är nödvändiga. Dessa beslut skall avse mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor åtgärderna skall genomföras.

Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för ett sådant europeiskt beslut, skall ministerrådet se över principerna och målen för åtgärden och fatta de nödvändiga europeiska besluten. Fram till dess att ministerrådet har fattat sådana beslut skall det europeiska beslutet om unionens gemensamma åtgärd bestå.

2. Dessa europeiska beslut skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

3. Information skall lämnas om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för ett europeiskt beslut enligt punkt 1; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom ministerrådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla bestämmelser som endast innebär att europeiska beslut förs över till nationell nivå.

⁽¹⁾ Se Förklaring om inrättande av en europeisk avdelning för yttre åtgärder.

4. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i avsaknad av ett nytt europeiskt beslut får medlemsstaterna, med beaktande av de allmänna målen för det europeiska beslut som avses i punkt 1, vidta de brådskande åtgärder som behövs. De berörda medlemsstaterna skall genast underrätta ministerrådet om sådana åtgärder.

5. Om genomförandet av ett sådant europeiskt beslut som avses i denna artikel medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för ministerrådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för den gemensamma åtgärden eller minska dennas effektivitet.

Artikel III-199

Ministerrådet skall anta europeiska beslut som anger unionens ståndpunkt om en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med unionens ståndpunkter.

Artikel III-200

1. Varje medlemsstat, unionens utrikesminister, eller ministern med stöd av kommissionen, får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till ministerrådet och förelägga det förslag.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall unionens utrikesminister på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat kalla till ett extra sammanträde inom ministerrådet inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel III-201

1. Europeiska beslut enligt detta kapitel skall antas enhälligt av ministerrådet. Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut fattas.

En medlem av ministerrådet som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa det europeiska beslutet men skall godta att det är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionsåtgärd på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de medlemmar av ministerrådet som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder minst en tredjedel av medlemsstaterna som motsvarar minst en tredjedel av unionens befolkning skall beslutet inte fattas.

2. Ministerrådet skall med avvikelse från punkt 1 med kvalificerad majoritet

a) anta europeiska beslut om unionens åtgärder och ståndpunkter på grundval av ett europeiskt beslut av Europeiska rådet om unionens strategiska intressen och mål, enligt artikel III-194.1,

b) besluta om en åtgärd eller ståndpunkt av unionen, på ett förslag som ministern lägger fram för ministerrådet till följd av en specifik begäran som Europeiska rådet har lagt fram på eget initiativ eller på ministrernas initiativ,

c) anta europeiska beslut om genomförande av en åtgärd eller en ståndpunkt från unionens sida,

d) anta europeiska beslut om utnämningen av en särskild representant i enlighet med artikel III-203.

Om en medlem av ministerrådet förklarar att denne av väsentliga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett europeiskt beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Unionens utrikesminister skall i nära samråd med den berörda medlemsstaten söka en lösning som denna kan godta. Om detta inte lyckas får ministerrådet med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

3. Europeiska rådet får med enhällighet besluta att ministerrådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet i andra fall än dem som avses i punkt 2.

4. Punkterna 2 och 3 i denna artikel skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Artikel III-202

1. När unionen har enats om en gemensam inställning enligt artikel I-39.5 skall unionens utrikesminister och medlemsstaternas utrikesministrar samordna sin verksamhet i ministerrådet.

2. Medlemsstaternas diplomatiska beskickningar och unionens delegationer skall samarbeta i tredje land och i de internationella organisationerna och bidra till utformning och genomförande av en gemensam inställning.

Artikel III-203

Ministerrådet skall när det anser det nödvändigt på initiativ av unionens utrikesminister utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor. Den särskilda representanten skall utöva sitt mandat under ledning av unionens utrikesminister.

Artikel III-204

Unionen får ingå avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer med tillämpning av detta kapitel i enlighet med förfarandet i artikel III-227.

Artikel III-205

1. Unionens utrikesminister skall höra Europaparlamentet om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. Unionens utrikesminister skall regelbundet informera Europaparlamentet om utvecklingen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. De särskilda representanterna får medverka när Europaparlamentet informeras.

2. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till ministerrådet och unionens utrikesminister. Två gånger om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om hur genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, fortskrider.

Artikel III-206

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda unionens ståndpunkter. Unionens utrikesminister skall svara för denna samordning.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda unionens ståndpunkter.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 och artikel III-198.3 skall de medlemsstater som är företrädda inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar informera icke-deltagande medlemsstater och unionens utrikesminister om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater och unionens utrikesminister fullt informerade. Medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet skall då de fullgör sina uppgifter hävda unionens ståndpunkter och intressen, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.

När unionen har intagit en ståndpunkt till en fråga på Förenta nationernas säkerhetsråds dagordning, skall de medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet begära att unionens utrikesminister inbjuds att lägga fram unionens ståndpunkt.

Artikel III-207

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära myndigheter och unionens delegationer i tredje land och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att se till att av ministerrådet antagna europeiska beslut om ståndpunkter och åtgärder följs

och genomförs. De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information och göra gemensamma bedömningar.

De skall bidra till att genomföra de bestämmelser som avses i artikel I-8.2 om europeiska medborgares rätt till skydd inom ett tredje lands territorium samt de åtgärder som beslutas enligt artikel III-11.

Artikel III-208

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-247 skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till ministerrådet på begäran av detta, av unionens utrikesminister eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar unionens utrikesministers befogenheter.

Inom ramen för detta kapitel skall kommittén på ministerrådets och unionens utrikesministers ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser enligt definitionen i artikel III-210.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att vidta lämpliga åtgärder som rör den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen.

Artikel III-209

Genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken påverkar inte de befogenheter som räknas upp i artiklarna I-12-I-14 och I-16. På samma sätt påverkar genomförandet av den politik som räknas upp i dessa artiklar inte den befogenhet som avses i artikel I-15.

Domstolen skall vara behörig att kontrollera att denna artikel följs.

AVSNITT 1**Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken***Artikel III-210*

1. De uppdrag som avses i artikel I-40.1 i vilka unionen kan använda civila och militära medel skall inbegripa gemensamma insatser för nedrustning, humanitära insatser och räddningsinsatser, militära rådgivnings- och biståndsinsatser, konfliktförebyggande och fredsbevarande insatser, insatser med stridsstyrkor för krishantering, inklusive insatser för återupprättande av fred och stabiliseringsoperationer efter konflikter. Alla dessa insatser kan bidra till kampen mot terrorism, bland annat genom stöd till tredje land i syfte att bekämpa terrorism på dess territorium.

2. Ministerrådet skall enhälligt anta europeiska beslut om de insatser som avses i punkt 1 i punkt 1 och fastställa deras mål, omfattning och de allmänna villkoren för deras genomförande. Unionens utrikesminister, som arbetar under ministerrådet och under nära och ständig kontakt med Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, skall sörja för samordningen av de civila och militära aspekterna av dessa insatser.

Artikel III-211

1. Genom de europeiska beslut som antas enligt artikel III-210 får ministerrådet anförtro genomförandet av ett uppdrag åt en grupp medlemsstater som förfogar över den kapacitet som är nödvändig och som önskar delta i uppdraget. Dessa medlemsstater skall i samverkan med unionens utrikesminister sinsemellan komma överens om hur uppdraget skall utföras.

2. De medlemsstater som deltar i uppdraget skall regelbundet informera ministerrådet om hur uppdraget fortskrider. Dessa medlemsstater skall omedelbart underrätta rådet om det medför nya betydande följder att utföra uppdraget eller om det krävs en ändring av målet, omfattningen eller de närmare villkor som antagits av ministerrådet i enlighet med artikel III-210. I dessa fall skall ministerrådet anta de europeiska beslut som är nödvändiga.

Artikel III-212

1. Europeiska byrån för krigsmateriel, forskning och militära resurser skall under ministerrådets ledning ha som uppdrag att

- a) bidra till att fastställa målen för medlemsstaternas militära resurser och utvärdera hur medlemsstaterna fullgör sina resursåtaganden,
- b) verka för att de operativa behoven harmoniseras och för att metoder för effektiv och kompatibel anskaffning antas,
- c) lägga fram multilaterala projekt för att de militära resursmålen skall uppfyllas och sörja för samordning av de program som genomförs av medlemsstaterna och förvaltning av särskilda samarbetsprogram,
- d) stödja försvarsteknikforskning, samordna och planera gemensam forskningsverksamhet och undersökningar om tekniska lösningar som motsvarar de framtida operativa behoven,
- e) bidra till att fastställa och i förekommande fall genomföra alla åtgärder som kan förstärka försvarssektorns industriella och tekniska grund och förbättra effektiviteten i försvarsutgifterna.

2. Byrån skall vara öppen för alla medlemsstater som önskar delta i den. Ministerrådet skall med kvalificerad majoritet anta

ett europeiskt beslut om stadgan för byrån, dess säte samt regler för dess verksamhet. I beslutet skall hänsyn tas till graden av effektivt deltagande i byråns verksamhet. Inom byrån skall särskilda grupper bildas av medlemsstater som genomför gemensamma projekt. Byrån skall vid behov fullgöra sina uppgifter i samråd med kommissionen.

Artikel III-213

1. De medlemsstater som är förtecknade i protokoll [rubrik], och som uppfyller de högsta kriterierna för militära resurser och önskar göra mer bindande åtaganden på detta område med hänsyn till de mer krävande uppdragen, skall sinsemellan inrätta ett strukturerat samarbete i enlighet med artikel I-40.6. De kriterier och åtaganden i fråga om militära resurser som dessa medlemsstater har fastställt återges i nämnda protokoll.

2. Om en medlemsstat önskar delta i detta samarbete i ett senare skede genom att åta sig de skyldigheter som samarbetet kräver, skall den underrätta Europeiska rådet om sin avsikt. Ministerrådet skall överlägga på begäran av den medlemsstaten. Endast de medlemmar av ministerrådet som företräder de medlemsstater som deltar i det strukturerade samarbetet får delta i omröstningen.

3. När ministerrådet antar europeiska beslut om målet för det strukturerade samarbetet får endast de medlemmar av ministerrådet som företräder de medlemsstater som deltar i det strukturerade samarbetet delta i överläggningarna och i antagandet av dessa europeiska beslut. Unionens utrikesminister skall närvara vid överläggningarna. Företrädarna för övriga medlemsstater skall på lämpligt sätt regelbundet informeras av unionens utrikesminister om hur det strukturerade samarbetet utvecklas.

4. Ministerrådet får anförtro åt de medlemsstater som deltar i samarbetet att inom unionens ram genomföra ett uppdrag enligt artikel III-210.

5. Utan hinder av föregående punkter skall de relevanta bestämmelserna om fördjupade samarbeten gälla för det strukturerade samarbete som regleras i denna artikel.

Artikel III-214

1. Det närmare samarbetet om ömsesidigt försvar enligt artikel I-40.7 är öppet för unionens samtliga medlemsstater. En förteckning över de medlemsstater som deltar i det närmare samarbetet återfinns i förklaringen [rubrik]. Om en medlemsstat önskar delta i detta samarbete i ett senare skede genom att godta de åtaganden som detta samarbete innebär, skall medlemsstaten underrätta Europeiska rådet och ansluta sig till denna förklaring.

2. En medlemsstat som deltar i detta samarbete som blir föremål för ett väpnat angrepp på sitt territorium skall underätta övriga deltagande stater om situationen och kan begära hjälp och bistånd från dem. De deltagande medlemsstaterna skall samlas på ministernivå, biträdas av sina företrädare i Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik och i Militära kommittén.

3. Förenta nationernas säkerhetsråd skall omedelbart informeras om varje väpnat angrepp och om de åtgärder som vidtas till följd av angreppet.

4. Denna artikel påverkar inte, för de berörda medlemsstaterna, de rättigheter och skyldigheter som följer av Nordatlantiska fördraget.

AVSNITT 2

Finansiella bestämmelser

Artikel III-215

1. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i detta kapitel skall belasta unionens budget.

2. Driftsutgifterna för att genomföra bestämmelserna skall också belasta unionens budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då ministerrådet beslutar något annat.

Om utgifterna inte skall belasta unionens budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte ministerrådet beslutar något annat. De medlemsstater, vars företrädare i ministerrådet har avgett en formell förklaring enligt artikel III-201.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. Ministerrådet skall anta ett europeiskt beslut om fastställande av de särskilda förfaranden som skall garantera snabb tillgång till anslag i unionens budget som är avsedda för brådskande finansiering av initiativ inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och särskilt för förberedelser för uppdrag av den typ som avses i artikel I-40.1. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Förberedande verksamhet för de uppdrag som avses i artikel I-40.1 som inte skall belasta unionens budget skall finansieras genom en startfond med bidrag från medlemsstaterna.

Ministerrådet skall på förslag av unionens utrikesminister med kvalificerad majoritet anta europeiska beslut om fastställande av föreskrifter för

a) upprättande och finansiering av startfonden, bl.a. vilka finansiella belopp som fonden skall tilldelas samt föreskrifter för återbetalning,

b) förvaltning av startfonden, samt

c) finansiell kontroll.

Om ministerrådet planerar ett uppdrag enligt artikel I-40.1, som inte får belasta unionens budget, skall det bemyndiga unionens utrikesminister att utnyttja fonden. Unionens utrikesminister skall rapportera till ministerrådet om genomförandet av uppdraget.

Kapitel III

DEN GEMENSAMMA HANDELSPOLITIKEN

Artikel III-216

Genom att upprätta en tullunion mellan medlemsstaterna avser unionen att i enlighet med sina gemensamma intressen bidra till en harmonisk utveckling av världshandeln, en gradvis avveckling av restriktionerna i den internationella handeln och i utländska direktinvesteringar, en sänkning av tullmurarna och andra åtgärder.

Artikel III-217

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grunda sig på enhetliga principer, särskilt när det gäller att ändra tullsatser, ingå tull- och handelsavtal som rör utbyte av varor och tjänster samt handelsaspekterna i fråga om immateriella rättigheter, utländska direktinvesteringar, enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik samt handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner. Den gemensamma handelspolitiken skall föras enligt principerna för unionens yttre åtgärder.

2. De åtgärder som krävs för att genomföra den gemensamma handelspolitiken skall fastställas genom europeiska lagar eller ramlagar.

3. Om avtal skall förhandlas och ingås med en eller flera stater eller internationella organisationer skall de tillämpliga bestämmelserna i artikel III-227 tillämpas. Kommissionen skall förelägga ministerrådet rekommendationer, och ministerrådet skall bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar. Ministerrådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är förenliga med unionens interna politik och interna regler.

Inom ramen för de direktiv som ministerrådet får utfärda skall kommissionen föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av ministerrådet för att biträda kommissionen i denna uppgift. Kommissionen skall regelbundet rapportera till den särskilda kommittén och Europaparlamentet om förhandlingsläget.

4. Vid förhandlingar om och ingående av avtal på sådana områden inom handel med tjänster som innebär förflyttningar av personer, samt handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter skall ministerrådet besluta med enhällighet, om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att interna regler skall kunna antas.

Ministerrådet skall även besluta med enhällighet när det gäller förhandlingar om och ingående av avtal på sådana områden som rör handel med kulturella och audiovisuella tjänster, om dessa riskerar att skada unionens kulturella och språkliga mångfald.

Förhandlingar om och ingående av internationella avtal på transportområdet skall även i fortsättningen omfattas av bestämmelserna i avsnitt 7 kapitel III avdelning III och i artikel III-227.

5. Utövatandet av befogenheterna enligt denna artikel inom handelspolitiken skall inte påverka fördelningen av befogenheterna mellan unionen och medlemsstaterna och skall inte medföra någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar inom ett område där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

Kapitel IV

SAMARBETE MED TREDJE LAND OCH HUMANITÄRT BISTÅND

AVSNITT 1

Utvecklingssamarbete

Artikel III-218

1. Unionens politik inom området för utvecklingssamarbete skall föras inom ramen för de principer och mål för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas politik för utvecklingssamarbete skall komplettera och förstärka varandra.

Det främsta målet för unionens politik på detta område skall vara minskning och på sikt utrotning av fattigdom. Unionen skall ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet när den genomför politik som kan påverka utvecklingsländerna.

2. Unionen och medlemsstaterna skall uppfylla de åtaganden och beakta de mål som de har godkänt inom ramen för Förenta nationerna och andra behöriga internationella organisationer.

Artikel III-219

1. De åtgärder som behövs för att genomföra politiken för utvecklingssamarbete och som kan gälla fleråriga program för samarbete med utvecklingsländer eller program med tematisk inriktning skall fastställas genom europeiska lagar eller ramlagar.

2. Unionen får med tredje land och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att genomföra de mål som anges i artikel III-193. Dessa avtal skall förhandlas fram och ingås enligt artikel III-227.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

3. Europeiska investeringsbanken skall enligt villkoren i sin stadga bidra till att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1.

Artikel III-220

1. I syfte att främja åtgärdernas komplementaritet och effektivitet skall unionen och medlemsstaterna samordna sin politik inom området för utvecklingssamarbete och samråda med varandra om sina biståndsprogram, även inom internationella organisationer och på internationella konferenser. De får vidta gemensamma åtgärder. Medlemsstaterna skall om det behövs bidra till att genomföra unionens biståndsprogram.

2. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

3. Inom sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer.

AVSNITT 2

Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land

Artikel III-221

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de andra bestämmelserna i konstitutionen, särskilt artiklarna III-218-III-220 skall unionen samarbeta med andra tredje länder än utvecklingsländerna i ekonomiskt, finansiellt och tekniskt hänseende inbegripet bistånd, i synnerhet finansiellt bistånd. Detta samarbete skall vara förenliga med unionens utvecklingspolitik och skall genomföras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.

2. De åtgärder som behövs för att genomföra punkt 1 skall fastställas genom europeiska lagar eller ramlagar.

3. Inom sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås i enlighet med artikel III-227. Ministerrådet skall besluta enhälligt om de associeringsavtal som avses i artikel III-226.2 och om avtalen med unionens kandidatstater.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel III-222

När situationen i ett tredje land kräver att unionen lämnar omedelbart finansiellt bistånd skall ministerrådet på förslag av kommissionen anta de europeiska beslut som behövs.

AVSNITT 3**Humanitärt bistånd***Artikel III-223*

1. Unionens åtgärder inom området för humanitärt bistånd skall genomföras i enlighet med principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Åtgärderna skall syfta till att tillfälligt lämna bistånd, stöd och skydd till befolkningar i tredje land som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, för att uppfylla de humanitära behov som uppstått till följd av dessa olika situationer. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.

2. Humanitärt bistånd skall ges i enlighet med principerna i internationell humanitär rätt, särskilt principerna om opartiskhet och icke-diskriminering.

3. Åtgärder för att bestämma ramen för genomförandet av unionens humanitära åtgärder skall fastställas genom europeiska lagar eller ramlagar.

4. Unionen får med tredje land och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att genomföra de mål som anges i artikel III-193. Dessa avtal skall förhandlas fram och ingås enligt artikel III-227.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

5. För att skapa en ram för gemensamma bidrag från europeiska ungdomar till unionens humanitära insatser skall en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd inrättas. Kårens stadga och arbetsformer skall fastställas i en europeiska lag.

6. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja samordningen mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder i syfte att bidra till att unionens åtgärder och de nationella humanitära åtgärderna blir mer effektiva och kompletterar varandra.

7. Unionen skall se till att dess humanitära insatser är samordnade och överensstämmer med de insatser som genomförs av internationella organisationer och organ, särskilt de som ingår i Förenta nationernas system.

Kapitel V**RESTRIKTIVA ÅTGÄRDER***Artikel III-224*

1. Om ett europeiskt beslut om en unionsståndpunkt eller en unionsåtgärd som har fattats enligt bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i kapitel II i denna avdelning förutsätter att de ekonomiska och finansiella förbindelserna med ett eller flera tredje länder helt eller delvis avbryts eller begränsas, skall ministerrådet på gemensamt förslag av

unionens utrikesminister och kommissionen med kvalificerad majoritet anta de europeiska förordningar eller beslut som behövs. Ministerrådet skall underrätta Europaparlamentet om detta.

2. På de områden som avses i punkt 1 får ministerrådet enligt samma förfarande besluta om restriktiva åtgärder mot fysiska och juridiska personer, eller grupper och enheter som inte är stater.

Kapitel VI**INTERNATIONELLA AVTAL***Artikel III-225*

1. Unionen får med ett eller flera tredje länder eller internationella organisationer ingå avtal när konstitutionen föreskriver att sådana avtal skall ingås eller när ingåendet av ett avtal är nödvändigt för att inom ramen för unionens politik uppnå ett av de mål som fastställs i konstitutionen, föreskrivs i en av unionens rättsligt bindande akter eller inverkar på en intern unionsakt.

2. Avtal som ingås av unionen skall vara bindande för unionens institutioner och medlemsstaterna.

Artikel III-226

Unionen får ingå associeringsavtal med ett eller flera tredje länder eller med internationella organisationer. Dessa avtal innebär en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

Artikel III-227

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i artikel III-217 skall avtal mellan unionen och tredje stat eller internationella organisationer förhandlas fram och ingås enligt följande förfarande.

2. Ministerrådet skall ge bemyndigande att inleda förhandlingar, skall utfärda förhandlingsdirektiv och ingå avtal.

3. Kommissionen eller, om avtalet uteslutande eller huvudsakligen gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, unionens utrikesminister skall lägga fram rekommendationer för ministerrådet som skall anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar.

4. Ministerrådet skall i samband med det europeiska beslutet om bemyndigande avseende förhandlingarna utse förhandlaren eller unionens förhandlingschef beroende på vad det kommande avtalet gäller.

5. Ministerrådet får ge unionens förhandlare förhandlingsdirektiv och utse en särskild kommitté, med vilken samråd skall ske under förhandlingarna.

6. Ministerrådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt.

7. Ministerrådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om ingående av avtalet.

Utom i sådana fall då avtalet endast gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall ministerrådet anta det beslut som avses i första stycket efter att ha hört Europaparlamentet. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tid som ministerrådet får bestämma med hänsyn till hur brådskande ärendet är. Om ett yttrande inte har avgetts inom denna tid, får ministerrådet besluta.

Europaparlamentets godkännande krävs för

- a) associeringsavtal,
- b) unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,
- c) avtal som skapar en särskild institutionell ram genom att samarbetsförfaranden inrättas,
- d) avtal som har betydande budgetmässiga följder för unionen,
- e) avtal som omfattar områden för vilka lagstiftningsförfarandet skall tillämpas.

Europaparlamentet och ministerrådet får i brådskande fall komma överens om den tid inom vilken godkännande skall ges.

8. Med avvikelse från punkterna 6, 7 och 10 får ministerrådet, när det ingår ett avtal, bemyndiga förhandlaren att för unionens räkning, godkänna ändringar i avtalet om dessa ändringar enligt avtalet skall antas genom ett förenklat förfarande eller av ett organ som inrättas genom avtalet; ministerrådet får förena ett sådant bemyndigande med vissa särskilda villkor.

9. Under hela förfarandet skall ministerrådet besluta med kvalificerad majoritet. Det skall besluta enhälligt när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att anta en unionsakt samt för associeringsavtal och unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

10. Ministerrådet skall på förslag av unionens utrikesminister eller kommissionen anta ett europeiskt beslut om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal samt om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, när detta organ skall fatta anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

11. Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras i alla skeden av förfarandet.

12. En medlemsstat, Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen får inhämta domstolens yttrande om huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i konstitutionen. Om domstolen finner att så inte är fallet kan avtalet inte träda i kraft, såvida det inte ändras eller konstitutionen inte ses över i enlighet med förfarandet i artikel IV-6.

Artikel III-228

1. Med avvikelse från artikel III-227 får ministerrådet genom enhälligt beslut – på rekommendation av Europeiska centralbanken eller kommissionen efter att ha hört Europeiska centralbanken för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet och efter att ha hört Europaparlamentet samt enligt det i punkt 3 angivna förfarandet för beslut om den ordning som nämns där – ingå formella avtal om ett växelkurs-system för euron i förhållande till andra betalningsmedel än dem som är lagliga inom unionen.

Ministerrådet får, genom beslut med kvalificerad majoritet, antingen på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, eller på rekommendation av Europeiska centralbanken och för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, anta, ändra eller upphäva centralkurser för euron inom växelkurssystemet. Ministerrådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om centralkurser för euron antas, ändras eller upphävs.

2. I avsaknad av ett växelkurssystem i förhållande till ett eller flera andra betalningsmedel än dem som är lagliga inom unionen enligt punkt 1 får ministerrådet besluta, antingen på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken eller på rekommendation av Europeiska centralbanken, att utarbeta allmänna riktlinjer för valutapolitiken i förhållande till dessa valutor. Dessa allmänna riktlinjer skall inte påverka huvudmålet för det europeiska centralbanks-systemet som är att upprätthålla prisstabilitet.

3. Om unionen behöver föra förhandlingar om avtal som gäller monetära frågor eller växelkursfrågor med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall ministerrådet, med avvikelse från artikel III-227, på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken besluta om en ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal skall ingås. Denna ordning skall sörja för att gemenskapen uttrycker en gemensam ståndpunkt. Kommissionen skall i full omfattning medverka vid förhandlingarna.

4. Med förbehåll för unionens befogenheter och avtal om Ekonomiska och monetära unionen, får medlemsstaterna föra förhandlingar i internationella organ och ingå internationella avtal.

Kapitel VII

UNIONENS FÖRBINDELSER MED INTERNATIONELLA ORGANISATIONER OCH TREDJE LAND SAMT UNIONENS DELEGATIONER

Artikel III-229

1. Unionen skall upprätta samarbete i alla lämpliga former med Förenta nationerna, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.
2. Den skall vidare sörja för att lämpliga förbindelser upprätthålls med andra internationella organisationer.
3. Unionens utrikesminister och kommissionen skall sörja för genomförandet av denna artikel.

Artikel III-230

1. Unionens delegationer i tredje land och i internationella organisationer skall sörja för unionens representation.
2. Unionens delegationer skall verka under ledning av unionens utrikesminister och i nära samarbete med medlemsstaternas diplomatiska beskickningar.

Kapitel VIII

GENOMFÖRANDE AV SOLIDARITETSKLAUSULEN

Artikel III-231

1. Ministerrådet skall, på grundval av ett gemensamt förslag från kommissionen och unionens utrikesminister, anta ett europeiskt beslut med de närmare föreskrifterna för genomförandet av den solidaritetsklausul som avses i artikel I-42. Europaparlamentet skall underrättas.
2. Om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor, skall de andra medlemsstaterna lämna bistånd på begäran av den drabbade statens politiska myndigheter. Medlemsstaterna skall i detta syfte samordna sina åtgärder inom ministerrådet.
3. Ministerrådet skall, inom ramen för denna artikel, biträdas av Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, med stöd av de strukturer som utvecklats inom säkerhets- och försvarspolitiken, samt av den kommitté som avses i artikel III-162 vilka i förekommande fall skall lägga fram gemensamma yttranden för ministerrådet.
4. Europeiska rådet skall, för att unionen skall kunna handla effektivt, regelbundet utvärdera de hot som unionen utsätts för.

AVDELNING VI

UNIONENS FUNKTION

Kapitel I

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Institutionerna

Underavsnitt 1

Europaparlamentet

Artikel III-232

1. I en av ministerrådet antagen europeisk lag eller ramlag skall nödvändiga åtgärder fastställas för val av Europaparlamentets ledamöter genom allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.

Ministerrådet skall enhälligt besluta på ett utkast av Europaparlamentet, efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. Lagen eller ramlagen skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella föreskrifter.

2. I en europeisk lag som antas av Europaparlamentet skall föreskrifter och allmänna villkor fastställas för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter yttrande av kommissionen och sedan ministerrådet gett sitt godkännande. Ministerrådet skall enhälligt besluta om alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter.

3. Under parlamentsperioden 2004-2009 skall Europaparlamentet ha den sammansättning som anges i protokollet om medborgarnas representation i Europaparlamentet.

Artikel III-233

Regler för sådana politiska partier på europeisk nivå som avses i artikel I-45.4, särskilt bestämmelser om deras finansiering, skall fastställas i europeiska lagar.

Artikel III-234

Europaparlamentet får genom beslut av en majoritet av de ledamöter som ingår begära att kommissionen lägger fram lämpliga förslag i frågor som enligt Europaparlamentets uppfattning kräver att en unionsbestämmelse utarbetas för att konstitutionen skall kunna genomföras. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta Europaparlamentet om skälen till detta.

Artikel III-235

Då Europaparlamentet fullgör sina uppgifter får det på begäran av en fjärdedel av sina ledamöter tillsätta en tillfällig undersökningskommitté för att – utan att detta inverkar på de befogenheter som genom konstitutionen tilldelas andra institutioner eller organ – undersöka påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten, såvida inte de påstådda förhållandena är föremål för en domstolsprövning och domstolsförfarandet ännu inte har avslutats.

Den tillfälliga undersökningskommittén skall upplösas när den har överlämnat sin rapport.

Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten skall fastställas i en europeisk lag antagen av Europaparlamentet. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter ministerrådets och kommissionens godkännande.

Artikel III-236

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt att ensam eller tillsammans med andra medborgare eller personer göra en framställning till Europaparlamentet i frågor som hör till unionens verksamhetsområden och som direkt berör honom eller henne.

Artikel III-237

1. Europaparlamentet skall utse Europeiska ombudsmannen. Europeiska ombudsmannen har befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om fall av dålig förvaltning inom unionens institutioner, organ eller myndigheter, med undantag för domstolen då den utövar sina domstolsfunktioner.

Ombudsmannen skall inom ramen för sitt uppdrag utföra de undersökningar som han eller hon finner berättigade, antingen på eget initiativ eller på grundval av de klagomål som framförs till honom eller henne direkt eller genom en ledamot av Europaparlamentet; detta gäller dock inte om de påstådda förhållandena är eller har varit föremål för ett domstolsförfarande. Om Europeiska ombudsmannen konstaterar ett fall av dålig förvaltning, skall han eller hon hänskjuta frågan till den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten som skall ha en frist på tre månader för att delge honom eller henne sina synpunkter. Europeiska ombudsmannen skall därefter lämna en rapport till Europaparlamentet och den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten. Den klagande skall underrättas om resultatet av dessa undersökningar.

Europeiska ombudsmannen skall förelägga Europaparlamentet en årlig rapport om resultatet av sina undersökningar.

2. Europeiska ombudsmannen skall utses efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ordföranden kan återväljas.

Europeiska ombudsmannen kan på begäran av Europaparlamentet avsättas av domstolen om han eller hon inte längre uppfyller de krav som ställs för att han eller hon skall kunna utföra sina uppgifter eller om han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

3. Europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning. Då han eller hon fullgör sina uppgifter får han inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från något organ. Europeiska ombudsmannen får inte under sin ämbets tid utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet.

4. I en av Europaparlamentet antagen europeisk lag skall fastställas regler och allmänna villkor för Europeiska ombudsmannens ämbetsutövning. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter kommissionens yttrande och ministerrådets godkännande.

Artikel III-238

Europaparlamentet skall hålla en årlig session. Det skall sammanträda utan särskild kallelse den andra tisdagen i mars.

Europaparlamentet får sammanträda till extra sammanträdesperiod på begäran av en majoritet av sina ledamöter samt på begäran av ministerrådet eller kommissionen.

Artikel III-239

1. Kommissionen får närvara vid samtliga Europaparlamentets sammanträden och skall på egen begäran få uttala sig.

Kommissionen skall muntligen eller skriftligen besvara frågor som ställs till den av Europaparlamentet eller dess ledamöter.

2. Europeiska rådet och ministerrådet skall höras av Europaparlamentet under de förutsättningar som avses i Europeiska rådets procedurregler och i ministerrådets arbetsordning.

Artikel III-240

Om inte annat föreskrivs i konstitutionen, skall Europaparlamentet besluta med majoritet av de avgivna rösterna. Det skall fastställas i arbetsordningen när beslutförhet föreligger.

Artikel III-241

Europaparlamentet skall anta sin arbetsordning genom beslut som biträds av majoriteten av parlamentets ledamöter.

Europaparlamentets protokoll skall offentliggöras enligt bestämmelserna i konstitutionen och dess arbetsordningen.

Artikel III-242

Europaparlamentet skall vid offentligt sammanträde diskutera den allmänna årsrapport som kommissionen förelägger parlamentet.

Artikel III-243

Om ett förslag om misstroendevotum läggs fram i fråga om kommissionens verksamhet får Europaparlamentet inte ta ställning till förslaget förrän tidigast tre dagar efter det att detta framlagts och endast genom öppen omröstning.

Om förslaget om misstroendevotum antas med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna och med majoritet av Europaparlamentets ledamöter, skall kommissionen avgå. Den skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess den har ersatts enligt artiklarna I-25 och I-26. I så fall skall mandattiden för den kommission som utses att ersätta den löpa ut samma dag som mandattiden skulle ha löpt ut för den kommission som har tvingats avgå.

Underavsnitt 2

Europeiska rådet*Artikel III-244*

1. Ingen medlem av Europeiska rådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att Europeiska rådet fattar beslut som kräver enhällighet.

2. Europaparlamentets talman kan av Europeiska rådet inbjudas att höras.

3. Europeiska rådet skall med enkel majoritet fastställa sina egna procedurregler.

Europeiska rådet skall biträdas av ministerrådets generalsekretariat.

Underavsnitt 3

Ministerrådet*Artikel III-245*

1. Ministerrådet skall sammanträda efter kallelse av ordföranden, på dennes initiativ eller på begäran av någon rådsmedlem eller kommissionen.

2. Europeiska rådet skall med enhällighet anta ett europeiskt beslut om turordningen för ordförandeskapet för ministerrådets konstellationer.

Artikel III-246

1. Ingen medlem av ministerrådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

2. För de överläggningar som kräver enkel majoritet skall ministerrådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

3. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att ministerrådet fattar beslut som kräver enhällighet.

Artikel III-247

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda ministerrådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får besluta i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i ministerrådets arbetsordning.

2. Ministerrådet skall biträdas av ett generalsekretariat, som skall lyda under en generalsekreterare, som utses av ministerrådet.

Ministerrådet skall besluta med enkel majoritet om generalsekretariatets organisation.

3. Ministerrådet skall besluta med enkel majoritet i förfarandefrågor liksom vid antagandet av rådets arbetsordning.

Artikel III-248

Ministerrådet får med enkel majoritet begära att kommissionen skall företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta rådet om skälen till detta.

Artikel III-249

Ministerrådet skall anta europeiska beslut om fastställande av stadgar för de kommittéer som föreskrivs i konstitutionen. Det skall besluta med enkel majoritet efter att ha hört kommissionen.

Underavsnitt 4

Kommissionen*Artikel III-250*

De europeiska kommissionärerna och kommissionärerna skall utses för en tid av fem år, om inte i förekommande fall annat följer av artikel III-243. Endast medborgare i medlemsstaterna får vara europeiska kommissionärer eller kommissionärer.

Artikel III-251

De europeiska kommissionärerna och kommissionärerna skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter. Varje medlemsstat förbinder sig att respektera denna princip och att inte söka påverka de europeiska kommissionärerna och kommissionärerna när de utför sina uppgifter.

De europeiska kommissionärerna och kommissionärerna får inte under sin ämbetsperiod utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetsperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redlighet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbetsperioden. Om dessa förpliktelser åsidosätts får domstolen, på begäran av ministerrådet som beslutar med enkel majoritet eller kommissionen, allt efter omständigheterna besluta antingen att den berörda kommissionären skall avsättas från ämbetet enligt artikel III-253 eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe.

Artikel III-252

1. En europeisk kommissionärs eller en kommissionärs ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när kommissionären begär sitt entledigande eller avsätts. En europeisk kommissionär eller kommissionär skall begära sitt entledigande om ordföranden efter kollegiets godkännande begär detta.

2. För den entledigade, avsatte eller avlidne europeiska kommissionärens eller kommissionärens återstående mandatperiod skall en ersättare utses till ny europeisk kommissionär eller kommissionär av kommissionens ordförande i enlighet med artiklarna I-25 och I-26.

3. Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans eller hennes mandatperiod i enlighet med artikel I-26.1.

4. Om samtliga europeiska kommissionärer eller kommissionärer begär sitt entledigande skall de kvarstå i ämbetet till dess att ersättare har utsetts för återstoden av deras mandatperiod, i enlighet med artiklarna I-25 och I-26.

Artikel III-253

Om en europeisk kommissionär eller kommissionär inte längre uppfyller de krav som ställs för att han eller hon skall kunna utföra sina uppgifter eller om han eller hon har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, får domstolen på begäran av ministerrådet med enkel majoritet eller av kommissionen besluta att avsätta honom eller henne.

Artikel III-254

Kommissionens olika ansvarsområden skall struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av dess ordförande, i enlighet med artikel I-26.3. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Europeiska kommissionärer eller kommissionärer skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

Artikel III-255

Kommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av kollegiets ledamöter. I arbetsordningen skall fastställas när beslutförhet föreligger.

Artikel III-256

Kommissionen skall anta sin arbetsordning för att säkerställa att både kommissionen själv och dess avdelningar fullgör sina uppgifter. Den skall se till att arbetsordningen offentliggörs.

Artikel III-257

Kommissionen skall årligen, senast en månad före öppnandet av Europaparlamentets session offentliggöra en allmän rapport om unionens verksamhet.

Underavsnitt 5

Domstolen

Artikel III-258

Europeiska domstolen skall sammanträda i olika avdelningar, i stor avdelning eller i plenum, i enlighet med domstolens stadga.

Artikel III-259

Europeiska domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av Europeiska domstolen får ministerrådet enhälligt anta ett europeiskt beslut om att utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt domstolens stadga kräver deras deltagande.

Artikel III-260

Europeiska domstolens domare och generaladvokater som utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer skall utses i samförstånd av medlemsstaternas regeringar efter att den kommitté som föreskrivs i artikel III-262 har hörts.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

Domarna skall bland sig välja Europeiska domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Europeiska domstolen skall anta sina rättegångsregler. Dessa regler skall godkännas av ministerrådet.

Artikel III-261

Antalet domare i Europeiska unionens allmänna underrätt skall fastställas i domstolens stadga. I stadgan får det föreskrivas att rätten skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna i Europeiska unionens allmänna underrätt skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd, efter att den kommitté som föreskrivs i artikel III-262 har hörts.

En del av ledamöterna i Europeiska unionens allmänna underrätt skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja ordförande för Europeiska unionens allmänna underrätt för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Europeiska unionens allmänna underrätt skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med Europeiska domstolen. Rättegångsreglerna skall godkännas av ministerrådet.

Om inte annat föreskrivs i domstolens stadga, skall de bestämmelser i konstitutionen som avser Europeiska domstolen tillämpas på Europeiska unionens allmänna underrätt.

Artikel III-262

Det skall inrättas en kommitté med uppgift att avge yttrande om kandidaternas lämplighet att utöva ämbetena som domare och generaladvokat i Europeiska domstolen och Europeiska unionens allmänna underrätt innan medlemsstaternas regeringar beslutar enligt artiklarna III-260 och III-261.

Kommittén skall bestå av sju personer utsedda bland före detta ledamöter av Europeiska domstolen och Europeiska unionens allmänna underrätt, ledamöter av nationella högsta domstolar och jurister med allmänt erkända kvalifikationer, varav en skall föreslås av Europaparlamentet. Ministerrådet skall anta ett europeiskt beslut i vilket reglerna för kommitténs arbetssätt fastställs samt ett europeiskt beslut i vilket dess ledamöter utses. Ministerrådet skall besluta på initiativ av Europeiska domstolens ordförande.

Artikel III-263

1. Europeiska unionens allmänna underrätt skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna III-270, III-272, III-275, III-277 och III-279, med undantag av de ärenden som åvilar en specialdomstol och de som enligt stadgan faller under Europeiska domstolens behörighet. I stadgan kan det fastställas att Europeiska unionens allmänna underrätt skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Europeiska unionens allmänna underrätts avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till Europeiska domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i domstolens stadga.

2. Europeiska unionens allmänna underrätt skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de specialdomstolar som upprättas enligt artikel III-264.

Europeiska unionens allmänna underrätts avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av Europeiska

domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten.

3. Europeiska unionens allmänna underrätt skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel III-274 på särskilda områden som fastställs i domstolens stadga.

Om Europeiska unionens allmänna underrätt anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten, kan den hänskjuta ärendet till Europeiska domstolen för beslut.

Europeiska unionens allmänna underrätts avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av Europeiska domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten.

Artikel III-264

1. Specialdomstolar, som är knutna till Europeiska unionens allmänna underrätt, med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden, får inrättas i europeiska lagar. De skall antas antingen på förslag av kommissionen och efter att ha hört domstolen eller på begäran av domstolen och efter att ha hört kommissionen.

2. I europeiska lagar om inrättande av en specialdomstol skall det fastställas regler om denna domstols sammansättning och anges hur omfattande behörighet den har.

3. Specialdomstolarnas beslut kan överklagas till Europeiska unionens allmänna underrätt endast i rättsfrågor eller, om det i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen så fastställs, även i sakfrågor.

4. Ledamöterna av specialdomstolarna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av ministerrådet genom enhälligt beslut.

5. Specialdomstolarna skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av ministerrådet.

6. Om inte annat föreskrivs i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen skall de bestämmelser i konstitutionen som avser domstolen samt bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på specialdomstolarna.

Artikel III-265

Om kommissionen anser att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande i ärendet efter att ha givit den berörda staten tillfälle att komma in med sina synpunkter.

Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som angivits av kommissionen, får denna föra ärendet vidare till domstolen.

Artikel III-266

En medlemsstat som anser att en annan medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen får anhängiggöra ärendet vid domstolen.

Innan en medlemsstat väcker talan mot en annan medlemsstat på grund av ett påstått åsidosättande av en skyldighet enligt konstitutionen, skall den lägga fram saken för kommissionen.

Kommissionen skall avge ett motiverat yttrande efter det att var och en av de berörda staterna beretts tillfälle att skriftligen och muntligen lägga fram sin egen sak och yttra sig över vad motparten anför.

Om kommissionen inte yttrat sig inom tre månader efter det att saken lagts fram för den, skall detta inte hindra att ärendet anhängiggörs vid domstolen.

Artikel III-267

1. Om domstolen finner att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall denna stat vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

2. Om kommissionen anser att den berörda medlemsstaten inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom får kommissionen, efter att ha gett staten tillfälle att framföra sina synpunkter, väcka talan vid domstolen. Därvid skall kommissionen ange det standardbelopp eller det vite som den med hänsyn till omständigheterna anser det lämpligt att den berörda medlemsstaten skall betala.

Om domstolen finner att den berörda medlemsstaten inte har efterkommit dess dom, kan den förelägga staten att betala ett standardbelopp eller ett vite.

Detta förfarande skall inte inverka på tillämpningen av artikel III-266.

3. När kommissionen för ett ärende vidare till domstolen i enlighet med artikel III-265 därför att den anser att den berörda medlemsstaten inte har uppfyllt sin skyldighet att meddela åtgärder för att införliva en europeisk ramlag får kommissionen, om den anser det lämpligt, begära att domstolen samtidigt skall ålägga den berörda staten att betala ett standardbelopp eller ett vite om domstolen konstaterar en underlåtenhet. Om domstolen uppfyller kommissionens begäran skall betalningen träda i kraft inom den tidsfrist som anges i domstolens dom.

Artikel III-268

I ministerrådets europeiska lagar, och förordningar får domstolen ges en obegränsad behörighet i fråga om de påföljder som föreskrivs i dessa.

Artikel III-269

Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen får domstolen genom en europeisk lag ges behörighet att avgöra tvister som gäller tillämpningen av de rättsakter som antagits på grundval av konstitutionen och genom vilka europeiska rättigheter som avser immaterialrätt skapas.

Artikel III-270

1. Domstolen skall granska lagenligheten av de europeiska lagarna och ramlagarna, rättsakter som antas av ministerrådet, av kommissionen och av Europeiska centralbanken och som inte är rekommendationer och yttranden samt sådana rättsakter som antas av Europaparlamentet som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man. Domstolen skall även granska lagenligheten av sådana rättsakter antagna av unionens organ eller myndigheter som avses ha rättsverkan i förhållande till tredje man.

2. För detta ändamål skall domstolen vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av ministerrådet eller av kommissionen i fråga om bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av konstitutionen eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller i fråga om maktmissbruk.

3. Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten, Europeiska centralbanken eller Regionkommittén väcker för att tillvarata sina rättigheter.

4. Varje fysisk eller juridisk person får på samma villkor väcka talan mot en rättsakt som är riktad till honom eller henne eller som direkt och personligen berör honom eller henne samt mot en rättsakt som direkt berör honom eller henne och som inte medför genomförandeåtgärder.

5. De rättsakter genom vilka unionens myndigheter och organ inrättas kan föreskriva särskilda villkor och former för talan som väcks av fysiska eller juridiska personer mot rättsakter som antas av dessa organ eller myndigheter och som skall ha rättsverkan.

6. Talan som avses i denna artikel skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då han eller hon fick kännedom om åtgärden, alltefter omständigheterna.

Artikel III-271

Om talan är välgrundad, skall domstolen förklara den berörda rättsakten ogiltig.

Den skall dock, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade rättsakten som skall betraktas som bestående.

Artikel III-272

Om Europaparlamentet, ministerrådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken i strid med konstitutionen inte vidtar åtgärder, får medlemsstaterna och unionens övriga institutioner väcka talan vid domstolen för att få överträdelsen fastslagen. Denna bestämmelse skall på samma villkor gälla för de av unionens organ och myndigheter som inte vidtar åtgärder.

En sådan talan skall endast tas upp om den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten dessförinnan uppmanats att vidta åtgärder. Om institutionen, myndigheten eller organet inom två månader efter denna uppmaning inte tagit ställning får talan väckas inom en ytterligare frist av två månader.

Varje fysisk eller juridisk person får på de villkor som anges i första stycket och andra stycket föra talan vid domstolen om att någon av unionens institutioner, organ eller myndigheter har underlåtit att till personen i fråga rikta någon annan rättsakt än en rekommendation eller ett yttrande.

Artikel III-273

Den eller de institutioner, det organ eller den myndighet vars rättsakt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot konstitutionen skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen.

Denna skyldighet skall inte påverka någon förpliktelse som kan följa av tillämpningen av artikel III-337.

Artikel III-274

Domstolen skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden om

- a) tolkningen av konstitutionen,
- b) giltigheten och tolkningen av rättsakter som beslutas av unionens institutioner.

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen.

Om en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat i fråga om en frihetsberövad person skall domstolen meddela sitt avgörande inom kortast möjliga tid.

Artikel III-275

Domstolen skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel III-337 andra stycket.

Artikel III-276

På begäran av en medlemsstat som blivit föremål för Europeiska rådets eller ministerrådets fastslående enligt artikel I-58 skall domstolen vara behörig att besluta på endast de regler som avser förfarandet i denna artikel. Domstolen skall besluta inom en månad från detta fastslående.

Artikel III-277

Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan unionen och dess anställda inom de gränser och på de villkor som fastställts i tjänsteföreskrifterna för unionens tjänstemän och de anställningsvillkor som gäller för unionens övriga anställda.

Artikel III-278

Domstolen skall inom de gränser som anges nedan vara behörig att avgöra tvister om

- a) fullgörandet av medlemsstaternas förpliktelser enligt Europeiska investeringsbankens stadga; bankens styrelse skall i detta avseende ha de befogenheter som tilldelats kommissionen i artikel III-265,
- b) beslut av Europeiska investeringsbankens råd; varje medlemsstat, kommissionen och bankens styrelse får väcka talan i dessa frågor på de villkor som anges i artikel III-270,
- c) beslut av Europeiska investeringsbankens styrelse; talan mot dessa beslut får endast föras av medlemsstaterna eller kommissionen på de villkor som anges i artikel III-270 och endast på den grund att de formföreskrifter som avses i artikel 21.2, 21.5, 21.6 och 21.7 i bankens stadga har åsidosatts,
- d) fullgörandet av de nationella centralbankernas förpliktelser enligt konstitutionen och stadgorna för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Därvid skall Europeiska centralbankens råd gentemot de nationella centralbankerna ha samma befogenheter som enligt artikel III-265 tillkommer kommissionen gentemot medlemsstaterna. Om domstolen finner att en nationell centralbank inte har fullgjort en förpliktelse enligt konstitutionen, skall banken vidta de åtgärder som behövs för att följa domstolens dom.

Artikel III-279

Domstolen skall vara behörig att träffa avgöranden med stöd av en skiljedomsklausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av unionen eller för dess räkning.

Artikel III-280

Domstolen skall vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i konstitutionen, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.

Artikel III-281

Utom i de fall där domstolen är behörig enligt konstitutionen skall tvister där unionen är part inte på denna grund vara undantagna från de nationella domstolarnas behörighet.

Artikel III-282

Domstolen skall inte vara behörig med avseende på artiklarna I-39 och I-40 och bestämmelserna i avdelning V kapitel II i tredje delen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Domstolen skall dock vara behörig att pröva talan om kontroll av lagenligheten i sådana restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer som rådet har antagit på grundval av artikel III-193, utformade enligt artikel III-270.4.

Artikel III-283

När domstolen utövar sina befogenheter med avseende på bestämmelserna i avdelning III kapitel IV avsnitten 4 och 5 om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall den inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten, när dessa akter omfattas av den nationella lagstiftningen.

Artikel III-284

Medlemsstaterna förbinder sig att inte lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av konstitutionen på annat sätt än som bestämts genom denna.

Artikel III-285

Utan hinder av att den frist som avses i artikel III-270 sjätte stycket har löpt ut får parterna i en tvist om en europeisk lag, eller en europeisk förordning som ministerrådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken har antagit, med stöd av artikel III-270 andra stycket inför domstolen göra gällande att rättsakten inte skall tillämpas.

Artikel III-286

Talan som förs vid domstolen skall inte hindra verkställighet. Domstolen får dock om den anser att omständigheterna så kräver förordna om uppskov med verkställigheten av den påtalade rättsakten.

Artikel III-287

I ärenden som anhängiggjorts vid domstolen får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder.

Artikel III-288

Domstolens domar skall vara verkställbara enligt artikel III-307.

Artikel III-289

Domstolens stadga skall fastställas i ett protokoll.

Genom europeiska lagar får bestämmelserna i stadgan ändras med undantag av avdelning I och artikel 64 i denna. Lagarna skall antas antingen på begäran av domstolen och efter det att kommissionen har hörts, eller på förslag av kommissionen och efter att domstolen har hörts.

Underavsnitt 6

Revisionsrätten*Artikel III-290*

1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som unionen har upprättat, såvida inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och ministerrådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i unionens verksamhet.

2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.

Inkomsterna skall granskas på grundval av både fastställda inkomstbelopp och inkomstbelopp som betalats in till unionen.

Utgifterna skall granskas på grundval av både gjorda åtaganden och verkställda utbetalningar.

Dessa granskningar får göras innan räkenskaperna avslutas för det ifrågavarande budgetåret.

3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov göras på platsen i övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av unionens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de unionsutgifter och unionsinkomster som banken förvaltar.

4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Revisionsrätten får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av de övriga institutionerna.

Revisionsrätten skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och ministerrådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Revisionsrätten skall anta sin egen arbetsordning. Denna skall godkännas av ministerrådet.

Artikel III-291

1. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses bland personer som i sina respektive länder hör till eller har hört till externa revisionsorgan eller som är kvalificerade för detta ämbete. Deras oavhängighet får inte kunna ifrågasättas.

2. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Deras mandat kan förnyas. Ministerrådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Revisionsrättens ledamöter skall bland sig välja sin ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

3. Ledamöterna av revisionsrätten skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Vid fullgörandet av dessa skyldigheter skall de inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

4. Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktaga redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden.

5. Ämbetet för en ledamot av revisionsrätten skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts genom ett avgörande av domstolen i enlighet med punkt 6.

För den återstående mandattiden skall en ersättare utses.

Utom vid avsättning skall ledamöterna av revisionsrätten kvarstå i ämbetet till dess att de ersatts.

6. En ledamot av revisionsrätten får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe, om domstolen på begäran av revisionsrätten finner att han eller hon inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet.

AVSNITT 2

Unionens rådgivande organ

Underavsnitt 1

Regionkommittén

Artikel III-292

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall fastställas i ett europeiskt beslut som skall antas av ministerrådet med enhällighet.

Kommitténs ledamöter och lika många suppleanter skall utses för en tid av fem år. De kan återväljas.

Ministerrådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

När ett sådant mandat som avses i artikel I-31.2 och som ligger till grund för att ledamoten har föreslagits upphöra, skall mandatet i kommittén automatiskt upphöra, och ledamoten skall för den återstående delen av mandatperioden ersättas enligt samma förfarande.

Ingen ledamot av kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Artikel III-293

Regionkommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Den skall anta sin arbetsordning.

Kommittén skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel III-294

Regionkommittén skall höras av Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen och i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa institutioner finner det lämpligt.

Om Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Om Ekonomiska och sociala kommittén hörs enligt artikel III-298, skall Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen underrätta Regionkommittén om denna begäran om yttrande. Om Regionkommittén anser att särskilda regionala intressen berörs, får den avge ett yttrande i saken. Den får också på eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.

Kommitténs yttrande med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen.

*Underavsnitt 2***Ekonomiska och sociala kommittén***Artikel III-295*

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall fastställas i ett europeiskt beslut som skall antas av ministerrådet med enhällighet.

Artikel III-296

Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fem år. Deras mandat kan förnyas. Ministerrådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Ministerrådet skall besluta efter att ha hört kommissionen. Det får inhämta synpunkter från europeiska organisationer, som representerar det civila samhällets olika ekonomiska och sociala sektorer som berörs av unionens verksamhet.

Artikel III-297

Ekonomiska och sociala kommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

Den skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel III-298

Ekonomiska och sociala kommittén skall höras av Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen. I alla övriga fall får den höras av dessa institutioner. Den får även avge ett yttrande på eget initiativ.

Om Europaparlamentet, ministerrådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Kommitténs yttrande med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen.

AVSNITT 3**Europeiska investeringsbanken***Artikel III-299*

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Medlemmarna i Europeiska investeringsbanken skall vara medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga återges i ett protokoll. Artiklarna 4, 11 och 12 samt artikel 18.5 i bankens stadga får ändras genom europeiska lagar på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter det att kommissionen har hörts, eller på förslag av kommissionen efter att Europeiska investeringsbanken har hörts.

Artikel III-300

Europeiska investeringsbanken skall ha till uppgift att genom att anlita kapitalmarknaderna och utnyttja egna medel bidra till en balanserad och störningsfri utveckling av den inre marknaden i unionens intresse. I detta syfte skall den genom att bevilja lån och garantier utan vinstsyfte underlätta finansieringen av följande projekt inom alla områden av ekonomin:

- a) Projekt som syftar till utveckling av mindre utvecklade regioner.

- b) Projekt som syftar till en modernisering eller omställning av företag eller till att skapa nya verksamheter med anledning av det gradvisa upprättandet av den inre marknaden och som på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.
- c) Projekt av gemensamt intresse för flera medlemsstater, vilka på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

När banken fullgör sina uppgifter skall den underlätta finansieringen av investeringsprogram i samband med stöd från strukturfonderna och andra av unionens finansieringsorgan.

AVSNITT 4

Gemensamma bestämmelser för unionens institutioner, organ och myndigheter

Artikel III-301

1. När ministerrådet i enlighet med konstitutionen antar en rättsakt på förslag av kommissionen krävs enhällighet för att ändra förslaget, om inte annat följer av artiklarna I-54, III-302 stycke 10 och 13 samt III-310.
2. Så länge ministerrådet inte har beslutat, får kommissionen ändra sitt förslag när som helst under de förfaranden som leder fram till att en unionsrättsakt antas.

Artikel III-302

1. När enligt konstitutionen europeiska lagar eller ramlagar antas i enlighet med det vanliga lagstiftningsförfarandet skall följande bestämmelser tillämpas.
2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och ministerrådet.
- Första behandlingen
3. Europaparlamentet skall anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och överlämna den till ministerrådet.
4. Om ministerrådet godkänner Europaparlamentets ståndpunkt är den föreslagna rättsakten antagen.

5. Om ministerrådet inte godkänner Europaparlamentets ståndpunkt skall det anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och överlämna den till Europaparlamentet.
6. Ministerrådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för grunderna för sin ståndpunkt vid första behandlingen. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt.

Andra behandlingen

7. Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan delgivning

- a) godkänner ministerrådets ståndpunkt vid första behandlingen, eller inte har fattat något beslut, skall den föreslagna rättsakten anses som antagen,
- b) med en majoritet av sina ledamöter avvisar ministerrådets ståndpunkt vid första behandlingen, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen,
- c) med en majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i ministerrådets ståndpunkt vid första behandlingen, skall den ändrade texten översändas till ministerrådet och till kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.

8. Om ministerrådet inom tre månader efter det att ärendet har hänskjutits dit med kvalificerad majoritet

- a) godkänner alla ändringarna, skall rättsakten i fråga anses som antagen,
- b) inte godkänner alla ändringar, skall ministerrådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

9. Ministerrådet skall besluta enhälligt om ändringar som kommissionen har avstyrkt.

Förlikning

10. Förlikningskommittén, som skall bestå av ministerrådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många medlemmar som företräder Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av ministerrådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av de medlemmar som företräder Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast inom sex veckor efter det att den har sammankallats, på grundval av Europaparlamentets och ministerrådets ståndpunkter vid andra behandlingen.

11. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och ministerrådets ståndpunkter till varandra.

12. Om förlikningskommittén inte inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

Tredje behandlingen

13. Om förlikningskommittén inom denna tid godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och ministerrådet var för sig ha sex veckor på sig från denna tidpunkt för att anta rättsakten i fråga i enlighet med det gemensamma utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med en majoritet av de avgivna rösterna och ministerrådet med kvalificerad majoritet. Om så inte sker skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

14. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller ministerrådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

Särskilda bestämmelser

15. Om, i de fall som särskilt fastställs i konstitutionen, en lag eller en ramlag är föremål för det vanliga lagstiftningsförfarandet på initiativ av en grupp av medlemsstater eller på rekommendation av Europeiska centralbanken, eller på begäran av domstolen eller Europeiska investeringsbanken, skall punkt 2, punkt 6 andra meningen och punkt 9 inte tillämpas.

Europaparlamentet och ministerrådet skall till kommissionen överlämna utkastet till rättsakt tillsammans med sina ståndpunkter vid första och andra behandlingen.

Europaparlamentet eller ministerrådet kan inhämta kommissionens yttrande när som helst under förfarandet. Kommissionen kan också avge ett yttrande på eget initiativ. Om den bedömer att det är nödvändigt kan den delta i förlikningskommittén enligt de villkor som anges i punkt 11.

Artikel III-303

Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall samråda och i samförstånd reglera formerna för sitt samarbete. I detta syfte får de i överensstämmelse med konstitutionen ingå interinstitutionella avtal som kan vara bindande.

Artikel III-304

1. När unionens institutioner, organ och myndigheter fullgör sina uppgifter skall de stödja sig på en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-332 får särskilda bestämmelser för detta ändamål fastställas i europeiska lagar.

Artikel III-305

1. Unionens institutioner, organ och myndigheter skall erkänna vikten av öppenhet i sitt arbete och, med tillämpning av artikel I-49, i sina arbetsordningar fastställa särskilda bestämmelser om allmänhetens tillgång till handlingar. Domstolen och Europeiska centralbanken skall tillämpa artikel I-49.3 när de utövar sina administrativa funktioner.

2. Europaparlamentet och ministerrådet skall se till att handlingar som gäller lagstiftningsförfaranden offentliggörs.

Artikel III-306

1. Ministerrådet skall anta europeiska förordningar och beslut om fastställande av

a) löner, arvoden och pensioner för Europeiska rådets ordförande, unionens utrikesminister, kommissionens ordförande samt europeiska kommissionärer och kommissionärer, Europeiska domstolens ordförande, ledamöter och justitiesekreterare samt allmänna underrättens ledamöter och justitiesekreterare,

b) anställningsvillkor, särskilt löner, arvoden och pensioner, för revisionsrättens ordförande och ledamöter.

Rådet skall också fastställa alla betalningar som lämnas i stället för sådan ersättning.

2. Ministerrådet skall också anta europeiska förordningar och beslut om fastställande av arvoden för Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-307

Rättsakter som antagits av ministerrådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken och som medför betalningsskyldighet för andra än stater skall vara verkställbara.

Verkställigheten skall följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den medlemsstat inom vars territorium den sker. Beslutet om att verkställighet skall ske skall bifogas avgörandet utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet genom den nationella myndighet som varje medlemsstats regering skall utse för detta ändamål samt anmäla hos kommissionen och domstolen.

När dessa formaliteter uppfyllts på begäran av den berörda parten, får denne fullfölja verkställigheten genom att enligt den nationella lagstiftningen hänskjuta ärendet direkt till den behöriga myndigheten.

Verkställigheten får skjutas upp endast genom beslut av domstolen. Det är dock domstolarna i de berörda staterna som skall vara behöriga när det gäller klagomål om att bestämmelserna om genomförande inte genomförs på regelrätt sätt.

Kapitel II

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

AVSNITT 1

Den fleråriga finansieringsramen

Artikel III-308

1. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas för en period på minst fem år i enlighet med artikel I-54.

2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för anslag för åtaganden för varje utgiftskategori och det årliga taket för anslag för betalningar. Utgiftskategorierna, som skall vara få till antalet, skall motsvara unionens huvudsakliga verksamhetsområden.

3. I finansieringsramen skall det fastställas eventuella andra bestämmelser som behövs för att det årliga budgetförfarandet skall fungera väl.

4. Om ministerrådets europeiska lag om en ny finansieringsram inte har antagits vid utgången av den period som omfattas av den föregående ramen skall giltighetstiden för taken och de övriga bestämmelserna, som gäller den föregående periodens sista år, förlängas tills den nya lagen antagits.

5. Under hela det förfarande som leder till antagandet av finansieringsramen skall Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta att förfarandet slutförs.

AVSNITT 2

Unionens årliga budget

Artikel III-309

Budgetåret skall börja den 1 januari och sluta den 31 december.

Artikel III-310

Unionens årliga budget skall fastställas genom en europeisk lag i enlighet med följande bestämmelser:

1. Var och en av unionens institutioner skall före den 1 juli upprätta en beräkning över sina utgifter. Kommissionen skall sammanställa dessa beräkningar i ett budgetförslag. Den skall bifoga ett yttrande som får innehålla avvikande beräkningar.

Budgetförslaget skall innehålla en beräkning över inkomster och en över utgifter.

Kommissionen får ändra budgetförslaget under förfarandet till dess att den förlikningskommitté som avses i punkt 5 sammankallas.

2. Kommissionen skall förelägga Europaparlamentet och ministerrådet budgetförslaget senast den 1 september året före det budgetår som förslaget avser.

3. Ministerrådet skall anta sin ståndpunkt om förslaget till budgetlag vilket skall delges Europaparlamentet senast den 1 oktober året före det budgetår som förslaget avser. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för grunderna för sin ståndpunkt.

4. Om Europaparlamentet inom 42 dagar efter en sådan delgivning

a) godkänner ministerrådets ståndpunkt eller inte har fattat något beslut skall den europeiska budgetlagen anses som antagen,

b) med en absolut majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i ministerrådets ståndpunkt skall den ändrade texten översändas till ministerrådet och kommissionen.

Europaparlamentets ordförande skall i samförstånd med ministerrådets ordförande omedelbart sammankalla förlikningskommittén.

Förlikningskommittén skall inte sammankallas om ministerrådet inom tio dagar meddelar Europaparlamentet att det godkänner samtliga ändringar.

5. Förlikningskommittén, som skall bestå av ministerrådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många medlemmar som företräder Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av ministerrådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av de medlemmar som företräder Europaparlamentet på grundval av Europaparlamentets och ministerrådets ståndpunkter uppnå enighet om ett gemensamt förslag inom tre veckor efter det att den sammankallats.

6. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och ministerrådets ståndpunkter till varandra.

7. Om förlikningskommittén inom de tre veckor som anges i punkt 5 godkänner ett gemensamt förslag, skall Europaparlamentet och ministerrådet var för sig ha två veckor på sig från godkännandet för att anta det gemensamma förslaget; Europaparlamentet skall därvid besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna och ministerrådet med kvalificerad majoritet.

8. Om förlikningskommittén inom tre veckor inte godkänner något gemensamt förslag eller om ministerrådet avvisar det gemensamma förslaget får Europaparlamentet inom två veckor genom beslut av en majoritet av sina ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna bekräfta sina ändringar. Ministerrådets ståndpunkt till varje budgetpost som är föremål för ändring skall anses som antagen om Europaparlamentets ändring inte bekräftas.

Om Europaparlamentet avvisar det gemensamma förslaget med en majoritet av sina ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna får det begära att ett nytt förslag läggs fram.

9. När det förfarande som avses i denna artikel har fullföljts, skall Europaparlamentets ordförande förklara att den europeiska budgetlagen blivit slutgiltigt antagen.

Artikel III-311

1. Om den europeiska budgetlagen ännu inte har antagits i början av ett budgetår, får ett belopp som motsvarar högst en tolfedel av de anslag som förts upp i budgetlagen för det föregående budgetåret användas varje månad för en avdelning eller en underavdelning i budgeten i enlighet med bestämmelserna i den europeiska budgetlag som avses i artikel III-318; detta arrangemang skall dock inte få till följd att kommissionen får förfoga över medel som överstiger en tolfedel av de anslag som anges i det förslag till budgetlag som är under utarbetande.

2. Under förutsättning att övriga villkor i punkt 1 iakttas och på förslag av kommissionen får ministerrådet anta ett europeiskt beslut genom vilket tillstånd ges till utgifter som överstiger en tolfedel. Ministerrådet skall omedelbart överlämna beslutet till Europaparlamentet.

I det europeiska beslutet skall de åtgärder redovisas som krävs i fråga om resurser för att säkerställa tillämpningen av denna artikel.

Beslutet skall träda i kraft trettio dagar efter antagandet, om Europaparlamentet inom denna tidsfrist inte fattar beslut med en majoritet av sina ledamöter om att minska dessa utgifter.

Artikel III-312

På de villkor som skall fastställas i de europeiska lagar som avses i artikel III-318 får anslag som inte avser personalutgifter och som inte förbrukats vid budgetårets utgång föras över, dock endast till det närmast följande budgetåret.

Anslagen skall delas in i avdelningar alltefter utgifternas art eller ändamål och i mån av behov ytterligare delas in i överensstämmelse med den europeiska lag som avses i artikel III-318.

Europaparlamentets, ministerrådets, kommissionens och domstolens utgifter skall tas upp i särskilda delar av budgeten om inte annat följer av någon särskild ordning för vissa gemensamma utgifter.

AVSNITT 3

Genomförande av budgeten och ansvarsfrihet

Artikel III-313

I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen i samarbete med medlemsstaterna genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt den europeiska lag som avses i artikel III-318. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.

Medlemsstaternas kontroll- och revisionsskyldigheter vid genomförandet av budgeten samt deras ansvar i samband med detta skall fastställas i den europeiska lag som avses i artikel III-318.

Den europeiska lag som avses i artikel III-318 skall innehålla närmare bestämmelser om hur varje institution skall medverka när dess egna utgifter effektueras.

Kommissionen får inom budgeten föra över anslag från en avdelning till en annan och från en underavdelning till en annan, inom de gränser och på de villkor som anges i den europeiska lag som avses i artikel III-318.

Artikel III-314

Kommissionen skall årligen till Europaparlamentet och ministerrådet överlämna en redovisning för hur budgeten genomförts under det föregående budgetåret. Kommissionen skall till dem

också överlämna en redovisning för unionens tillgångar och skulder.

Kommissionen skall till Europaparlamentet och ministerrådet även överlämna en rapport med utvärdering av unionens finanser på grundval av de resultat som uppnåtts, särskilt i förhållande till de uppgifter som Europaparlamentet och ministerrådet lämnat enligt artikel III-315.

Artikel III-315

1. På rekommendation av ministerrådet skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall ministerrådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och den utvärderingsrapport som avses i artikel III-314, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel III-290.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.

2. Innan Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet eller för andra ändamål i samband med att Europaparlamentet utövar sina befogenheter i fråga om budgetens genomförande, kan det begära att kommissionen skall redogöra för verkställigheten av utgifterna eller för hur de finansiella kontrollsystemen fungerar. Kommissionen skall på begäran lägga fram alla nödvändiga uppgifter för Europaparlamentet.

3. Kommissionen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att rätta sig efter iakttagelserna i besluten om ansvarsfrihet, andra iakttagelser från Europaparlamentet om verkställigheten av utgifterna samt de kommentarer som är fogade till ministerrådets rekommendationer om ansvarsfrihet.

4. På begäran av Europaparlamentet eller ministerrådet skall kommissionen rapportera om de åtgärder som den har vidtagit mot bakgrund av dessa iakttagelser och kommentarer, särskilt om de instruktioner som den har gett de avdelningar som ansvarar för budgetens genomförande. Dessa rapporter skall också översändas till revisionsrätten.

AVSNITT 4

Gemensamma bestämmelser

Artikel III-316

Den fleråriga finansieringsramen och budgeten skall upprättas i euro.

Artikel III-317

Under förutsättning att kommissionen underrättar berörda medlemsstaters behöriga myndigheter får kommissionen överföra tillgångar som den innehar i en medlemsstats valuta till en annan medlemsstats valuta i den mån det behövs för att dessa tillgångar skall kunna användas för ändamål som avses i konstitutionen. Kommissionen skall så långt som möjligt undvika att göra sådana överföringar, om den har kontanter eller likvida medel i de valutor som den behöver.

Kommissionen skall stå i förbindelse med varje berörd medlemsstat genom den myndighet som medlemsstaten utser. Vid genomförandet av finansiella transaktioner skall kommissionen anlita den berörda medlemsstatens sedelutgivande bank eller något annat finansinstitut som godkänts av medlemsstaten.

Artikel III-318

1. Genom den europeiska lagen skall det fastställas
 - a) budgetregler som särskilt skall innehålla närmare bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,
 - b) regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförars ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Den skall antas efter det att revisionsrätten har hört.

2. Ministerrådet skall på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning om former och förfarande för hur de budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för unionens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov. Ministerrådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och revisionsrätten.

3. Ministerrådet skall fatta enhälligt beslut till och med den 1 januari 2007 i alla de fall som avses i denna artikel.

Artikel III-319

Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall se till att det finns finansiella medel tillgängliga för att unionen skall kunna fullgöra sina rättsliga förpliktelser gentemot tredje man.

Artikel III-320

Regelbundna möten mellan Europaparlamentets, ministerrådets och kommissionens ordförande skall sammankallas på kommissionens initiativ inom ramen för de budgetförfaranden som avses i detta kapitel. Ordförandena skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja samråd och nära institutionernas ståndpunkter till varandra i syfte att göra det lättare att genomföra bestämmelserna i detta kapitel.

AVSNITT 5

Bekämpning av bedrägeri

Artikel III-321

1. Unionen och medlemsstaterna skall genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Åtgärderna skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna skall vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen, som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.

4. Nödvändiga åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna skall fastställas genom en europeisk lag eller ramlag. Den skall antas efter det att revisionsrätten har hört.

5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna varje år för Europaparlamentet och ministerrådet lägga fram en rapport om de åtgärder och bestämmelser som antagits för att genomföra denna artikel.

Kapitel III

FÖRDJUPADE SAMARBETEN

Artikel III-322

De fördjupade samarbeten som planeras skall respektera konstitutionen och unionsrätten.

De får inte påverka den inre marknaden eller den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. De får inte innebära något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna eller leda till snedvridning av konkurrensen dem emellan.

Artikel III-323

De fördjupade samarbeten som planeras skall respektera de icke deltagande medlemsstaternas befogenheter, rättigheter och skyldigheter. Dessa stater får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra dem.

Artikel III-324

1. När de fördjupade samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater, förutsatt att medlemsstaterna tar hänsyn till de eventuella villkor för deltagande som fastställs genom ett europeiskt beslut om bemyndigande. De skall också vara öppna när som helst, under förutsättning att de utöver de eventuella ovannämnda villkoren tar hänsyn till de rättsakter som redan har antagits inom denna ram.

Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete skall se till att ett deltagande av så många medlemsstater som möjligt underlättas.

2. Kommissionen och vid behov unionens utrikesminister skall regelbundet informera samtliga medlemmar av ministerrådet samt Europaparlamentet om utvecklingen av de fördjupade samarbetena.

Artikel III-325

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i konstitutionen, med undantag för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall rikta en begäran till kommissionen och närmare ange tillämpningsområdet och de mål som eftersträvas genom det planerade fördjupade samarbetet. Kommissionen kan lägga fram ett förslag för ministerrådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

Ett bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av ministerrådet på förslag av kommissionen efter Europaparlamentets godkännande.

2. Inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall en begäran från de medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan riktas till ministerrådet. Denna begäran skall överlämnas till unionens utrikesminister, som skall avge ett yttrande om huruvida det fördjupade samarbetet är samstämmigt med unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, och till kommissionen, som skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det fördjupade samarbetet som planeras och övrig unionspolitik. Begäran skall även översändas till Europaparlamentet för kännedom.

Bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av ministerrådet.

Artikel III-326

1. Varje medlemsstat som önskar delta i ett fördjupat samarbete inom ett av de områden som avses i artikel III-325.1 skall anmäla sin avsikt till ministerrådet och till kommissionen.

Kommissionen skall inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande. Kommissionen skall, i förekommande fall, konstatera att de eventuella villkoren för deltagande är uppfyllda och anta de övergångsbestämmelser som den anser nödvändiga för tillämpningen av de akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet.

Om kommissionen likväl anser att de eventuella villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall den ange vilka åtgärder som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och fastställa en tidsfrist för en ny behandling av begäran om deltagande.

Kommissionen skall behandla begäran på nytt enligt andra stycket. Om kommissionen anser att de eventuella villkoren för deltagande fortfarande inte är uppfyllda, får den berörda medlemsstaten hänskjuta frågan till ministerrådet, som skall besluta i enlighet med artikel I-43.3. Ministerrådet får också på kommissionens begäran besluta om sådana övergångsbestämmelser som avses i andra stycket.

2. Varje medlemsstat som önskar delta i ett fördjupat samarbete inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall anmäla sin avsikt till ministerrådet, unionens utrikesminister och kommissionen. Ministerrådet skall bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande efter samråd med unionens utrikesminister.

Ministerrådet skall i förekommande fall fastställa att de eventuella villkoren för deltagande är uppfyllda. Ministerrådet får på förslag av unionens utrikesminister även fatta beslut om sådana övergångsbestämmelser som anses nödvändiga för tillämpningen av akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet. Om ministerrådet anser att de eventuella villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall det emellertid ange vilka åtgärder som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och bestämma en tidsfrist för ny behandling av begäran om deltagande.

Enligt denna punkt skall ministerrådet besluta i enlighet med artikel I-43.3.

Artikel III-327

Andra utgifter för genomförandet av ett fördjupat samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte ministerrådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat.

Artikel III-328

När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall besluta med enhällighet kan rådet på eget initiativ genom enhälligt beslut i enlighet med bestämmelserna i artikel I-43.3 fatta beslut med kvalificerad majoritet.

När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall anta europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande kan rådet på eget initiativ genom enhälligt beslut i enlighet med bestämmelserna i artikel I-43.3 fatta beslut enligt det vanliga lagstiftningsförfarandet. Rådet skall fatta beslut efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-329

Ministerrådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas inom ramen för ett fördjupat samarbete är samstämmiga såväl inbördes som med unionens politik, och de skall samarbeta i detta syfte.

AVDELNING VII

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel III-330

Med beaktande av den strukturella ekonomiska och sociala situationen i de franska utomeuropeiska departementen och på Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av deras avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, skall ministerrådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut för att särskilt fastställa villkoren för hur konstitutionen skall tillämpas när det gäller dessa områden, inklusive den gemensamma politiken. Rådet skall fatta beslut efter att ha hört Europaparlamentet.

De åtgärder som avses i första stycket gäller bland annat tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskepolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande unionsprogram.

Ministerrådet skall besluta om de åtgärder som avses i första stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos unionsrätten, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.

Artikel III-331

Konstitutionen skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning.

Artikel III-332

Unionen skall i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättsskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen: den skall särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Den skall i sådana fall företrädas av kommissionen. Den skall dock företrädas av varje institution enligt dess administrativa självständighet i frågor som rör dess funktion.

Artikel III-333

Tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i unionen och anställningsvillkor för övriga anställda i unionen skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter samråd med de berörda institutionerna.

Artikel III-334

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som fastställts genom en europeisk förordning eller europeiskt beslut som med enkel majoritet antas av ministerrådet inhämta den information och utföra de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrots kommissionen.

Artikel III-335

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall åtgärder fastställas i en europeisk lag eller ramlag för att framställa sådan statistik som behövs för unionens verksamhet.

2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter; den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

Artikel III-336

Medlemmarna av unionens institutioner, medlemmarna av kommittéer samt tjänstemän och övriga anställda i unionen skall, även efter det att deras uppdrag upphört, vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt, särskilt uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden.

Artikel III-337

Unionens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

I fråga om utomobligatoriskt ansvar skall unionen ersätta skada som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

Andra stycket skall på samma villkor tillämpas på skada som orsakats av Europeiska centralbanken eller av dess anställda under tjänsteutövning.

De anställdas personliga ansvar gentemot unionen skall regleras av bestämmelserna i de tjänsteföreskrifter eller de anställningsvillkor som gäller för dem.

Artikel III-338

Säte för unionens institutioner skall fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

Artikel III-339

Ministerrådet skall enhälligt anta en europeisk förordning genom vilken regler fastställs i fråga om språk för unionens institutioner, med förbehåll för domstolens stadga.

Artikel III-340

Unionen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift. Detsamma skall gälla för Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken.

Artikel III-341

De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredje länder skall inte påverkas av konstitutionen.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med konstitutionen skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med fördraget. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning.

Vid tillämpning av sådana avtal som avses i första stycket skall medlemsstaterna beakta att de fördelar som varje medlemsstat beviljar enligt konstitutionen utgör en integrerande del av

unionen och härigenom är oskiljaktigt förbundna med upprättandet av gemensamma institutioner, med överlämnandet av befogenheter till dessa och med beviljandet av samma fördelar av alla övriga medlemsstater.

Artikel III-342

1. Konstitutionen skall inte hindra tillämpningen av följande regler:

- a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.
- b) Varje medlemsstat får vidta åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel; sådana åtgärder får inte försämma konkurrensvillkoren på den inre marknaden i fråga om varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.

2. Ministerrådet får på förslag av kommissionen enhälligt anta ett europeiskt beslut om ändring av den lista som rådet den 15 april 1958 fastställde över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1 b skall tillämpas.

DEL IV**ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER***Artikel IV-1***Unionens symboler ⁽¹⁾**

Unionens flagga skall föreställa en cirkel av tolv gula stjärnor på blå botten.

Unionens hymn är hämtad från hymn till glädjen i Ludwig van Beethovens nionde symfoni.

Unionens motto skall vara "Förenat i mångfalden".

Unionens valuta skall vara euron.

Den 9 maj skall högtidlighållas i hela unionen som Europadagen.

*Artikel IV-2***Upphävande av tidigare fördrag**

Vid ikraftträdandet av Fördraget om upprättande av konstitutionen upphävs Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om Europeiska unionen samt de akter och fördrag om komplettering eller ändring av dessa som återfinns i det protokoll som är fogat till Fördraget om upprättande av konstitutionen.

*Artikel IV-3***Rättslig kontinuitet i förhållande till Europeiska gemenskapen och Europeiska unionen**

Europeiska unionen skall överta Europeiska gemenskapens och unionens alla rättigheter och skyldigheter, oavsett om dessa är

interna eller är resultatet av internationella avtal, som har uppstått före ikraftträdandet av Fördraget om upprättande av konstitutionen i enlighet med tidigare fördrag, protokoll och akter, inbegripet gemenskapens och unionens alla tillgångar och skulder samt deras arkiv.

Bestämmelserna i de av unionsinstitutionernas akter som antagits i enlighet med de fördrag och akter som omnämns i första stycket skall fortsätta att vara i kraft i enlighet med villkoren i det protokoll som är fogat till Fördraget om upprättande av konstitutionen. Rättspraxis i Europeiska gemenskapernas domstol skall även i fortsättningen vara tolkningskälla för unionsrätten.

*Artikel IV-4***Område för territoriell tillämpning**

1. Fördraget om upprättande av konstitutionen skall gälla för Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige, Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland samt ...

2. Fördraget om upprättande av konstitutionen skall gälla för de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna i enlighet med artikel III-329 i den tredje delen.

⁽¹⁾ Konventet anser att denna artikel hellre bör placeras i del I.

3. De utomeuropeiska länder och territorier som anges i bilaga II till EG-fördraget skall omfattas av den särskilda associeringsordning som fastställs i avdelning IV i tredje delen av Fördraget om upprättande av konstitutionen.

Fördraget om upprättande av konstitutionen skall inte tillämpas på de utomeuropeiska länder och territorier som har särskilda förbindelser med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och som inte har tagits med i ovan nämnda förteckning.

4. Fördraget om upprättande av konstitutionen skall tillämpas på de europeiska territorier vars utrikes angelägenheter omhändertas av en medlemsstat.

5. Fördraget om upprättande av konstitutionen skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll nr 2 i akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.

6. Utan hinder av föregående punkter skall följande gälla:

- a) Fördraget om upprättande av konstitutionen skall inte tillämpas på Färöarna.
- b) Fördraget om upprättande av konstitutionen skall inte tillämpas på Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden på Cypern.
- c) Fördraget om upprättande av konstitutionen skall tillämpas på Kanalöarna och Isle of Man endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa genomförandet av den ordning för dessa öar som anges i det fördrag om anslutning av nya medlemsstater till Europeiska ekonomiska gemenskapen och till Europeiska atomenergigemenskapen som undertecknats den 22 januari 1972.

Artikel IV-5

Regionala unioner

Fördraget om upprättande av konstitutionen skall inte hindra förekomsten och genomförandet av de regionala unionerna mellan Belgien och Luxemburg samt mellan Belgien, Luxemburg och Nederländerna, i den mån syftena med dessa regionala unioner inte uppnås genom tillämpning av nämnda fördrag.

Artikel IV-6

Protokoll

De protokoll som är fogade till detta fördrag skall utgöra en integrerande del av fördraget.

Artikel IV-7

Förfarande för ändring av Fördraget om upprättande av konstitutionen

1. Varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen får förelägga ministerrådet förslag till ändringar

av Fördraget om upprättande av konstitutionen. Dessa förslag skall tillställas medlemsstaternas nationella parlament.

2. Om Europeiska rådet efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen med enkel majoritet antar ett beslut om att granska de ändringar som föreslås skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett konvent som är sammansatt av företrädare för medlemsstaternas nationella parlament, medlemsstaternas stats- och regeringschefer, Europaparlamentet och kommissionen. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området. Europeiska rådet får med enkel majoritet, efter Europaparlamentets godkännande, besluta att inte sammankalla konventet om detta är motiverat med hänsyn till de planerade ändringarnas omfattning. I det senare fallet skall Europeiska rådet fastställa mandatet för konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar.

Konventet skall granska utkasterna till ändringar och enhälligt anta en rekommendation till konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar i enlighet med punkt 3.

3. Konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar skall sammankallas av ministerrådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i Fördraget om upprättande av konstitutionen.

Ändringarna träder i kraft när de har ratificerats av samtliga medlemsstater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

4. Om fyra femtedelar av medlemsstaterna har ratificerat fördraget om ändring av Fördraget om upprättande av konstitutionen inom en period på två år efter undertecknandet av detta fördrag och en eller flera medlemsstater har stött på problem med att ratificera detta, skall Europeiska rådet ta upp frågan.

Artikel IV-8

Antagande, ratificering och ikraftträdande av Fördraget om upprättande av konstitutionen

1. Fördraget om upprättande av konstitutionen skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Republiken Italiens regering.

2. Fördraget om upprättande av konstitutionen träder i kraft den ..., förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den månad som följer efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist deponerar instrumentet.

Artikel IV-9

Varaktighet

Fördraget om upprättande av konstitutionen har ingåtts på obegränsad tid.

*Artikel IV-10***Språk** ⁽¹⁾

Fördraget om upprättande av konstitutionen, upprättat i ett enda original på danska, engelska, finska, franska, grekiska,

iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska, tyska, [tjeckiska, estniska, lettiska, litauiska, ungerska, maltesiska, polska, slovakiska, slovenska], vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Republiken Italiens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

⁽¹⁾ Denna artikel bör anpassas i enlighet med anslutningsakten.

PROTOKOLL OM DE NATIONELLA PARLAMENTENS ROLL I EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att det sätt på vilket de enskilda nationella parlamenten granskar sin egen regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM DOCK ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning om lagstiftningsförslagen och andra frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS om följande bestämmelser, som skall fogas till konstitutionen:

I. Information till medlemsstaternas nationella parlament

1. Samtliga samrådsdokument från kommissionen (grön- och vitböcker och meddelanden) skall kommissionen vid offentliggörandet skicka direkt till medlemsstaternas nationella parlament. Kommissionen skall också till medlemsstaternas nationella parlament skicka det årliga lagstiftningsprogrammet samt alla andra instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi samtidigt som dessa läggs fram för Europaparlamentet och ministerrådet.
2. Alla lagstiftningsförslag som tillställs Europaparlamentet och ministerrådet skall samtidigt skickas till medlemsstaternas nationella parlament.
3. Medlemsstaternas nationella parlament kan, i enlighet med det förfarande som anges i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, till Europaparlamentets, ministerrådets och kommissionens ordförande skicka ett motiverat yttrande om huruvida ett lagstiftningsförslag är förenligt med subsidiaritetsprincipen.
4. En tidsfrist på sex veckor skall iakttas mellan den dag då ett lagstiftningsförslag av kommissionen görs tillgängligt för Europaparlamentet, ministerrådet och medlemsstaternas nationella parlament på Europeiska unionens officiella språk och den dag då förslaget sätts upp på ministerrådets dagordning för antagande av detta eller för antagande av en ståndpunkt inom ramen för ett lagstiftningsförfarande; i brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i ministerrådets akt eller ståndpunkt. Inga överenskommelser får komma till stånd under dessa sex veckor utom i vederbörligen motiverade brådskande fall. En tidsfrist på tio dagar skall iakttas mellan den dag då ett förslag förs upp på ministerrådets dagordning och antagandet av en ståndpunkt.
5. Dagordningarna för och resultaten av ministerrådets möten, inklusive protokollen från ministerrådets möten då

det diskuterar lagstiftningsförslag, skall skickas direkt till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som de skickas till medlemsstaternas regeringar.

6. När Europeiska rådet överväger att använda bestämmelsen i artikel I-24.4 första stycket i konstitutionen, skall de nationella parlamenten underrättas före varje beslut.

När Europeiska rådet överväger att använda bestämmelsen i artikel I-24.4 andra stycket i konstitutionen, skall de nationella parlamenten underrättas minst fyra månader innan ett beslut fattas.
7. Revisionsrätten skall för kännedom skicka sin årsrapport till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som den skickas till Europaparlamentet och ministerrådet.
8. Om de nationella parlamenten har två kammare skall dessa bestämmelser gälla båda kamrarna.

II. Mellanparlamentariskt samarbete

9. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall tillsammans fastställa hur det mellanparlamentariska samarbetet inom Europeiska unionen kan organiseras och främjas på ett effektivt och regelbundet sätt.
10. Konferensen mellan organ för EG-frågor får till Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. Konferensen skall dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan medlemsstaternas parlament och Europaparlamentet, och även mellan deras fackutskott. Konferensen kan också anordna mellanparlamentariska konferenser om särskilda teman, bland annat för att diskutera frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Konferensens bidrag skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkter.

PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDIARITETS- OCH PROPORTIONALITETS-PRINCIPERNA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i artikel I-9 i konstitutionen samt att upprätta ett system för att kontrollera institutionernas tillämpning av dessa principer,

HAR DÄRFÖR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konstitutionen.

1. Varje institution skall fortlöpande se till att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt artikel I-9 i konstitutionen följs.
2. Innan kommissionen föreslår en rättsakt skall den företa omfattande samråd. Vid dessa samråd skall i förekommande fall den regionala och lokala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. I mycket brådskande fall skall kommissionen inte företa samråd. Den skall motivera sitt beslut i förslaget.
3. Kommissionen skall samtidigt skicka alla sina lagstiftningsförslag och ändrade förslag till medlemsstaternas nationella parlament och till unionslagstiftaren. Efter antagandet skall Europaparlamentet skicka sina lagstiftningsresolutioner och ministerrådet sina ståndpunkter till medlemsstaternas nationella parlament.
4. Kommissionen skall motivera sitt förslag med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje lagstiftningsförslag bör innehålla ett formulär med närmare uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna följts. Formuläret bör innehålla underlag som gör det möjligt att bedöma dess finansiella konsekvenser och, om det gäller en europeisk ramlag, dess konsekvenser för de bestämmelser som medlemsstaterna skall genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån bör bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. Kommissionen skall ta hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som vilar på unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås.
5. Nationella parlament i medlemsstaterna och kammare i ett nationellt parlament får, inom sex veckor räknat från den dag då kommissionens lagstiftningsförslag översänds, tillstålla Europaparlamentets, ministerrådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella förslaget inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Varje nationellt parlament eller

kammare i ett nationellt parlament skall i förekommande fall samråda med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.

6. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten i medlemsstaterna eller från en kammare i ett sådant parlament.

Parlamenten i de medlemsstater som har enkammarparlament skall ha två röster, medan var och en av kamrarna i ett tvåkamarsystem skall ha en röst.

Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats medlemsstaternas nationella parlament och kamrarna i de nationella parlamenten lämnar motiverade yttranden om att kommissionens förslag inte respekterar subsidiaritetsprincipen skall kommissionen ompröva sitt förslag. Om det gäller ett förslag från kommissionen eller ett initiativ från en grupp medlemsstater inom ramen för bestämmelserna i artikel III-165 i konstitutionen om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, skall tröskeln vara minst en fjärdedel.

Efter omprövningen kan kommissionen besluta att antingen stå fast vid sitt förslag, ändra det eller dra tillbaka det. Kommissionen skall motivera sitt beslut.

7. Domstolen är behörig att pröva en talan om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen genom en rättsakt som enligt villkoren i artikel III-270 i konstitutionen väcks av medlemsstaterna eller överlämnas av dem på deras nationella parlaments vägnar eller för en kammare i detta parlament i enlighet med deras interna rättsordning.

Enligt samma artikel får sådan talan väckas även av Regionkommittén i fråga om rättsakter som enligt konstitutionen inte kan antas utan att kommittén har hört.

8. Kommissionen skall varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, ministerrådet och medlemsstaternas nationella parlament om tillämpningen av artikel I-9 i konstitutionen. Denna årliga rapport skall sändas även till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

PROTOKOLL OM HUR MEDBORGARNA SKALL FÖRETRÄDAS I EUROPAPARLAMENTET OCH OM VIKTNING AV RÖSTER I EUROPEISKA RÅDET OCH MINISTERRÅDET

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

Bestämmelser om Europaparlamentet

Under hela valperioden 2004–2009 skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas i varje medlemsstat:

Belgien	24
Tjeckien	24
Danmark	14
Tyskland	99
Estland	6
Grekland	24
Spanien	54
Frankrike	78
Irland	13
Italien	78
Cypern	6
Lettland	9
Litauen	13
Luxemburg	6
Ungern	24
Malta	5
Nederländerna	27
Österrike	18
Polen	54
Portugal	24
Slovenien	7
Slovakien	14
Finland	14
Sverige	19
Förenade kungariket	78

Artikel 2

Bestämmelser om viktning av rösterna i Europeiska rådet och ministerrådet

1. Följande bestämmelser skall gälla till och med den 1 november 2009 utan att artikel I-24 i konstitutionen åsidosatts.

När Europeiska rådets och ministerrådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet, skall medlemmarnas röster viktas på följande sätt:

Belgien	12
Tjeckien	12
Danmark	7
Tyskland	29
Estland	4
Grekland	12
Spanien	27
Frankrike	29
Irland	7
Italien	29
Cypern	4
Lettland	4
Litauen	7
Luxemburg	4
Ungern	12
Malta	3
Nederländerna	13
Österrike	10
Polen	27
Portugal	12
Slovenien	4
Slovakien	7
Finland	7
Sverige	10
Förenade kungariket	29

Rådets beslut skall fattas med minst 232 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutet enligt denna konstitution skall fattas på förslag från kommissionen. I andra fall skall rådets beslut fattas med minst 232 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna.

När ett beslut fattas av Europeiska rådet eller ministerrådet med kvalificerad majoritet får en medlem av Europeiska rådet eller ministerrådet begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.

2. För framtida anslutningar skall den tröskel som avses i punkt 1 beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

PROTOKOLL OM EUROGRUPPEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR FRÄMJA villkoren för en starkare ekonomisk tillväxt i Europa och i detta syfte utveckla en allt närmare samordning av den ekonomiska politiken i euroområdet,

SOM ÄR MEDVETNA om behovet av särskilda bestämmelser för en förstärkt dialog mellan de medlemsstater som har infört euron i avvaktan på att alla unionens medlemsstater ansluter sig till euroområdet,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konstitutionen.

Artikel 1

Ministrarna från de medlemsstater som har infört euron skall hålla informella sammanträden. Dessa skall äga rum vid behov för att diskutera de frågor som sammanhänger med det särskilda ansvar som de delar när det gäller den gemensamma valutan. Kommissionen och Europeiska centralbanken skall inbjudas att delta i dessa sammanträden som skall förberedas

av företrädarna för finansministrarna från de medlemsstater som har infört euron.

Artikel 2

Ministrarna från de medlemsstater som har infört euron skall med en majoritet bland dessa medlemsstater utse en ordförande för två och ett halvt år.

PROTOKOLL OM ÄNDRING AV EURATOMFÖRDRAGET

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen fortfarande har full rättsverkan,

SOM DOCK ÖNSKAR anpassa detta fördrag till de nya bestämmelser som inrättats genom Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, särskilt på de institutionella och finansiella områdena,

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och som ändrar Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen på följande sätt:

Artikel 1

Artikel 3 skall upphöra att gälla.

Artikel 2

Rubriken till avdelning III "Institutionella bestämmelser" skall ersättas med följande rubrik: "Institutionella och finansiella bestämmelser".

Artikel 3

1. Artikel 107 skall ersättas med följande text:

"Artikel 107

De institutionella och finansiella bestämmelserna i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa (artiklarna I-18 till I-38, artiklarna I-52 till I-55 och artiklarna III-227 till III-316) samt artikel I-58 i nämnda fördrag skall tillämpas på detta fördrag utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i artiklarna 134, 135, 144, 145, 157, 171, 172, 174 och 176."

2. Artiklarna 107A-133, 136-143, 146-156, 158-170, 173, 173a, 175, 177-183a skall upphävas.

Artikel 4

Rubriken till avdelning IV "Finansiella bestämmelser" skall ersättas med följande rubrik:

"Särskilda finansiella bestämmelser".

Artikel 5

I artiklarna 38 tredje stycket och 82 tredje stycket skall hänvisningarna till artiklarna 141 och 142 ersättas med artikel III-265 respektive III-266 i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

I artiklarna 171.2, 175 första stycket och 176.3 skall hänvisningen till artikel 183 ersättas med artikel III-318 i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

I artikel 172.4 skall hänvisningen till artikel 177.5 ersättas med artikel III-310 i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

I artiklarna 18 sista stycket och 83.2 skall hänvisningen till artikel 164 ersättas med artikel III-307 i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

I artiklarna 38 och 82 skall ordet "direktiv" ersättas med "europeiskt beslut".

I fördraget skall ordet "beslut" ersättas med "europeiskt beslut".

Artikel 6

Artikel 190 skall ersättas med följande:

"Reglerna i fråga om språk för institutionerna skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens stadga, enhälligt fastställas av ministerrådet."

Artikel 7

Artikel 198 skall ändras på följande sätt:

"a) Detta fördrag skall inte tillämpas på Färöarna."

Artikel 8

Artikel 201 skall ändras på följande sätt:

"Gemenskapen skall upprätta ett nära samarbete med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling; de närmare villkoren för detta skall fastställas i samförstånd."

Artikel 9

Artikel 206 skall ändras på följande sätt:

"Gemenskapen får med en eller flera stater eller internationella organisationer ingå avtal som innebär en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

Dessa avtal skall ministerrådet ingå genom enhälligt beslut och efter att ha hört Europaparlamentet.

När sådana avtal kräver ändringar i detta fördrag, skall ändringarna först antas i en ordning som anges i artikel IV-7 i Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa."

Förklaring som fogas till protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i Europeiska rådet och ministerrådet

Europeiska unionens medlemsstater kommer att inta följande gemensamma ståndpunkt vid konferenserna om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till Europeiska unionen vad avser fördelningen av platser i Europaparlamentet och viktningen av röster i Europeiska rådet och ministerrådet. Om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till Europeiska unionen äger rum innan Europeiska rådets beslut enligt artikel I-19.2 i konstitutionen träder i kraft, skall antalet valda företrädare för dessa länder i Europaparlamentet beräknas utifrån siffrorna 33 respektive 17, korrigerade enligt den formel genom vilken antalet företrädare för varje medlemsstat i Europaparlamentet fastställs enligt protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i rådet i Europeiska rådet och ministerrådet.

Genom avvikelse från artikel 19.2 i konstitutionen kan det i fördraget om anslutning till Europeiska unionen föreskrivas att antalet ledamöter i Europaparlamentet tillfälligt får överstiga 736 under återstoden av mandattiden 2004–2009.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-24.2 i konstitutionen skall viktningen av röster i Europeiska rådet och ministerrådet för Rumänien och Bulgarien vara 14 respektive 10 fram till och med den 1 november 2009. Vid varje anslutning skall den tröskel som avses i protokollet om hur medborgarna skall företrädas i Europaparlamentet och viktning av röster i Europeiska rådet och ministerrådet beslutas av rådet.

Förklaring om inrättande av en europeisk avdelning för yttre åtgärder

För att bistå unionens framtida utrikesminister, som införs i artikel I-27 i konstitutionen, när denne utför sina uppgifter, är konventet enigt om att ministerrådet och kommissionen måste besluta, utan att Europaparlamentets rättigheter åsidosätts, att inrätta en gemensam avdelning under ministrarnas ledning (Europeisk avdelning för yttre åtgärder), bestående av tjänstemän från de behöriga avdelningarna vid ministerrådets generalsekretariat och kommissionen samt utsänd personal från de nationella diplomattjänsterna.

Personalen vid unionens delegationer, enligt definitionen i artikel I-230, skall komma från denna gemensamma avdelning.

Konventet anser att de nödvändiga arrangemangen för att inrätta en sådan gemensam avdelning bör genomföras under första året efter det att fördraget om inrättande av en konstitution för Europa har trätt i kraft.

Förklaring till slutakten om undertecknande av fördraget om upprättande av Konstitutionen

Om fyra femtedelar av medlemsstaterna har ratificerat Fördraget om upprättande av konstitutionen inom en period på två år efter undertecknandet av detta fördrag och en eller flera medlemsstater har stött på problem med att ratificera detta, skall Europeiska rådet ta upp frågan.

EUROPEISKA KONVENTET

FÖRTECKNING ÖVER MEDLEMMARNA I EUROPEISKA KONVENTET

ORDFÖRANDESKAPET

Valéry GISCARD d'ESTAING	Ordförande
Giuliano AMATO	Vice ordförande
Jean-Luc DEHAENE	Vice ordförande

ANDRA LEDAMÖTER AV PRESIDIET

Michel BARNIER	Företrädare för Europeiska kommissionen
John BRUTON	Företrädare för de nationella parlamenten
Henning CHRISTOPHERSEN	Företrädare för det danska ordförandeskapet
Alfonso DASTIS	Företrädare för det spanska ordförandeskapet (fr.o.m. mars 2003)
Klaus HÄNSCH	Företrädare för Europaparlamentet
Giorgos KATIFORIS	Företrädare för det grekiska ordförandeskapet (t.o.m. februari 2003)
Íñigo MÉNDEZ DE VIGO	Företrädare för Europaparlamentet
Ana PALACIO	Företrädare för det spanska ordförandeskapet (t.o.m. mars 2003)
Giorgos PAPANDREOU	Företrädare för det grekiska ordförandeskapet (fr.o.m. februari 2003)
Gisela STUART	Företrädare för de nationella parlamenten
Antonio VITORINO	Företrädare för Europeiska kommissionen
Alojz PETERLE	Inbjuden

KONVENTSLEDAMÖTER

FÖRETRÄDARE FÖR EUROPAPARLAMENTET

Jens-Peter BONDE (DK)
 Elmar BROK (D)
 Andrew Nicholas DUFF (UK)
 Olivier DUHAMEL (F)
 Klaus HÄNSCH (D)
 Sylvia-Yvonne KAUFMANN (D)
 Timothy KIRKHOPE (UK)
 Alain LAMASSOURE (F)
 Linda McAVAN (UK)
 Hanja MAIJ-WEGGEN (NL)
 Luís MARINHO (P)
 Íñigo MÉNDEZ DE VIGO Y MONTOJO (ES)
 Cristiana MUSCARDINI (IT)
 Antonio TAJANI (IT)
 Anne VAN LANCKER (B)
 Johannes VOGGENHUBER (ÖS)

DANMARK

Regeringen
 Henning CHRISTOPHERSEN
Folketinget
 Peter SKAARUP
 Henrik DAM KRISTENSEN

DEUTSCHLAND

Regeringen
 Joschka FISCHER (ersatte Peter GLOTZ i november 2002)

Föbundsdagen

Jürgen MEYER
 Erwin TEUFEL

ELLAS

Regeringen
 Giorgos PAPANDREOU (ersatte Giorgos KATIFORIS i februari 2003)

Det nationella parlamentet

Paraskevas AVGERINOS
 Marietta GIANNAKOU

ESPAÑA

Regeringen

Alfonso DASTIS (ersatte Carlos BASTARRECHE som suppleant i september 2002, därefter A. Palacio som ordinarie ledamot i mars 2003)

Det nationella parlamentet

Josep BORRELL FONTELLES
 Gabriel CISNEROS LABORDA

FÖRETRÄDARE FÖR KOMMISSIONEN

Michel BARNIER
 António VITORINO

FÖRETRÄDARE FÖR MEDLEMSSTATERNA

BELGIË/BELGIQUE

Regeringen

Louis MICHEL

Det nationella parlamentet

Karel DE GUCHT
 Elio DI RUPO

FRANCE

Regeringen

Dominique de VILLEPIN (ersatte Pierre MOSCOVICI i november 2002)

Det nationella parlamentet

Pierre LEQUILLER (ersatte Alain BARRAU i juli 2002)

Hubert HAENEL

IRELAND

Regeringen

Dick ROCHE (ersatte Ray MacSHARRY i juli 2002)

Det nationella parlamentet

John BRUTON

Proinsias DE ROSSA

ITALIA

Regeringen

Gianfranco FINI

Det nationella parlamentet

Marco FOLLINI

Lamberto DINI

LUXEMBOURG

Regeringen

Jacques SANTER

Det nationella parlamentet

Paul HELMINGER

Ben FAYOT

NEDERLAND

Regeringen

Gijs de VRIES (ersatte Hans van MIERLO i oktober 2002)

Det nationella parlamentet

René van der LINDEN

Frans TIMMERMANS

ÖSTERREICH

Regeringen

Hannes FARNLEITNER

Det nationella parlamentet

Caspar EINEM

Reinhard Eugen BÖSCH

PORTUGAL

Regeringen

Ernâni LOPES (ersatte João de VALLERA i maj 2002)

Det nationella parlamentet

Alberto COSTA

Eduarda AZEVEDO

SUOMI/FINLAND

Regeringen

Teija TIILIKAINEN

Riksdagen

Kimmo KILJUNEN

Jari VILÉN (ersatte Matti VANHANEN i maj 2003)

SVERIGE

Regeringen

Lena HJELM-WALLÉN

Riksdagen

Sören LEKBERG

Göran LENNMARKER

UNITED KINGDOM

Regeringen

Peter HAIN

Det nationella parlamentet

Gisela STUART

David HEATHCOAT-AMORY

FÖRETRÄDARE FÖR KANDIDATLÄNDERNA

Κύπρος/CYPERN

Regeringen

Michael ATTALIDES

Det nationella parlamentet

Eleni MAVROU

Panayiotis DEMETRIOU

MALTA

Regeringen

Peter SERRACINO-INGLOTT

Det nationella parlamentet

Michael FRENDÓ

Alfred SANT

MAGYARORSZÁG/UNGERN

Regeringen

Péter BALÁZS (ersatte János MARTONYI i juni 2002)

Det nationella parlamentet

József SZÁJER

Pál VASTAGH

POLSKA/POLEN

Regeringen

Danuta HÜBNER

Det nationella parlamentet

Józef OLEKSY

Edmund WITTBRODT

ROMÂNIA/RUMÄNIEN

Regeringen

Hildegard Carola PUWAK

Det nationella parlamentet

Alexandru ATHANASIU (ersatte Liviu MAIOR i februari 2003)

Puiu HASOTTI

SLOVENSKO/SLOVAKIEN

Regeringen

Ivan KORČOK (ersatte Ján FIGEL i november 2002)

Det nationella parlamentet

Jan FIGEL (ersatte Pavol HAMZIK i oktober 2002)

Irena BELOHORSKÁ

LATVIJA/LETTLAND

Regeringen

Sandra KALNIETE (ersatte Roberts ZILE i januari 2003)

Det nationella parlamentet

Rihards PIKS

Liene LIEPINA (ersatte Edvins INKĒNS i januari 2003)

EESTI/ESTLAND

Regeringen

Lennart MERI

Det nationella parlamentet

Tunne KELAM

Rein LANG (ersatte Peeter REITZBERG i april 2003)

LIETUVA/LITAUEN

Regeringen

Rytis MARTIKONIS

Det nationella parlamentet

Vytenis ANDRIUKAITIS

Algirdas GRICIUS (ersatte Alvydas MEDALINSKAS, i december 2002, som själv som suppleant ersatte Dalia KUTRAITE-GIEDRAITIENE)

България/BULGARIEN

Regeringen

Meglena KUNEVA

Det nationella parlamentet

Daniel VALCHEV

Nikolai MLADENOV

ČESKÁ REPUBLIKA/REPUBLIKEN TJECKIEN

Regeringen

Jan KOHOUT (ersatte Jan KAVAN i september 2002)

Det nationella parlamentet

Jan ZAHRADIL

Josef ZIELENIEC

SLOVENIJA/SLOVENIEN

Regeringen

Dimitrij RUPEL (ersatte Matjaz NAHTIGAL i januari 2003)

Det nationella parlamentet

Jelko KACIN (ersatte Slavko GABER i januari 2003)

Alojz PETERLE

TÜRKİYE/TURKIET

Regeringen

Abdullah GÜL (ersatte i mars 2003 Yasar YAKIS, som själv ersatte Mesut YILMAZ i december 2002)

Det nationella parlamentet

Zekeriya AKCAM (ersatte Ali TEKIN i december 2002)

Kemal DERVIŞ (ersatte Ayfer YILMAZ i december 2002)

SUPPLEANTER

FÖRETRÄDARE FÖR EUROPAPARLAMENTET

Joachim WUERMELING (D)

William ABITBOL (F)

ALMEIDA GARRETT (P)

John CUSHNAHAN (IRL)

Lone DYBKJAER (DK)

Pervenche BERÈS (F)

Maria BERGER (ÖS)

Carlos CARNERO GONZÁLEZ (ES)

Neil MacCORMICK (UK)

Piia-Noora KAUPPI (FI)

Elena PACIOTTI (IT)

Luís QUEIRÓ (P)

Reinhard RACK (ÖS)

Esko SEPPÄNEN (FI)

The Earl of STOCKTON (UK)

Helle THORNING-SCHMIDT (DK)

FÖRETRÄDARE FÖR KOMMISSIONEN

David O'SULLIVAN

Paolo PONZANO

FÖRETRÄDARE FÖR MEDLEMSSTATERNA

BELGIË/BELGIQUE

Regeringen

Pierre CHEVALIER

Det nationella parlamentet

Danny PIETERS

Marie NAGY

DANMARK

Regeringen

Poul SCHLÜTER

Folketinget

Per DALGAARD

Niels HELVEG PETERSEN

DEUTSCHLAND

Regeringen

Hans Martin BURY (ersatte Gunter PLEUGER i november 2002)

Förbundsagen

Peter ALTMAIER

Wolfgang GERHARDS (ersatte Wolfgang SENFF i mars 2003)

ELLAS

Regeringen

Giorgos KATIFORIS (ersatte Panayiotis IOAKIMIDIS i februari 2003)

Det nationella parlamentet

Nikolaos CONSTANTOPOULOS

Evripidis STILINIADIS

ESPAÑA

Regeringen

Ana PALACIO (ersatte Alfonso DASTIS i mars 2003)

Det nationella parlamentet

Diego LÓPEZ GARRIDO

Alejandro MUÑOZ LONSO

FRANCE

Regeringen

Pascale ANDREANI (ersatte Pierre VIMONT i augusti 2002)

Det nationella parlamentet

Jacques FLOCH (ersatte Anne-Marie IDRAC i juli 2002)

Robert BADINTER

IRELAND

Regeringen

Bobby McDONAGH

Det nationella parlamentet

Pat CAREY (ersatte Martin CULLEN i juli 2002)

John GORMLEY

ITALIA

Regeringen

Francesco E. SPERONI

Det nationella parlamentet

Valdo SPINI

Filadelfio Guido BASILE

LUXEMBOURG

Regeringen

Nicolas SCHMIT

Det nationella parlamentet

Gaston GIBERYEN

Renée WAGENER

NEDERLAND

Regeringen

Thom de BRUIJN

Det nationella parlamentet

Wim van EEKELEN

Jan Jacob van DIJK (ersatte Hans van BAALEN i oktober 2002)

ÖSTERREICH

Regeringen

Gerhard TUSEK

Det nationella parlamentet

Evelin LICHTENBERGER

Eduard MAINONI (ersatte Gerhard KURZMANN i mars 2003)

PORTUGAL

Regeringen

Manuel LOBO ANTUNES

Det nationella parlamentet

Guilherme d'OLIVEIRA MARTINS (ersatte Osvaldo de CASTRO i juni 2002)

António NAZARÉ PEREIRA

SUOMI/FINLAND

Regeringen

Antti PELTOMÄKI

Riksdagen

Hannu TAKKULA (ersatte Riitta KORHONEN i maj 2003)

Esko HELLE

SVERIGE

Regeringen

Sven-Olof PETERSSON (ersatte Lena HALLENGREN i december 2002)

Riksdagen

Kenneth KVIST

Ingvar SVENSSON

UNITED KINGDOM

Regeringen

Baroness SCOTLAND OF ASTHAL

Det nationella parlamentet

Lord TOMLINSON

Lord MACLENNAN OF ROGART

FÖRETRÄDARE FÖR KANDIDATLÄNDERNA

Κύπρος/CYPERN

Regeringen

Theophilos V. THEOPHILOU

Det nationella parlamentet

Marios MATSAKIS

Androula VASSILIOU

MALTA

Regeringen

John INGUANEZ

Det nationella parlamentet

Dolores CRISTINA

George VELLA

MAGYARORSZÁG/UNGERN

Regeringen

Péter GOTTFRIED

Det nationella parlamentet

András KELEMEN

István SZENT-IVÁNYI

POLSKA/POLEN

Regeringen

Janusz TRZCIŃSKI

Det nationella parlamentet

Marta FOGLER

Genowefa GRABOWSKA

ROMÂNIA/RUMÄNIEN

Regeringen

Constantin ENE (ersatte Ion JINGA i december 2002)

Det nationella parlamentet

Péter ECKSTEIN-KOVACS

Adrian SEVERIN

SLOVENSKO/SLOVAKIEN

Regeringen

Juraj MIGAS

Det nationella parlamentet

Zuzana MARTINAKOVA (ersatte Frantisek SEBEJ i november 2002)

Boris ZALA (ersatte Olga KELTOSOVA i november 2002)

LATVIJA/LETTLAND

Regeringen

Roberts ZILE (ersatte Guntars KRASTS i januari 2003)

Det nationella parlamentet

Guntars KRASTS (ersatte Maris SPRINDZUKS i januari 2003)

Arturs Krisjanis KARINS (ersatte Inese BIRZNIECE i januari 2003)

EESTI/ESTLAND

Regeringen

Henrik HOLOEI

Det nationella parlamentet

Liina TÖNISSON (ersatte Liia HÄNNI i april 2003)

Urmas REINSALU (ersatte Ülo TÄRNO i april 2003)

LIETUVA/LITAUEN

Regeringen

Oskaras JUSYS

Det nationella parlamentet

Gintautas ŠIVICKAS (ersatte i februari 2003 Gediminas DALINKEVICIUS, som själv ersatte Rolandas PAVILIONIS i december 2002)

Eugenijus MALDEIKIS (ersatte Alvydas MEDALINSKAS i februari 2003)

България/BULGARIEN

Regeringen

Neli KUTSKOVA

Det nationella parlamentet

Alexander ARABADJIEV

Nesrin UZUN

ČESKÁ REPUBLIKA/REPUBLIKEN TJECKIEN

Regeringen

Lenka Anna ROVNA (ersatte Jan KOHOUT i september 2002)

Det nationella parlamentet

Petr NEČAS

František KROUPA

SLOVENIJA/SLOVENIEN

Regeringen

Janez LENARČIČ

Det nationella parlamentet

Franc HORVAT (ersatte Danica SIMŠIČ i januari 2003)

Mihael BREJC

TÜRKİYE/TURKIET

Regeringen

Oğuz DEMIRALP (ersatte M. Nihat AKYOL i augusti 2002)

Det nationella parlamentet

Ibrahim ÖZAL (ersatte Kürsat ESER i december 2002)

Necdet BUDAK (ersatte A. Emre KOCAOĞLOU i december 2002)

OBSERVATÖRER

Roger BRIESCH
Ekonomiska och sociala kommittén

Josef CHABERT
Regionkommittén

João CRAVINHO
Arbetsmarknadens parter

Manfred DAMMEYER
Regionkommittén

Patrick DEWAELE
Regionkommittén

Nikiforos DIAMANDOUROS
Europeisk ombudsman
(ersatte Jacob SÖDERMAN i mars 2003)

Claude DU GRANRUT
Regionkommittén

Göke Daniel FRERICHES
Ekonomiska och sociala kommittén

Emilio GABAGLIO
Arbetsmarknadens parter

Georges JACOBS
Arbetsmarknadens parter

Claudio MARTINI
Regionkommittén

Anne-Maria SIGMUND
Ekonomiska och sociala kommittén

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
Regionkommittén
(ersatte Eduardo ZAPLANA i februari 2003, som ersatte Eva-Riitta SIITONEN i oktober 2002)

SEKRETARIAT

Sir John KERR
Generalsekreterare

Annalisa GIANNELLA
Ställföreträdande generalsekreterare

Marta ARPIO SANTACRUZ

Agnieszka BARTOL

Hervé BRIBOSIA

Nicole BUCHET

Elisabeth GATEAU

Clemens LADENBURGER

Maria José MARTÍNEZ IGLESIAS

Nikolaus MEYER LANDRUT

Guy MILTON

Ricardo PASSOS

Kristin de PEYRON

Alain PILETTE

Alan PIOTROWSKI

Etienne de PONCINS

Alessandra SCHIAVO

Walpurga SPECKBACHER

Maryem van den HEUVEL
